

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΠΟΛΥΤΕΧΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ
ΤΜΗΜΑ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ, ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ
ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ "ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ
ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ"

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΘΕΜΑ :

ΕΚΠΛΗΡΩΣΗ ΤΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΤΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΥ
ΝΟΜΟΥ 3299/2004 (Β' ΦΑΣΗ) ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ
ΤΟΥ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

Χρήστος Γερμανολούδης

Επιβλέπων καθηγητής : Δημήτριος Καλλιώρας

Βόλος, Ιούνιος 2017

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Σκοπός της εργασίας αυτής είναι να διερευνήσει κατά πόσο επιτεύχθηκαν οι στόχοι του αναπτυξιακού νόμου 3299/2004 (Β' Φάση) κατά την εφαρμογή του στην Περιφέρεια Θεσσαλίας που είναι η ισόρροπη περιφερειακή ανάπτυξη, η αύξηση της απασχόλησης, η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων, η προστασία του περιβάλλοντος, η εισαγωγή νέων τεχνολογιών, η ενθάρρυνση της επιχειρηματικότητας, η ενίσχυση των ΜΜΕ, η αναδιάρθρωση της οικονομίας. Μέσα από την διαδικασία της συλλογής και ανάλυσης των στοιχείων, επιχειρήθηκε η αποτύπωση της τομεακής-κλαδικής και χωρικής διάρθρωσης των εγκεκριμένων επενδύσεων στην Περιφέρεια Θεσσαλίας. Η πρωτοτυπία της εργασία αυτής έγκειται στο ότι δόθηκε ιδιαίτερο βάρος στην διερεύνηση των αιτίων που δυσχεραίνουν την υλοποίηση των επενδυτικών σχεδίων του αναπτυξιακού νόμου- άρα και την επίτευξη των στόχων του- σε κάθε διακριτό στάδιο της διαδικασίας, από την υποβολή του φακέλου μέχρι την ολοκλήρωση της επένδυσης. Καθώς και στην κριτική θεώρηση του συστήματος «πρόκρισης» των επενδύσεων (κριτήρια βαθμολόγησης), της βιωσιμότητάς των καθώς και του συστήματος υπολογισμού των ποσοστών ενίσχυσης, ως βασικού στοιχείου ανάδειξης της συνέπειας του συστήματος βαθμολόγησης -αξιολόγησης -ενίσχυσης προς την στοχοθέτηση του αναπτυξιακού νόμου.

Λέξεις κλειδιά : αναπτυξιακός νόμος, επενδύσεις, περιφερειακή ανάπτυξη, Περιφέρεια Θεσσαλίας

ABSTRACT

The aim of this dissertation is to examine whether the objectives of the Investment Law 3299/2004 (B Phase), which are balanced regional development, employment growth, enhancing the competitiveness of enterprises, environmental protection, introduction of new technologies, the encouragement of entrepreneurship, strengthening SMEs, restructuring the economy, were achieved during its implementation in the Region of Thessaly. Through the process of collecting and analyzing the data, was attempted a presentation of the sectoral and spatial structure of the approved investments in the Region of Thessaly. The originality of this thesis lies in the fact that it has been given “particular weight” in examining the causes that make it difficult to implement the development plans of investment - and thus to achieve its objectives - at every distinct stage of the process, from the submission of the petition to the completion of the Investments. There is also a critical assessment of the investment qualification (scoring criteria), their viability and the system of calculating the incentive rates as a key element of the scoring system -evaluation –aids consistency to the development law objectives.

Keywords: investment law, investments, regional development, Region of Thessaly

Πίνακας περιεχομένων

ΕΙΣΑΓΩΓΗ-ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ	1
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ.....	3
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	3
1.1 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΩΝ ΝΟΜΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ	5
1.1.1 ΤΑ ΚΙΝΗΤΡΑ ΩΣ ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ : 1950-1980	5
1.1.2 ΤΑ ΚΙΝΗΤΡΑ ΩΣ ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ : 1981-2004	9
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 Ο ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΣ ΝΟΜΟΣ 3299/2004 (Β' ΦΑΣΗ).....	17
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	17
2.1 ΕΙΔΗ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ	17
2.2 ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ	18
2.3 ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΚΑΙ ΕΙΔΗ ΕΝΙΣΧΥΟΜΕΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ	18
2.4 ΕΝΙΣΧΥΟΜΕΝΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ.....	20
2.5 ΎΨΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ	21
2.6 ΠΟΣΟΣΤΑ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ	21
2.7 ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΚΑΙ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑΣ ΤΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ	23
2.8 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ, ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΚΑΙ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ	27
2.9 ΣΤΟΧΟΙ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΥ ΝΟΜΟΥ 3299/04.....	29
2.10 ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΕΣ ΤΟΥ ΑΝ 3299/04.....	30
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΥ ΝΟΜΟΥ 3299/2004 (Β' ΦΑΣΗ) ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	31
3.1 ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΥΠΟΒΕΒΛΗΜΕΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ.....	31
3.2 ΤΟΜΕΑΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΝΙΣΧΥΟΜΕΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ	32
3.2.1 ΕΝΙΣΧΥΟΜΕΝΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΑΝΑ ΤΟΜΕΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ	32
3.2.2. ΚΛΑΔΙΚΗ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΤΩΝ ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΟΥΣ ΤΟΜΕΑ.....	36
3.2.3. ΚΛΑΔΙΚΗ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΤΩΝ ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΓΕΝΟΥΣ ΤΟΜΕΑ	38
3.2.4. ΚΛΑΔΙΚΗ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΤΩΝ ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΤΟΥ ΤΡΙΤΟΓΕΝΟΥΣ ΤΟΜΕΑ	40
3.2.5 ΚΛΑΔΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ ΤΟΥ ΤΡΙΤΟΓΕΝΟΥΣ ΤΟΜΕΑ	42
3.2.6 ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΕΣ ΝΕΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ (ΙΔΡΥΣΕΙΣ) ΑΝΑ ΤΟΜΕΑ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ-ΚΛΑΔΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ.....	42

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 ΧΩΡΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ.....	44
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	44
4.1 ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΕ ΚΑΘΕ ΠΕ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	44
4.2 ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΑΝΑ ΤΟΜΕΑ ΣΕ ΚΑΘΕ ΠΕ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	47
4.3 ΤΟΜΕΑΚΗ ΣΥΝΘΕΣΗ ΤΩΝ ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΑΝΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	49
4.4 ΧΩΡΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΩΝ ΤΩΝ ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΣΤΙΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	51
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5 ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΣ ΝΟΜΟΣ ΚΑΙ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ.....	54
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	54
5.1 ΝΕΕΣ ΘΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ (ΣΕ ΕΜΕ) ΤΩΝ ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ	54
5.2 ΤΟΜΕΑΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΘΕΣΕΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	55
5.3 ΝΕΕΣ ΘΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΟΥ ΘΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΗΘΟΥΝ ΣΤΙΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	57
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6 ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ.....	60
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	60
6.1 ΣΤΑΔΙΟ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	60
6.1.1. ΚΑΤΗΓΟΡΙΟΠΟΙΗΣΗ ΣΤΑΔΙΩΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ	60
6.1.2. ΣΤΑΔΙΟ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ.....	61
6.1.3. ΣΤΑΔΙΟ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ ΣΕ ΚΑΘΕ ΠΕ	61
6.1.4. ΤΟΜΕΑΚΗ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ ...	62
6.1.5. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΥ ΝΟΜΟΥ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ	63
6.1.6 . ΚΛΑΔΙΚΗ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΜΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ	63
6.2. ΠΟΡΕΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ	64
6.2.1. ΧΡΟΝΙΚΑ ΟΡΟΣΗΜΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ.....	64
6.2.2. ΧΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΟΡΟΣΗΜΩΝ.....	65
6.2.3. ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΧΡΟΝΟΣ ΜΕΧΡΙ ΤΗΝ ΕΚΤΑΜΙΕΥΣΗ (ΤΟΜΕΑΚΗ ΚΑΙ ΧΩΡΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ)	67
6.3 ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΡΙΣΗ	69
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7 ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΩΝ ΝΟΜΩΝ	72
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	72
7.1 ΔΕΙΚΤΗΣ: ΜΕΣΟ ΥΨΟΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ	73

7.2 ΔΕΙΚΤΗΣ: ΜΕΣΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ	73
7.3 ΔΕΙΚΤΗΣ: ΕΠΕΝΔΥΣΗ (Η ΕΝΙΣΧΥΣΗ) ΑΝΑ ΝΕΑ ΘΕΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	74
7.4 ΔΕΙΚΤΗΣ: ΠΑΓΙΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ (ΠΕ)/ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΗ ΠΡΟΣΤΙΘΕΜΕΝΗ ΑΞΙΑ (ΑΠΑ)	74
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8. Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ, ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΩΘΗΣΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΕΠΙΤΕΥΞΗ ΤΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΤΟΥ ΑΝ 3299/04 (Β' ΦΑΣΗ)	78
8.1 Η ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΩΝ ΠΟΣΟΣΤΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ ΑΝΑ ΤΟΜΕΑ, ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΖΩΝΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΣΤΗΝ ΕΠΙΤΕΥΞΗ ΤΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΤΟΥ ΑΝ 3299/04	78
8.2 Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ, ΤΩΝ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΝΤΑΞΗΣ ΤΩΝ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ, ΣΤΗΝ ΕΠΙΤΕΥΞΗ ΤΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΤΟΥ ΑΝ 3299/04	82
8.3 ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΝΤΑΞΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΣΤΟΝ ΑΝ.3299/2004 ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	85
8.4 ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΑΝ 3299/2004 (Β' ΦΑΣΗ) ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΥΠ.ΟΙΚ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	88
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	90
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	112

Κατάλογος Πινάκων

Πίνακας 1: Τα σημαντικότερα σημεία του ΑΝ.1892/90.....	11
Πίνακας 2: Τα σημαντικότερα σημεία του ΑΝ.2234/94.....	12
Πίνακας 3: Τα σημαντικότερα σημεία του ΑΝ.2601/98.....	14
Πίνακας 4: Ποσοστά ενίσχυσης ανά περιοχή	21
Πίνακας 5: Πρόσθετα ποσοστά ενίσχυσης για την Περιφέρεια Θεσσαλίας	22
Πίνακας 6: Ομάδα Α κριτηρίων αξιολόγησης	23
Πίνακας 7: Ομάδα Β κριτηρίων αξιολόγησης	24
Πίνακας 8: Ομάδα Γ κριτηρίων αξιολόγησης.....	25
Πίνακας 9: Ομάδα Δ κριτηρίων αξιολόγησης.....	26
Πίνακας 10: Υποβληθείσες εγκριθείσες και απορριφθείσες επενδύσεις στη Θεσσαλία στο πλαίσιο του ΑΝ 3299/2004 (Β΄ Φάση)	31
Πίνακας 11: Στοιχεία τομεακής ανάλυσης των επενδύσεων που εγκρίθηκαν στη Θεσσαλία στο πλαίσιο του ΑΝ 3299/2004 (Β΄ Φάση)	33
Πίνακας 12: Κλαδική ανάλυση εγκεκριμένων, στον ΑΝ 3299/04, επενδυτικών σχεδίων του Β΄γενούς τομέα στη Θεσσαλία	37
Πίνακας 13: Κλαδική ανάλυση εγκεκριμένων, στον ΑΝ 3299/04, επενδυτικών σχεδίων του Α΄γενούς τομέα στη Θεσσαλία	39
Πίνακας 14: Κλαδική ανάλυση εγκεκριμένων, στον ΑΝ 3299/04, επενδυτικών σχεδίων του Γ΄γενούς τομέα στη Θεσσαλία.....	41
Πίνακας 15: Στοιχεία ανάλυσης των επενδύσεων του τριτογενούς τομέα που εγκρίθηκαν στη Θεσσαλία στο πλαίσιο του ΑΝ 3299/2004 (Β΄Φάση)	42
Πίνακας 16: Στοιχεία χωρικής ανάλυσης εγκεκριμένων επενδύσεων στη Θεσσαλία στο πλαίσιο του ΑΝ 3299/2004 (Β΄Φάση).....	44
Πίνακας 17: Εγκεκριμένες επενδύσεις ανά τομέα οικονομικής δραστηριότητας στις τέσσερις ΠΕ της Θεσσαλίας, στο πλαίσιο του ΑΝ 3299/2004 (Β΄ Φάση)	47
Πίνακας 18: Επιχορηγήσεις (σε €) επενδύσεων ανά τομέα οικονομικής δραστηριότητας στις τέσσερις ΠΕ της Θεσσαλίας, στο πλαίσιο του ΑΝ 3299/2004 (Β΄Φάση).....	51
Πίνακας 19: Στάδιο υλοποίησης εγκεκριμένων επενδύσεων στις τέσσερις ΠΕ της Θεσσαλίας, στο πλαίσιο του ΑΝ 3299/2004 (Β΄Φάση)-Αριθμός σχεδίων.....	61
Πίνακας 20: Στάδιο υλοποίησης εγκεκριμένων επενδύσεων ανά τομέα , στο πλαίσιο του ΑΝ 3299/2004 (Β΄ Φάση) (επενδύσεις σε €).....	62
Πίνακας 21: Κλαδική εξειδίκευση μη ολοκληρωμένων εγκεκριμένων επενδύσεων, στο πλαίσιο του ΑΝ 3299/2004 (Β΄Φάση)	64
Πίνακας 22: Χρονική διάρκεια (σε ημέρες) υλοποίησης των σταδίων των ολοκληρωμένων επενδύσεων του ΑΝ 3299/2004 (Β΄ Φάση) στη Θεσσαλία	66
Πίνακας 23: Η απόδοση αναπτυξιακών νόμων στην Ελλάδα από το 1982 έως το 2010.....	72
Πίνακας 24: Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία – Επενδύσεις Ν3299/04 στη Θεσσαλία (ποσά σε εκατ. €).....	75
Πίνακας 25: Εγκεκριμένες επενδύσεις (σε €) ΑΝ3299/2004 στη Θεσσαλία (χωρική και τομεακή ανάλυση).....	75
Πίνακας 26: Υπολογισμός Δείκτη: Επενδύσεις Ν3299/04/Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία 2012 στη Θεσσαλία (%).....	76

Πίνακας 27: Ποσοστά ενισχύσεων ανά τομέα και δραστηριότητα στην Περιφέρεια Θεσσαλίας	78
Πίνακας 28: Ανάλυση κριτηρίων βαθμολόγησης επενδυτικών σχεδίων AN 3299/2004	83
Πίνακας 29: Ανάθεση / Επίβλεψη Φακέλων σε Αξιολογητή.....	85
Πίνακας 30: Ροές υποβολών και εγκρίσεων επενδυτικών σχεδίων (Α 3299/04 Β' Φάση)	86
Πίνακας 31: Στοιχεία επενδύσεων του AN (Β Φάση) αρμοδιότητας ΥΠ.ΟΙΚ που αφορούν την Θεσσαλία.....	88
Πίνακας 32: Ίδια Κεφάλαια στις εγκεκριμένες επενδύσεις του AN 3299/2004, ανά τομέα στην Περιφέρεια Θεσσαλίας.....	102

Κατάλογος Γραφημάτων

Γράφημα 1 : Αριθμός εγκεκριμένων επενδύσεων AN 3299/04 (Β' Φάση) ανά τομέα δραστηριότητας στη Θεσσαλία	34
Γράφημα 2: Ύψος εγκεκριμένων επενδύσεων AN 3299/04 (Β Φάση) ανά τομέα δραστηριότητας.....	35
Γράφημα 3: Εγκεκριμένες επιχορηγήσεις AN 3299/04 (Β' Φάση) ανά τομέα δραστηριότητας. 35	
Γράφημα 4: Κλαδική ανάλυση εγκεκριμένων στον AN 3299/04 επενδυτικών σχεδίων του Β γενούς τομέα στη Θεσσαλία	38
Γράφημα 5: Κλαδική ανάλυση εγκεκριμένων στον AN 3299/04 επενδυτικών σχεδίων του Αγενούς τομέα	40
Γράφημα 6: Κλαδική ανάλυση εγκεκριμένων στον AN 3299 επενδυτικών σχεδίων του Β' γενούς τομέα στη Θεσσαλία	41
Γράφημα 7: Ιδρύσεις ανά τομέα ως ποσοστό του συνολικού αριθμού επενδύσεων	43
Γράφημα 8: Εγκεκριμένα επενδυτικά Προγράμματα (αριθμός) ανά ΠΕ.....	45
Γράφημα 9: Εγκεκριμένα επενδυτικά Προγράμματα (Προϋπολογισμός) ανά ΠΕ	46
Γράφημα 10: Εγκεκριμένα επενδυτικά προγράμματα (Επιχορήγηση σε €) ανά ΠΕ	46
Γράφημα 11: Πρωτογενής τομέας αριθμός εγκεκριμένων επενδυτικών σχεδίων ανά ΠΕ	47
Γράφημα 12: Δευτερογενής τομέας - αριθμός εγκεκριμένων επενδυτικών σχεδίων ανά ΠΕ	48
Γράφημα 13: Τριτογενής τομέας – Αριθμός εγκεκριμένων επενδυτικών σχεδίων ανά ΠΕ	48
Γράφημα 14: ΠΕ Καρδίτσας αριθμός εγκεκριμένων επενδυτικών σχεδίων ανά τομέα δραστηριότητας.....	49
Γράφημα 15: ΠΕ Λάρισας - αριθμός εγκεκριμένων επενδυτικών σχεδίων ανά τομέα δραστηριότητας.....	50
Γράφημα 16: ΠΕ Μαγνησίας - αριθμός εγκεκριμένων επενδυτικών σχεδίων ανά τομέα δραστηριότητας.....	50
Γράφημα 17: ΠΕ Τρικάλων - αριθμός εγκεκριμένων επενδυτικών σχεδίων ανά τομέα δραστηριότητας.....	51
Γράφημα 18: ΠΕ Καρδίτσας – Επιχορηγήσεις ανά τομέα.....	52
Γράφημα 19: ΠΕ Λάρισας – Επιχορηγήσεις ανά τομέα	52
Γράφημα 20: ΠΕ Μαγνησίας – Επιχορηγήσεις ανά τομέα.....	53
Γράφημα 21: ΠΕ Τρικάλων – Επιχορηγήσεις ανά τομέα	53
Γράφημα 22: Θέσεις εργασίας AN 3299/04 (Β' Φάση) ανά τομέα δραστηριότητας στη Θεσσαλία (σε ΕΜΕ).....	55

Γράφημα 23: Θέσεις εργασίας (ΕΜΕ) ανά εγκεκριμένη επένδυση ΑΝ 3299/04 (Β'Φάση) στους τομείς δραστηριότητας της Θεσσαλίας.....	56
Γράφημα 24: Επιχορήγηση (σε ευρώ) ανά νέα θέση απασχόλησης (ΕΜΕ) στον ΑΝ 3299/04 (Β'Φάση) στους τομείς δραστηριότητας της Θεσσαλίας.....	56
Γράφημα 25: Νέες θέσεις εργασίας (σε ΕΜΕ)	57
Γράφημα 26: Νέες θέσεις εργασίας στον Πρωτογενή τομέα.....	58
Γράφημα 27: Νέες θέσεις εργασίας στον Δευτερογενή Τομέα.....	58
Γράφημα 28: Νέες θέσεις εργασίας στον Τριτογενή Τομέα	59
Γράφημα 29: Πορεία υλοποίησης επενδύσεων στη Θεσσαλία που έχουν ενταχθεί στον ΑΝ 3299/04.....	61
Γράφημα 30: Χρονική διάρκεια διαδικασιών αξιολόγησης, έγκρισης, υλοποίησης και εκταμίευσης της επιχορήγησης των επενδύσεων του ΑΝ 3299/04	67
Γράφημα 31: Χρόνος Ολοκλήρωσης εγκεκρι. Επένδυσης στον Πρωτογενή τομέα κάθε ΠΕ (σε ημέρες)	68
Γράφημα 32: Χρόνος ολοκλήρωσης εγκεκρι. Επένδυσης στον Δευτερογενή τομέα κάθε ΠΕ (σε ημέρες)	68
Γράφημα 33: Χρόνος Ολοκλήρωσης εγκεκρι. Επένδυσης στον τριτογενή τομέα κάθε ΠΕ (σε ημέρες)	69
Γράφημα 34: Πορεία υλοποίησης επενδυτικών σχεδίων με βάση το χρόνο υποβολής τους.....	70
Γράφημα 35: Ροές υποβολών και εγκεκριμένων επενδύσεων του ΑΝ 3299/04 στην Περιφέρεια Θεσσαλίας.....	87

Κατάλογος Χαρτών

Χάρτης 1: Επενδύσεις ΑΝ 3299/04 (Β' Φάση) ανά τομέα οικονομικής δραστηριότητας.....	34
Χάρτης 2: Επενδύσεις ΑΝ 3299/04 (Β'Φάση) στη Θεσσαλία	45

Ευχαριστίες

Στο σημείο αυτό θα ήθελα να εκφράσω τις θερμές μου ευχαριστίες στον επιβλέποντα καθηγητή της διπλωματικής μου εργασίας, καθηγητή κύριο Δ. Καλλιώρα, για την ανεκτίμητη βοήθειά και πολύτιμη υποστήριξη του.

Επίσης θα ήθελα να ευχαριστήσω τον φίλο και συνάδελφο μου Κώστα Λέγκα, για την συμβολή του στην συγγραφή αυτής της εργασίας με την μεγάλη εμπειρία του σε θέματα Αναπτυξιακών Νόμων.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ-ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Η εκτίμηση των αποτελεσμάτων από την εφαρμογή των κινήτρων ενός αναπτυξιακού νόμου σε μια περιοχή είναι μια δύσκολη υπόθεση. Από την μεταπολεμική περίοδο όλες οι κυβερνήσεις, στο πλαίσιο άσκησης της οικονομικής πολιτικής τους, θέσπιζαν αναπτυξιακά κίνητρα είτε για την προσέκλυση επενδύσεων, είτε για την βιομηχανική αναδιάρθρωση, είτε για την περιφερειακή ανάπτυξη.

Στην εργασία αυτή γίνεται μία ιστορική συγκριτική αναδρομή των αναπτυξιακών νόμων στην χώρα μας με εστίαση στον Ν.3299/2004 και ειδικότερα στην Β φάση εφαρμογής του. Ακολουθεί μια λεπτομερής ανάλυση των στοιχείων των επενδύσεων που εντάχθηκαν στα κίνητρα του νόμου αυτού στην Περιφέρεια της Θεσσαλίας. Παρά τις εμφανείς δυσκολίες (δεν συμπεριελήφθησαν επενδύσεις άνω των 2 εκ ευρώ, κυρίως στους τομείς της ενέργειας, της αποθήκευσης κλπ, αρμοδιότητας ΥΠ.ΟΙΚ), επιχειρήθηκε μία αξιολογική προσέγγιση κατά πόσο επιτεύχθηκαν οι στόχοι του νόμου που είναι η ισόρροπη περιφερειακή ανάπτυξη, η αύξηση της απασχόλησης, η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων, η προστασία του περιβάλλοντος, η εισαγωγή νέων τεχνολογιών, η ενθάρρυνση της επιχειρηματικότητας, η ενίσχυση των ΜΜΕ, η αναδιάρθρωση της οικονομίας. Στο παραπάνω πλαίσιο αποτυπώθηκαν η τομεακή-κλαδική και χωρική διάρθρωση των εγκεκριμένων επενδύσεων, ο βαθμός υλοποίησής τους καθώς και οι νέες θέσεις απασχόλησης που δημιουργήθηκαν. Ιδιαίτερο βάρος δόθηκε στην διερεύνηση των αιτίων που δυσχεραίνουν την υλοποίηση των επενδυτικών σχεδίων (γραφειοκρατία, ολιγορία επενδυτή-μελετητή, αδυναμία χρηματοδότησης, οικονομική κρίση), σε κάθε διακριτό στάδιο της διαδικασίας, από την υποβολή του φακέλου μέχρι την ολοκλήρωση της επένδυσης και την εκταμίευση της επιχορήγησης. Ένα ακόμη θέμα που αναλύθηκε ήταν η κριτική θεώρηση του συστήματος «πρόκρισης» των επενδύσεων (κριτήρια βαθμολόγησης), της βιωσιμότητάς της, καθώς και του συστήματος υπολογισμού των ποσοστών ενίσχυσης ως βασικού στοιχείου προσέκλυσης επενδύσεων, κλαδικής ή χωρικής προτεραιότητας σε σχέση πάντα με τους διατυπωμένους στόχους του αναπτυξιακού νόμου (συνέπεια του συστήματος βαθμολόγησης -αξιολόγησης -ενίσχυσης προς την στοχοθέτηση του αναπτυξιακού νόμου). Όλα τα στοιχεία των επενδύσεων της Θεσσαλίας είναι πρωτογενή και έχουν αντληθεί από τους φακέλους των επενδύσεων όπως έχουν

υποβληθεί στη Διεύθυνση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού της Περιφέρειας Θεσσαλίας. Για την πληρότητα της ανάλυσης χρησιμοποιήθηκαν στοιχεία των επενδύσεων που δεν ήταν καταχωρημένα στο Ολοκληρωμένο Πληροφορικό Σύστημα (ΟΠΣ), σε πολλές δε περιπτώσεις απαιτήθηκαν πολλαπλές διασταυρώσεις για την ακρίβειά τους.

Για την χωρική και τομεακή ανάλυση και αποτύπωση των εγκεκριμένων επενδύσεων του ν.3299/2004 (Β Φάση) στην Περιφέρεια Θεσσαλίας και την δημιουργία των σχετικών χαρτών, έγινε χρήση του λογισμικού Quantum GIS (QGIS) που είναι ένα λογισμικό Γεωγραφικών Συστημάτων Πληροφοριών Ανοιχτού Κώδικα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Τα τρία συστατικά στοιχεία που περιέχει ο όρος «ανάπτυξη» είναι το οικονομικό, το πολιτικό και το κοινωνικό. Οι αλληλεξαρτήσεις και αλληλεπιδράσεις των στοιχείων αυτών είναι δεδομένες, ωστόσο ο ρόλος του οικονομικού στοιχείου θεωρείται καθοριστικός.

Κάθε οικονομική αναπτυξιακή στρατηγική πρέπει να στοχεύει στην βελτίωση του βιοτικού επιπέδου μέσα από:

- την αύξηση του κατά κεφαλήν προϊόντος (στόχος της Οικονομικής Μεγέθυνσης)
- την «δίκαιη» διανομή του εισοδήματος (στόχος της Διανομής)

Οι παραπάνω στόχοι μπορούν να επιδιωχθούν με μέτρα τομεακής και γενικότερα συνολικής οικονομικής πολιτικής, αλλά και με μέτρα περιφερειακής (χωρικής) πολιτικής. Πολλές φορές οι βασικοί αναπτυξιακοί στόχοι «συγκρούονται» και αλληλοαναιρούνται. Ο στόχος της οικονομικής μεγέθυνσης ενδεχομένως να αποκλείει τον στόχο της δικαιότερης διανομής του εισοδήματος ή και αντιστρόφως.

Με την παραπάνω παρατήρηση οδηγούμαστε στην διαπίστωση ότι η Περιφερειακή Πολιτική πρέπει να ασκείται στο πλαίσιο μιας στρατηγικής που προσδιορίζεται από ένα στόχο προτεραιότητας. Εάν για παράδειγμα τίθεται ως βασικός στόχος αυτός της οικονομική μεγέθυνσης τότε εφαρμόζεται η πολιτική της μη ισόρροπης περιφερειακής ανάπτυξης. Εάν όμως, εκτός από τον στόχο αυτό δίνεται ιδιαίτερη βαρύτητα στον στόχο της διανομής, τότε εφαρμόζεται η στρατηγική της ισόρροπης περιφερειακής ανάπτυξης η οποία αποτελεί στην ουσία μία στρατηγική συμβιβασμού ανάμεσα στους βασικούς στόχους.

Όταν πρωταρχική σημασία δίνεται στους βασικούς αναπτυξιακούς στόχους του συνόλου της οικονομίας τότε αυτοί προσδιορίζονται από την Κεντρική Διοίκηση και ακολούθως σχεδιάζονται μέτρα περιφερειακής πολιτικής που προσανατολίζονται στην επίτευξη των στόχων αυτών. Όταν όμως εμφανίζονται οι ιδιαιτερότητες των επιμέρους περιφερειών τότε τα μέτρα της περιφερειακής πολιτικής καθορίζονται αποκεντρωμένα

σε περιφερειακό επίπεδο αφού έχει εξασφαλιστεί η διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια των περιοχών αυτών.

Τα τελευταία χρόνια η τάση αποκέντρωσης που παρατηρείται κατά την άσκηση της περιφερειακής πολιτικής διεθνώς είναι εμφανής η οποία εκτιμάται ότι θα ενδυναμωθεί κάτω από τις συνθήκες της εντεινόμενης παγκοσμιοποίησης (Schuurman, 1997). Η τάση για ολοένα και περισσότερη αποκέντρωση της ανάπτυξης σε επίπεδο υπόεθνικών ενοτήτων (περιφερειών) βρήκε ιδιαίτερα πρόσφορο έδαφος μέσα στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα και σε τέτοιο βαθμό που αμφισβητήθηκε η κυρίαρχη παρουσία του ευρωπαϊκού κράτους-έθνους ως φορέα της δημόσιας πολιτικής, ενώ με την ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς και την οικονομική και νομισματική ενοποίηση περάσαμε σε μία περιφέρεια αυτόνομη οικονομικά και διοικητικά. (Ευρώπη των Περιφερειών).

Η Ελλάδα ως μέλος της ΕΕ, επηρεάζεται από τις αποφάσεις της όσον αφορά στην άσκηση περιφερειακής πολιτικής. Ως κράτος/μέλος το ενδιαφέρον εστιάζεται αφενός στις εισοδηματικές ανισότητες μεταξύ των ελληνικών περιφερειών και των υπολοίπων περιφερειών της ΕΕ αφετέρου.

Αυτή η εισοδηματική ανισότητα «συμπεριέχει»:

- την εισοδηματική ανισότητα μεταξύ της Ελλάδας και των υπολοίπων κρατών/μελών
- την περιφερειακή ανισότητα εντός της Ελλάδος.

Τα παραδοσιακά μέσα άσκησης Περιφερειακής Πολιτικής είναι οι δημόσιες επενδύσεις, τα κίνητρα και τα θεσμικά μέτρα. Το καθένα από αυτά αποτελεί ένα ιδιαίτερο πεδίο έρευνας στον χώρο της περιφερειακής επιστήμης.

Όλες σχεδόν οι χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχουν θεσπίσει ποικίλα μέτρα για την άσκηση περιφερειακής πολιτικής, κυρίαρχη όμως θέση έχουν τα κίνητρα με την μορφή οικονομικής ενίσχυσης προς τις επιχειρήσεις (Vanhove & Klaassen, 1987).

Τα διάφορα κίνητρα για την περιφερειακή ανάπτυξη παρέχονται σε επιχειρήσεις με την μορφή επιχορήγησης (δωρεάν ενίσχυσης, ως ποσοστού του κόστους της υλοποιούμενης επένδυσης), επιδότησης του επιτοκίου (του μακροπρόθεσμου τραπεζικού δανεισμού για τις ανάγκες της επένδυσης), αφορολογήτων εκπτώσεων (εκπτώσεις από τα υποκείμενα σε φόρο καθαρά κέρδη, ως ποσοστό της πραγματοποιούμενης επένδυσης) και αυξημένες αποσβέσεις («παρελκόμενο» κίνητρο που επέτρεπε σε επιχειρήσεις που

υλοποιούν επενδύσεις να αυξήσουν τους συντελεστές των τακτικών αποσβέσεων των παγίων περιουσιακών στοιχείων ανάλογα με την περιοχή εγκατάστασης της επιχείρησης και τις βάρδιες εργασίας).

1.1 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΩΝ ΝΟΜΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Σε μια προσπάθεια διαχρονικής προσέγγισης της ελληνικής περιφερειακής στρατηγικής από την δεκαετία του '50 μέχρι σήμερα μέσα από τα εργαλεία που χρησιμοποιήθηκαν κατά την άσκησή της - και ιδιαίτερα μέσω των κινήτρων-διακρίναμε δύο μεγάλες χρονικές περιόδους, την περίοδο 1950-1980 και την περίοδο από το 1980 μέχρι σήμερα.

1.1.1 ΤΑ ΚΙΝΗΤΡΑ ΩΣ ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ : 1950-1980

Στην χώρα μας που οι περιφερειακές ανισότητες ήταν έντονες, τα κίνητρα περιφερειακής ανάπτυξης έχουν μια ιστορία πολλών χρόνων (Αθανασόπουλος, 1993). Η υπόθεση των κινήτρων προσέλκυσης ιδιωτικών επενδύσεων στην Ελλάδα ξεκινά από την πρώτη μεταπολεμική περίοδο.

Στις δεκαετίες του 50 και του 60 η αναπτυξιακή στρατηγική καθορίστηκε από τον στόχο της οικονομικής μεγέθυνσης. Κυριάρχησε η φιλοσοφία που προέβλεπε το άνοιγμα της αγοράς στο διεθνές εμπόριο και την ενσωμάτωσή της στη διεθνή αγορά. Πίσω όμως από αυτό κρυβόταν η λογική πως η απελευθέρωση του εξωτερικού εμπορίου θα επέτρεπε στην χώρα την εξειδίκευση και την καλύτερη αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων.

Ο πρώτος νόμος που ψηφίστηκε για την προσέλκυση επενδύσεων, ο οποίος χαρακτηρίζεται αναπτυξιακός , με την ευρύτερη του όρου σημασία, ήταν το **ΝΔ 2687/53**.

Δεν προέβλεπε επιχορηγήσεις ή ενισχύσεις άλλου είδους, ούτε αφορούσε στην περιφερειακή ανάπτυξη. Καθόριζε τα προνόμια και την προστασία που απολαμβάνουν τα ξένα κεφάλαια που εισρέουν στην Ελλάδα για την πραγματοποίηση επενδύσεων. Διασφάλιζε τον επενδυτή, και τους όρους υλοποίησης και λειτουργία της επένδυσής του, το αναπαλλοτρίωτο της επένδυσής του, την εξαγωγή συναλλάγματος για τον

επαναπατρισμό των κεφαλαίων του κλπ.. Απετέλεσε ένα νομοθέτημα αυξημένης ισχύος με συνταγματική αναφορά και ίσχυε μέχρι την τελευταία αναθεώρηση του Συντάγματος.

Ο νόμος αυτός, παρότι δέχθηκε αυστηρή κριτική (πχ αποικιοκρατικός), συνέβαλλε στη δημιουργία κλίματος ασφάλειας και σταθερότητας που ήταν απαραίτητο για να ξεκινήσει η επενδυτική δραστηριότητα και η ανάπτυξη στην ταραγμένη μετεμφυλιακή περίοδο.

Η παροχή των ελάχιστων κινήτρων που θεσπίστηκαν (ΑΝ 3213/55, Ν4002/59) βασίστηκε στο μοντέλο περιφερειοποίησης που χώρισε την χώρα σε δύο περιφέρειες, αυτήν της περιοχής της πρωτεύουσας και αυτή του υπολοίπου της επικράτειας..

Ένας επόμενος σημαντικός νόμος κινήτρων που θεσπίστηκε ήταν ο **Ν.4171/61**. Δεν παρείχε επιχορηγήσεις με την κλασσική μορφή τους, αλλά ειδικά προνόμια και διευκολύνσεις (πχ αποκλειστική χρήση αιγιαλών, λιμενικών εγκαταστάσεων, ταχύρυθμες απαλλοτριώσεις κλπ), αποκλειστικά για τις μεγάλες επενδύσεις. Προέβλεπε φορολογικές ελαφρύνσεις στους μεγάλους επενδυτές και απαλλαγές από τέλη, δασμούς.

Συνέβαλλε στην δημιουργία της βασικής βιομηχανικής υποδομής της χώρας αφού όλες οι μεγάλες μονάδες της περιόδου αυτής στηρίχθηκαν στα κίνητρά του. Διατηρήθηκε σε ισχύ, παράλληλα με τους ισχύοντες αναπτυξιακούς νόμους μέχρι το 1981.

Όπως και το ΝΔ 2687/53 έτσι και ο Ν.4171/61, δεν είχαν περιφερειακή διάσταση, αφού τα κίνητρα και οι παρεχόμενες διευκολύνσεις παρέχονταν οριζόντια σε όλη την επικράτεια.

Στις αρχές της δεκαετίας του 60 εκπονήθηκαν κάποια σχέδια υπανάπτυκτων περιοχών. Εδώ εμφανίζεται η ιδέα της δημιουργίας των πόλων ανάπτυξης, η οποία περιορίστηκε σε μία απλή διατύπωση σχημάτων περιφερειακής αποκέντρωσης πάνω στη βάση της ορθολογικής οργάνωσης του δικτύου των αστικών οικισμών (ΚΕΠΕ, 1967), χωρίς όμως να υπάρχει η απαραίτητη εξειδίκευση σε επίπεδο αναγκαίων μετρων.

Η εφαρμογή του θεσμού των **βιομηχανικών περιοχών (Ν.4458/65)** απετέλεσε το πρώτο βήμα για την υλοποίηση της ιδέας των πόλων ανάπτυξης.

Στην περίοδο αυτή οι λιγοστές προσπάθειες για την συγκρότηση μιας περιφερειακής πολιτικής, εξαφανίστηκαν από τις πολιτικές εξυπηρέτησης του κυρίαρχου στόχου της οικονομικής μεγέθυνσης. Έτσι οι αποφάσεις που καθόριζαν την συνολική οικονομία

και η συμπεριφορά της ιδιωτικής οικονομίας καθόρισαν και τις εξελίξεις της περιφερειακής διαφοροποίησης. (Καυκαλάς, 1981) .

Τι συνέβη την περίοδο αυτή;

Το ΑΕΠ και η απασχόληση «αναδιαρθρώθηκαν» υπέρ του δευτερογενούς τομέα. Η μεγάλη εσωτερική και εξωτερική μετανάστευση της περιόδου 1960-1970, με την έξοδο από τον αγροτικό χώρο, οδήγησε στην συρρίκνωση του αγροτικού πληθυσμού:

- 1951: 47,7%
- 1971: 35,2%

Με την αστικοποίηση και εκβιομηχάνιση ο ρυθμός αύξησης του κατά κεφαλήν προϊόντος ήταν μεγαλύτερος του μ.ο. της Ε.Ο.Κ. μέχρι το 1970.

Στα πλαίσια αυτής της μη-ισόρροπης ανάπτυξης, η περιοχή της πρωτεύουσας προσέελκυσε οικονομικές δραστηριότητες και πληθυσμό:

- 1961: το 19% του πληθυσμού της χώρας- το 32,7% του ΑΕΠ της χώρας
- 1971: το 29% του πληθυσμού της χώρας- το 41% του ΑΕΠ της χώρας

Έτσι την δεκαετία του '50 έχουμε μία αύξηση των ανισοτήτων μεταξύ της περιοχής της πρωτεύουσας και των υπολοίπων περιοχών της χώρας, ενώ κατά την δεκαετία του 60 παρέμειναν σταθερές παρά την τεράστια εσωτερική μετανάστευση.
(Βολουδάκης & Πανουργιάς, 1981; Αργύρης, 1997)

Ακολούθησαν μία σειρά νομοθετημάτων που κινήθηκαν στο ίδιο πλαίσιο και χαρακτήρισαν την περίοδο της δικτατορίας στην χώρα μας. (89/67, 147/67, 148/67, 1078/71, 1313/72, 1297/72).

Παρότι επιχειρήθηκε, να ασκηθεί με τα νομοθετήματα αυτά περιφερειακή πολιτική, η προσπάθεια ήταν ατυχής. Τα νομοθετήματα της περιόδου αυτής οδήγησαν στην υπερσυγκέντρωση της βιομηχανίας στα δύο μεγάλα αστικά κέντρα (Αθήνα και Θεσσαλονίκη) με τα γνωστά επακόλουθα. Οι οξυμένες περιφερειακές ανισότητες και ο υδροκεφαλισμός της πρωτεύουσας έθεταν σε κίνδυνο την κοινωνική συνοχή.

Με τα νομοθετήματα αυτά η κρατική διοίκηση εισχώρησε στην οικονομία τόσο πολύ, ώστε οι επιχειρήσεις να γίνουν «κρατικοδίαιτες» και να εξαρτούν την ύπαρξή τους από την κρατική ενίσχυση παρά από την δικιά τους επίδοση (Αργύρης, 1986).

Το ΝΔ 1312/72 εισήγαγε το στοιχείο της επιχορήγησης σε επενδύσεις και της ελάχιστης συμμετοχής του επενδυτή στις επενδυτικές δαπάνες .

Μετά την μεταπολίτευση θεσπίστηκε ο Ν.289/76 που παρείχε ειδικά κίνητρα για την ανάπτυξη των παραμεθόριων περιοχών (Θράκη, νησιά Α. Αιγαίου. Τα προβλεπόμενα κίνητρα αφορούσαν αφορολόγητες εκπτώσεις, επιδότηση του επιτοκίου, επιχορήγηση κτιριακών εγκαταστάσεων, μείωση του ΦΚΕ, των εργοδοτικών εισφορών και διάφορες άλλες απαλλαγές και κίνητρα συγκράτησης του πληθυσμού.

Το 1978 έχουμε τον Ν.849/78. Ήταν ο πρώτος αναπτυξιακός νόμος που θέσπισε ένα ολοκληρωμένο σύστημα κινήτρων με περιφερειακή διάρθρωση (καθορισμός πέντε ζωνών Α,Β,Γ,Δ,Ε). Παρείχε άτοκη χρηματοδότηση και αφορολόγητες εκπτώσεις στην βιοτεχνία και την βιομηχανία (προέβλεπε κατά περίπτωση και κίνητρα για τις μεταλλευτικές επιχειρήσεις). Με τον νόμο αυτό εισήχθη η έννοια των ειδικών επενδύσεων για την έρευνα και τεχνολογία, την προστασία του περιβάλλοντος και την εξοικονόμηση της ενέργειας. Με τον νόμο αυτό επιχειρήθηκε και η χάραξη βιομηχανικής στρατηγικής μέσω των κινήτρων με την κατάταξη των κλάδων της μεταποίησης σε τρεις κατηγορίες ενίσχυσης: την υψηλή, την μέση και την χαμηλή.

Παράλληλα έχουμε διάφορες προσπάθειες για την σύνταξη προγραμμάτων περιφερειακής ανάπτυξης , μέσα από τα οποία επανήλθε πάλι η ιδέα των πόλων ανάπτυξης που είχε στόχο την δημιουργία αστικών κέντρων –πόλων .

Τα προγράμματα αυτά εγκαταλείφθηκαν με αποτέλεσμα μα μην μπορεί να αξιολογηθεί η πολιτική αυτή. Μία πολιτική που εκτιμούσε ότι οι ελληνικές ΜΜΕ της περιόδου αυτής ελλείπει οικονομιών κλίμακας, θα προτιμούσαν τις αστικές περιοχές όπου υπάρχουν εξωτερικά πλεονεκτήματα. (Louri, 1988)

Τελικά με τον Ν.742/77, άρχισε η υλοποίηση του προγράμματος για τις βιομηχανικές περιοχές που άρχισε να «αποδίδει» μετά το 1978 την ίδια στιγμή που σημειώνεται και μία τάση αναδιανομής των δημοσίων επενδύσεων υπέρ της περιφέρειας.

Η πολιτική αυτή της δεκαετίας του 70, ενίσχυσε την αστικοβιομηχανική ανάπτυξη και είχε σαν αποτέλεσμα το έτος 1981 ο αγροτικός πληθυσμός να πέσει στο 30%. Όμως ο ρυθμός εσωτερικής μετανάστευσης προς την πρωτεύουσα μειώθηκε όπως επιβραδύνθηκε και η συγκέντρωση βιομηχανικών δραστηριοτήτων στην πρωτεύουσα. Αυτό επέφερε μία μείωση των περιφερειακών ανισοτήτων και βοήθησε στο σχηματισμό κεφαλαίου στις περιφέρειες της χώρας.

Οι επενδύσεις όμως σε υποδομές άσκησαν μεγαλύτερη επίδραση από ότι τα κίνητρα επενδύσεων στην περιφέρεια (Louri, 1989).

Την περίοδο αυτή και το κατά κεφαλήν ΑΕΠ της χώρας αυξήθηκε σε σχέση με την προηγούμενη περίοδο αλλά και με ρυθμό μεγαλύτερο του αντιστοίχου της ΕΟΚ. Έτσι η τάση σύγκλισης συνεχίστηκε και στην δεκαετία του 70 (*Κότιος, 2000*).

1.1.2 ΤΑ ΚΙΝΗΤΡΑ ΩΣ ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ : 1981-2004

Το 1981 έγινε πια φανερό πως στους προηγούμενους αναπτυξιακούς νόμους, που αναφέρθηκαν και ίσχυσαν επί μία τριακονταετία, υπήρχαν διατάξεις και ρυθμίσεις που πολλές φορές αλληλοσυγκρούονταν που δημιουργούσαν ένα δαιδαλώδες και χαώδες καθεστώς κινήτρων.

Ο Ν.1116/81

Με τον αναπτυξιακό νόμο **1116/81** καταργήθηκαν όλοι οι προηγούμενοι αναπτυξιακοί νόμοι και επιχειρήθηκε μια αναμόρφωση του συστήματος των κινήτρων η οποία θα ενσωμάτωνε την εμπειρία των προηγούμενων τριάντα χρόνων .

Το νομοθέτημα αυτό διεκδικούσε την θέση ενός *ολοκληρωμένου συστήματος επενδυτικών κινήτρων περιφερειακής ανάπτυξης*. Προέβλεπε κίνητρα με κλιμάκωση ανάλογη με το βαθμό ανάπτυξης κάθε περιοχής. Για πρώτη φορά νόμος, έδινε κίνητρα για μετεγκατάσταση από τα δύο μεγάλα αστικά κέντρα και δεν επέτρεπε την παροχή κινήτρων στην περιοχή Α που ήταν ήδη κορεσμένη με πολλά προβλήματα. Καθιέρωσε τις επιχορηγήσεις ως το βασικότερο και το πλέον ισχυρό επενδυτικό κίνητρο.

Το πλαίσιο των *άμεσων ενισχύσεων* που θέσπισε, απετέλεσε τον πλέον αποτελεσματικό μηχανισμό για την προώθηση των νέων παραγωγικών επενδύσεων (αν και η αξιολόγηση των κινήτρων της περιόδου αυτής δεν χαρακτηρίζεται θετική από πολλούς ερευνητές), ενώ με τα έμμεσα κίνητρα (φορολογικές εκπτώσεις) ενισχύονταν οι υφιστάμενες επιχειρήσεις οι οποίες μάλιστα πρέπει να εμφανίζουν ικανοποιητική κερδοφορία.

Παρατηρούμε λοιπόν ότι πέρασε μία πολύ μεγάλη χρονική περίοδο (από το 1953 μέχρι το 1981) στη διάρκεια της οποίας δεν υπήρξε από πλευράς Πολιτείας η μέσω των κινήτρων οργάνωση της ισόρροπης περιφερειακής ανάπτυξης. Παρατηρούμε δηλαδή ότι όλα αυτά τα χρόνια απουσιάζει η έννοια της περιφερειακής ενίσχυσης, η έννοια της περιφερειακής οικονομικής ανάπτυξης. Έτσι για ένα τόσο μεγάλο χρονικό διάστημα, ενώ υπήρχαν διάφορα κίνητρα για επενδύσεις κυρίως στα δύο μεγάλα αστικά κέντρα της χώρας, δεν υπήρχαν ουσιαστικά πλεονεκτήματα ενισχύσεων για δημιουργία μονάδων στην Περιφέρεια.

Ο Ν.1262/82

Ο Ν.1116/81 λίγους μήνες μετά την ισχύ του, πριν προλάβουν να φανούν τα αποτελέσματα από την εφαρμογή των κινήτρων του στην περιφερειακή ανάπτυξη αντικαταστάθηκε από τον **Ν.1262/82**, που ήταν από τους μακροβιότερους αναπτυξιακούς νόμους. Εφαρμόστηκε επί μια δετία, μέχρι το 1990, κατά την διάρκεια

της οποίας υπέστη πολλές τροποποιήσεις και συμπληρώσεις που οφείλονταν στις διαφορετικές απαιτήσεις των οικονομιών και κοινωνικών συνθηκών.

Ακολούθησε το ίδιο πλαίσιο με τον προηγούμενο αναπτυξιακό νόμο και στηρίχθηκε στα κίνητρα των επιχορηγήσεων, των αφορολογήτων εκπτώσεων, των αυξημένων αποσβέσεων και της επιδότησης του επιτοκίου.

Εισήγαγε για πρώτη φορά την ενίσχυση επενδύσεων του τουριστικού και του κοινωνικού τομέα καθώς και των ΟΤΑ.

Επιχείρησε μια αναμόρφωση των μηχανισμών, των κριτηρίων και των διαδικασιών αξιολόγησης και ελέγχου των επενδύσεων με στόχο την αντικειμενικότητα, την διαφάνεια και την αποτελεσματικότητα των παρεμβάσεων.

Το χαρακτηριστικό γνώρισμα του Ν.1262/82 είναι ότι έδωσε μεγάλη βαρύτητα στην δημιουργία μικρομεσαίων μεταποιητικών επιχειρήσεων, κάτι που αποτελεί και σημαντικό στόχο της περιφερειακής πολιτικής της Κοινότητας.

Σημειωτέον ότι η αναμορφωμένη αυτή πολιτική κινήτρων ενισχύθηκε επιπρόσθετα από την βοήθεια της Κοινότητας.

Ο Ν.1892/90

Το έτος 1990 τίθεται σε εφαρμογή ο ΑΝ 1892/90. Στην ουσία δεν πρόκειται για νέο αναπτυξιακό νόμο αλλά μια ευρείας κλίμακας τροποποίηση του προηγούμενου ΑΝ 1262/82. Το μεγαλύτερο μέρος των διατάξεών του είναι επανάληψη των άρθρων του.

Οι βασικές αλλαγές που χαρακτηρίζουν τον Ν1892/90 εμφανίζονται στον Πίνακα 1 που ακολουθεί:

Πίνακας 1: Τα σημαντικότερα σημεία του ΑΝ.1892/90

Αλλαγές-καινοτομίες που εισήγαγε ο ΑΝ.1892/90	
1	Θεσπίστηκε σταθερό ποσοστό επιχορήγησης ανά ζώνη και τομέα παρέμβασης
2	Καθορίστηκε η περιοδική υποβολή των αιτημάτων δύο φορές τον χρόνο
3	Προγραμματισμός των κονδυλίων επιχορηγήσεων και ομαδική έγκριση των επενδυτικών προγραμμάτων κατόπιν αξιολόγησης/βαθμολόγησης και κατάταξης σε Πίνακα ανάλογα με την βαθμολογία της πρότασης. Η έγκριση μιας επένδυσης είναι θέμα δύο παραμέτρων της βαθμολογίας και της βιωσιμότητας
4	Τα κοινωνικοοικονομικά στοιχεία της επένδυσης δεν διαμορφώνουν πλέον το ποσοστό επιχορήγησης αλλά έχουν ενσωματωθεί στα κριτήρια για την τελική βαθμολογία/

	κατάταξη
5	Καταργήθηκαν τα κίνητρα σε ειδικές κατηγορίες επενδυτών (Ελληνες εξωτερικού, ΟΤΑ, συνεταιρισμοί)
6	Καταργήθηκε η συμμετοχή του Δημοσίου στις ιδιωτικές επενδύσεις και αυξήθηκε το ανώτατο όριο επιχορηγούμενης επένδυσης
7	Θεσπίστηκε ελάχιστο όριο επένδυσης για την υπαγωγή επένδυσης στον αναπτυξιακό νόμο. Αποκλεισμός των πολύ μικρών επιχειρήσεων.
8	Ενισχύθηκαν τα φορολογικά κίνητρα ώστε σε περιοχές χαμηλών επιχορηγήσεων οι κερδοφόρες επιχειρήσεις να προτιμούν αυτή την δέσμη κινήτρων
9	Παρασχέθηκαν σημαντικά κίνητρα στις ειδικές τουριστικές υποδομές (συνεδριακά κέντρα, μαρίνες, κέντρα χειμερινού τουρισμού κλπ)

Εν κατακλείδι, ο αναπτυξιακός αυτός νόμος λειτούργησε στα ίδια πλαίσια με τον Ν.1262/82, αντιμετώπισε το θέμα των καθυστερήσεων, έθεσε όριο στις παρατάσεις ολοκλήρωσης μιας επένδυσης, και στο τέλος κατήργησε τα κίνητρα επιχορήγησης-επιδότησης επιτοκίου για τις ξενοδοχειακές μονάδες.

Ο 1892/90 τροποποιήθηκε με τον Ν.2234/94 που επέφερε σημαντικές αλλαγές που θα μπορούσαν να αποτελέσουν ένα νέο αναπτυξιακό νόμο, αλλά για λόγους που σχετίζονται με τη δημιουργία κλίματος σταθερότητας και εμπιστοσύνης ο νόμος αυτός θεωρήθηκε ως τροποποίηση του υφιστάμενου καθεστώτος κινήτρων.

Τα καινούργια στοιχεία που προσέθεσε στο οπλοστάσιο της αναπτυξιακής νομοθεσίας ο Ν.2234/94 παρουσιάζονται στον Πίνακα 2.

Πίνακας 2: Τα σημαντικότερα σημεία του ΑΝ.2234/94

Αλλαγές που εισήγαγε ο ΑΝ.2234/94	
1	Αυστηρή κατηγοριοποίηση των δραστηριοτήτων που είναι επιλέξιμες για ενίσχυση
2	Βελτίωση του θεσμικού περιβάλλοντος και συντονισμός των συναρμόδιων Υπουργείων
3	Αυξήθηκε σημαντικά το ανώτατο όριο επιχορηγούμενης επένδυσης
4	Θέσπιση ειδικού πλαισίου κινήτρων για μεγάλες επενδύσεις στρατηγικού χαρακτήρα
5	Έμφαση στις καινοτόμες δραστηριότητες και στην καινοτομία στην παραγωγή,
6	Προσπάθεια για εγκατάσταση των νέων επιχειρήσεων στις ΒΙΠΕ ΕΤΒΑ. Το αυτό ισχύει και για τις μετεγκαταστάσεις.
7	Ολοκληρωμένη και ρεαλιστική προσέγγιση των επενδύσεων του τομέα του τουρισμού.
8	Ενισχύθηκαν τα φορολογικά κίνητρα ώστε σε περιοχές χαμηλών επιχορηγήσεων οι

	κερδοφόρες επιχειρήσεις να προτιμούν αυτή την δέσμη κινήτρων
9	Θέσπιση των Περιοχών Ολοκληρωμένης Τουριστικής ανάπτυξης (ΠΟΤΑ)
10	Ενίσχυση της συνεργασίας των ΜΜΕ
11	Αύξηση του ποσοστού επιχορήγησης σε παραμεθόριες περιοχές
12	Θεσμοθετήθηκε η διαδικασία πιστοποίησης της παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης μέσα σε συγκεκριμένο χρονικό διάστημα
13	Άλλαξε η διαδικασία και η ροή των εκταμιεύσεων προς τον επενδυτή
14	Αποκαταστάθηκε η Περιφερειακή διάσταση του αναπτυξιακού νόμου με την εκχώρηση στις Περιφερειακές Υπηρεσίες του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας της εφαρμογής των κινήτρων
15	Προβλέπει κίνητρα για την υλοποίηση ολοκληρωμένων πολυετών επιχειρηματικών σχεδίων, μέσα στα πλαίσια ενδυνάμωσης της διεθνούς ανταγωνιστικότητας της βιομηχανίας

Ο Ν.2601/98

Ο Ν.2601/1998 δημοσιεύτηκε με το ΦΕΚ 81/15-4-1998 και είχε στόχο μέσω των κινήτρων να δημιουργήσει τις συνθήκες ώστε εργαζόμενοι και επιχειρήσεις να αναπτύξουν νέες πρωτοβουλίες, στα πλαίσια μιας νέας στρατηγικής (ιδιαίτερα στον τομέα της βιομηχανίας), για να είναι πιο αποτελεσματική η κοινή προσπάθεια του Δημόσιου και ιδιωτικού τομέα.

Οι βασικοί άξονες της νέας αυτής στρατηγικής, σύμφωνα με τον νόμο αυτό ήταν :

- η αναβάθμιση και ο εκσυγχρονισμός των υποδομών σε πολλούς βασικούς τομείς με έμφαση στην «ποιότητα» και την «ευελιξία»
- η ανάπτυξη των μικρομεσαίων επιχειρήσεων,
- η ενθάρρυνση νέων επενδυτικών πρωτοβουλιών και
- η προώθηση της διεθνούς ανταγωνιστικότητας της βιομηχανίας μας.

Παράλληλα επιδιώχθηκε η διασύνδεση των παρεχόμενων κινήτρων με τη δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης.

Οι κυριότερες μεταβολές που επήλθαν με τον Ν.2601/98 είναι οι ακόλουθες (Πίνακας 3):

Πίνακας 3: Τα σημαντικότερα σημεία του ΑΝ.2601/98

Βασικές μεταβολές που εισήγαγε ο ΑΝ.2601/98	
1	Ο διαχωρισμός των επενδυτών που θα τύχουν τα ευεργετήματα των δεσμών κινήτρων του αναπτυξιακού νόμου, σε παλαιούς και νέους φορείς. Το κίνητρο των επιχορηγήσεων «απολαμβάνουν» μόνο οι νέοι φορείς.
2	Η αντικατάσταση της επιχορήγησης κεφαλαίου με ελκυστικά κίνητρα επιδότησης επιτοκίου και φορολογικές απαλλαγές για τις υφιστάμενες παλαιές επιχειρήσεις που πραγματοποιούν επενδύσεις επέκτασης και εκσυγχρονισμού
3	Η μείωση της μέγιστης δωρεάν επιχορήγησης στο 40% και η αύξηση της ιδιωτικής συμμετοχής στην επένδυση στο 40% επίσης. Η κλιμάκωση της επιχορήγησης στις υπόλοιπες ζώνες από 15% (Β ζώνη) μέχρι 30% (Γ ζώνη)
4	Ο ορισμός της Γ ζώνης (μέσος βαθμός ενίσχυσης) που περιλαμβάνει περιοχές με έντονα αναπτυξιακά προβλήματα. Ανά διετία αναπροσαρμόζονται οι περιοχές της Γ ζώνης με κριτήριο τους δείκτες ανεργίας και την μείωση του ενεργού πληθυσμού.
5	Ο περιορισμός των ενισχύσεων για την δημιουργία νέων ξενοδοχειακών μονάδων και η στροφή των πόρων σε επένδυση που βελτιώνουν την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών και διαφοροποιούν το τουριστικό προϊόν.
6	Η συσχέτιση της επιχορήγησης με τις δημιουργούμενες θέσεις απασχόλησης (15 εκ. δρχ. ανά θέση εργασίας). Με δεδομένη την υψηλότερη σχέση θέσεων απασχόλησης προς επενδεδυμένα κεφάλαια στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, η σύνδεση της επιχορήγησης με τις νέες θέσεις απασχόλησης είχε στόχο να κατευθύνει τα κίνητρα προς την ενίσχυση των μικρομεσαίων
7	Η δυνατότητα θέσπισης ειδικών καθεστώτων ενίσχυσης για την ενίσχυση συγκεκριμένων κλαδικών ή περιφερειακών στόχων (μέχρι σήμερα δεν είχε εφαρμογή)
8	Η ενίσχυση επιχειρήσεων για ολοκληρωμένα σχέδια διάσωσης και αναδιάρθρωσης βιώσιμων επιχειρήσεων του μεταποιητικού και μεταλλευτικού τομέα που βρίσκονται σε κρίση.
9	Η ριζική απλοποίηση της διαδικασίας υπαγωγής που στηρίχθηκε στην τραπεζική αξιολόγηση για χορήγηση επενδυτικού δανείου και στην ελεγκτική διαδικασία της αρμόδιας ΔΟΥ
10	Δυνατότητα υποβολής επενδυτικών σχεδίων 8,5 μήνες το χρόνο έναντι 3 μηνών που ίσχυε. Συνεχής ροή υποβολής αιτημάτων
11	Υποχρέωση της Διοίκησης να αξιολογήσει το αίτημα του επενδυτή σε 3 μήνες
12	Εισαγωγή της διαδικασίας της βαθμολόγησης των προτάσεων με σαφή κριτήρια προτεραιότητας για όλους τους τομείς παραγωγικής δραστηριότητας
13	Εισαγωγή της επιδότηση του κόστους της χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing)

Ο αναπτυξιακός νόμος 2601/98 σε πολλά σημεία του κινήθηκε προς την σωστή κατεύθυνση. Για παράδειγμα στην περίπτωση των τουριστικών επιχειρήσεων θέσπισε μέτρα στήριξης των μεγάλων τουριστικών επιχειρήσεων αναγνωρίζοντας ότι οι μεγάλες και οργανωμένες μονάδες έχουν ικανή οικονομική επιφάνεια που τους επιτρέπει να χρηματοδοτήσουν εγκαταστάσεις σύγχρονης τεχνολογίας και την κατασκευή έργων αναβάθμισης του περιβάλλοντος. Επιπλέον φαίνεται ότι δέχθηκε πως αυτές μπορούν να λειτουργούν με μικρότερο κόστος, δεδομένου ότι είναι σε θέση να εξασφαλίσουν σημαντικές οικονομίες κλίμακας, και να διαπραγματεύονται με τους tour operators.

Ένα μεγάλο μειονέκτημα του Ν.2601/98 ήταν η σχετική αδυναμία των θεσπισθέντων κριτηρίων ποιότητας και βιωσιμότητας να επιτελέσουν τον ρόλο για τον οποίο θεσπίστηκαν. Έτσι ενώ ορθώς επιβλήθηκε η γεωγραφική διαφοροποίηση των κινήτρων για λόγους ισόρροπης περιφερειακής ανάπτυξης, δεν έγινε σαφής διάκριση υπέρ του προωθούμενου τύπου καταλυμάτων (από άποψη μεγέθους και ποιοτικών χαρακτηριστικών), ακόμη και μέσα στις διάφορες περιοχές.

Μία άλλη αδυναμία του νέου νόμου είναι ότι δεν έλαβε αυστηρά υπόψη του τον βαθμό τουριστικού κορεσμού των περιοχών με αποτέλεσμα να προωθείται η άναρχη τουριστική ανάπτυξη ακόμη και η τουριστική υπανάπτυξη μιας περιοχής (Κουζέλης, 2000).

Στον τομέα της μεταποίησης ο διαχωρισμός των επενδυτών σε παλαιούς και νέους φορείς απέκλειε επιχειρήσεις να πραγματοποιούν επενδύσεις επεκτάσεων και εκσυγχρονισμού όταν λειτουργούσαν πέραν της πενταετίας, με συνέπεια να εξαναγκάζονται να ιδρύουν νέες μονάδες για να τύχουν των ευεργετημάτων του αναπτυξιακού νόμου.(!)

Οι μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, ο κορμός της εθνικής μας οικονομίας, αποκλείστηκαν εμμέσως των αναπτυξιακών κινήτρων του Ν.2601/98. Εξαιρούνται των ενισχύσεων επενδύσεις των ΜΜΕ (ίδρυση ή επέκταση), οι οποίες έχουν προϋπολογισμό κάτω των 45 εκ. δρχ.

Το βασικό μειονέκτημα των κινήτρων της περιόδου αυτής, αλλά και των προηγούμενων, είναι η αποσύνδεση του «κλαδικού» με το «τοπικό» με αποτέλεσμα να μην αναγνωρίζεται η σημασία ενός οικονομικού κλάδου σε μία περιοχή .

Το εφαρμοζόμενο μοντέλο περιφερειακής πολιτικής και το σύστημα κινήτρων την περίοδο αυτή, δεν σχεδιάστηκε να εξυπηρετεί τις πολιτικές σε επίπεδο Αυτοδιοίκησης,

με την έννοια ότι οι αποφάσεις έγκρισης των επενδύσεων λαμβάνονται κεντρικά και δεν υπάρχει η ευελιξία χρησιμοποίησης του εργαλείου αυτού ως μέσου άσκησης πολιτικής τοπικής ανάπτυξης.

Η περιφερειακή πολιτική την δεκαετία του '80 είναι δικαιολογημένο να πούμε ότι ήταν έντονη προσανατολισμένη προς την ισόρροπη περιφερειακή ανάπτυξη. Στα πλαίσια της πολιτικής αυτής ενισχύθηκε η αστικοβιομηχανική ανάπτυξη με αποτέλεσμα το 1991 το μερίδιο του αγροτικού πληθυσμού να μειωθεί στο 28% (1981:30,3%). Οι ρυθμοί εσωτερικής μετανάστευσης προς την πρωτεύουσα μειώθηκαν και το συνολικό εισόδημα της πρωτεύουσας το 1991 διαμορφώνεται στο 35% του εθνικού (1981:34,5%). Χαρακτηριστικό της περιόδου αυτής είναι η περιφερειακή διάχυση της ανάπτυξης με εμφανή την τάση μείωσης και την σταθεροποίηση των περιφερειακών ανισοτήτων που στην πραγματικότητα οφείλεται στην χρησιμοποίηση εξισορροπητικών δημοσιονομικών μηχανισμών που λειτούργησαν προς την κατεύθυνση της μεγαλύτερης περιφερειακής ισότητας (Ψυχάρης, 2000).

Η περιφερειακή πολιτική της δεκαετίας του '80 μας οδηγεί σε ένα πιο ορθολογικό σύστημα χωρικής κατανομής των δημοσίων πόρων και άσκησε θετική επίδραση στο σχηματισμό κεφαλαίου στις περιφέρειες ωστόσο **τα κίνητρα φαίνεται να βοήθησαν ελάχιστα** στην τεχνολογική επάρκειά τους (Βαγιονής, 1994).

Η δεκαετία του '90 εγκαινιάζει μία νέα περίοδο για τις περιφερειακές ανισότητες που είχε σαν αποτέλεσμα το 1994 η κατανομή των δημόσιων πόρων αλλά και ο βαθμός περιφερειακής ανισοκατανομής του εισοδήματος να εμφανίζει την εικόνα της δεκαετίας του '70.

Τα επόμενα χρόνια ενδεχομένως οι περιφερειακές ανισότητες να αυξηθούν και να οδηγηθούμε σε μία νέα γεωγραφική πόλωση της ανάπτυξης. Υπάρχουν σοβαρές ενδείξεις ότι η οικονομία κάποιων περιοχών παραμελείται από το κράτος με την ανισοκατανομή των δημόσιων πόρων (Ψυχάρης, 2000).

Αξίζει να διερευνηθεί κατά πόσο τα καθεστώτα των κινήτρων λειτούργησαν αποτελεσματικά προς την κατεύθυνση ενίσχυσης των περιοχών με αναπτυξιακή υστέρηση ή εάν η συγκέντρωσή τους σε μία περιοχή ακολουθεί την κατανομή των δημόσιων επενδύσεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 Ο ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΣ ΝΟΜΟΣ 3299/2004 (Β' ΦΑΣΗ)**ΕΙΣΑΓΩΓΗ**

Ο Ν.3522/06 (ΦΕΚ 276/Α/06) ήρθε να συμπληρώσει και να τροποποιήσει τον προηγούμενο αναπτυξιακό νόμο 3299/04 ο οποίος ίσχυε μέχρι εκείνη την στιγμή και να ξεκινήσει την δεύτερη φάση ισχύος του. Αν και τέθηκε σε εφαρμογή από τις αρχές του 2007 η υποβολή επενδυτικών προτάσεων ξεκίνησε τον Αύγουστο αυτού του χρόνου όταν και ολοκληρώθηκε η έκδοση των κανονιστικών αποφάσεων και παρέμεινε «ανοιχτός» για αιτήσεις από έως τις 29 Ιανουαρίου 2010. Στο κεφάλαιο αυτό περιλαμβάνεται μια περίληψη του Αναπτυξιακού Νόμου 3299/2004 (Β Φάση).

2.1 ΕΙΔΗ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ

Κυριότερος σκοπός του Ν.3299/04, είναι ο σαφής καθορισμός της επενδυτικής, βιομηχανικής και εν γένει αναπτυξιακής πολιτικής του ελληνικού κράτους, εντός των πλαισίων λειτουργίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Για το λόγο αυτό, περιγράφονται και διευκρινίζονται οι τομείς δραστηριότητας που επιδοτούνται, τα είδη των ενισχύσεων που δικαιούνται οι υποψήφιοι επενδυτές, ανάλογα με την περιοχή της χώρας που δραστηριοποιούνται και το συνολικό κόστος της επένδυσης που δύναται να υλοποιήσει η εκάστοτε ενδιαφερόμενη επιχείρηση. Τα είδη ενισχύσεων που ορίζονται από το Ν.3299/04, κατηγοριοποιούνται ως εξής:

- α) **Επιχορήγηση** που συνίσταται στη δωρεάν παροχή από το Δημόσιο χρηματικού ποσού για την κάλυψη τμήματος της ενισχυόμενης δαπάνης του επενδυτικού σχεδίου.
- β) **Επιδότηση χρηματοδοτικής μίσθωσης** που συνίσταται στην κάλυψη από το Δημόσιο τμήματος των καταβαλλόμενων δόσεων χρηματοδοτικής μίσθωσης που συνάπτεται για την απόκτηση καινούργιου μηχανολογικού και λοιπού εξοπλισμού.
- γ) **Φορολογική απαλλαγή** που συνίσταται στην απαλλαγή από την καταβολή φόρου εισοδήματος επί των μη διανεμόμενων κερδών από το σύνολο των δραστηριοτήτων της επιχείρησης της πρώτης δεκαετίας από την πραγματοποίηση του επενδυτικού σχεδίου, με το σχηματισμό ισόποσου αφορολόγητου αποθεματικού.

δ) **Επιδότηση του κόστους της δημιουργούμενης από το επενδυτικό σχέδιο απασχόλησης** που συνίσταται στην κάλυψη από το Δημόσιο, για μια διετία, τμήματος του μισθολογικού κόστους των δημιουργούμενων, εντός της πρώτης τριετίας από την ολοκλήρωση του επενδυτικού σχεδίου, θέσεων απασχόλησης.

2.2 ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

Πιο συγκεκριμένα η επικράτεια διαιρέθηκε στις ακόλουθες περιοχές:

- Περιοχή Α' περιλαμβάνει τους Νομούς Αττικής και Θεσσαλονίκης πλην των Βιομηχανικών Επιχειρηματικών Περιοχών (Β.Ε.ΠΕ.) και των νησιών των Νομών αυτών που εντάσσονται στην Περιοχή Β'.
- Στην Περιοχή Β' εντάσσονται οι Νομοί **Περιφέρειας Θεσσαλίας** (Καρδίτσας, Λάρισας, Μαγνησίας, Τρικάλων), οι Νομοί της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου (Κυκλάδων, Δωδεκανήσου), οι Νομοί της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων (Κέρκυρας, Λευκάδας, Κεφαλληνίας, Ζακύνθου), οι Νομοί της Περιφέρειας Κρήτης (Ηρακλείου, Λασιθίου, Ρεθύμνου, Χανίων), οι Νομοί της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας (Χαλκιδικής, Σερρών, Κιλκίς, Πέλλας, Ημαθίας, Πιερίας), οι Νομοί της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας (Γρεβενών, Κοζάνης, Φλώρινας, Καστοριάς), καθώς και οι Νομοί της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδος (Φθιώτιδας, Φωκίδας, Εύβοιας, Βοιωτίας, Ευρυτανίας).
- Περιοχή Γ' όπου εντάσσονται οι Νομοί της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης (Καβάλας, Δράμας, Ξάνθης, Ροδόπης, Έβρου), τους Νομούς της Περιφέρειας Ηπείρου (Άρτας, Πρέβεζας, Ιωαννίνων, Θεσπρωτίας), τους Νομούς της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου (Λέσβου, Χίου, Σάμου), τους Νομούς της Περιφέρειας Πελοποννήσου (Λακωνίας, Μεσσηνίας, Κορινθίας, Αργολίδας, Αρκαδίας), καθώς και τους Νομούς της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος (Αχαΐας, Αιτωλοακαρνανίας, Ηλείας).

2.3 ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΚΑΙ ΕΙΔΗ ΕΝΙΣΧΥΟΜΕΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ

Τα επενδυτικά σχέδια που υποβάλλονται, θα πρέπει να αφορούν:

- τη δημιουργία νέας μονάδας,
  - την επέκταση υπάρχουσας μονάδας,
  - τη διαφοροποίηση της παραγωγής μίας μονάδας προς νέα, πρόσθετα προϊόντα,
  - τη θεμελιώδη αλλαγή στη συνολική παραγωγική διαδικασία υπάρχουσας μονάδας.
- Επενδυτικά σχέδια δεν ενισχύονται εφόσον δεν ικανοποιούν μία τουλάχιστον από τις ως άνω προϋποθέσεις.

Με το άρθρο 3 του Νόμου, καθορίζονται τα επενδυτικά σχέδια που μπορούν να υπαχθούν στις ευεργετικές διατάξεις του Ν.3299/04, τα οποία χωρίζονται σε 5 κατηγορίες:

- **Επενδυτικά σχέδια του πρωτογενούς τομέα**, που αφορούν κυρίως την γεωργία και την αγροτική παραγωγή, όπως η καλλιέργεια και συγκομιδή αγροτικών προϊόντων με τη χρήση μηχανικών μέσων παραγωγής και καλλιέργειας. Επενδυτικά σχέδια που αφορούν τη συντήρηση, τυποποίηση και συσκευασία γεωργικών, κτηνοτροφικών, αλιευτικών και προϊόντων ιχθυοτροφίας και επίσης σχέδια γεωργικών επιχειρήσεων θερμοκηπιακού τύπου και βιολογικής γεωργίας και κτηνοτροφικών μονάδων εσταυλισμένου ή ημισταυλισμένου τύπου.
- **Επενδυτικά σχέδια του δευτερογενούς τομέα**, που αναφέρονται στην εξόρυξη και αξιοποίηση βιομηχανικών ορυκτών, στον μεταλλευτικό κλάδο, σε σχέδια παραγωγής ενέργειας σε μορφή ατμού ή νερού, παραγωγής βιοκαυσίμων ή στερεών καυσίμων από βιομάζα, σχέδια παραγωγής ηλεκτρισμού από ήπιες μορφές ενέργειας και επίσης, επενδύσεις που αφορούν σχέδια για την παραγωγή ή και τυποποίηση Προϊόντων Γεωγραφικής Ένδειξης ή και προϊόντων Προστατευόμενης Ονομασίας Προέλευσης εφόσον γίνονται από επιχειρήσεις που στεγάζονται σε παραδοσιακά ή διατηρητέα λιθόκτιστα κτίρια ή και κτιριακά συγκροτήματα βιομηχανικού χαρακτήρα.
- **Επενδυτικά σχέδια στον τριτογενή τομέα**, όπως η δημιουργία κέντρων αποθεραπείας και αποκατάστασης, η ανέγερση και εκμετάλλευση βιομηχανικών κτιρίων όπου φιλοξενούνται διάφορες πολιτιστικές και κοινωνικές δραστηριότητες, η ανάπτυξη λογισμικού, η παροχή υπηρεσιών υψηλής τεχνολογίας, η παροχή υπηρεσιών εφοδιαστικής αλυσίδας, η δημιουργία ερευνητικών εργαστηρίων και επίσης η δημιουργία σχεδίων parking, τουλάχιστον 30 θέσεων για Ι.Χ.

- **Επενδυτικά σχέδια στον τομέα του τουρισμού**, όπως η ίδρυση, επέκταση και εκσυγχρονισμός ξενοδοχείων τουλάχιστον 3*, εκσυγχρονισμός ξενοδοχειακών μονάδων σε διατηρητέα ή παραδοσιακά κτίρια, εφόσον αναβαθμίζονται σε κατηγορία τουλάχιστον 4*, εκσυγχρονισμός ξενοδοχειακών μονάδων με την προσθήκη νέων κοινόχρηστων χώρων, που επίσης τις αναβαθμίζει στην κατηγορία των 4*, ο εκσυγχρονισμός ξενοδοχειακών μονάδων που έχουν διακόψει τη λειτουργία τους και μπορούν να αναβαθμιστούν στην κατηγορία των 4*, η μετατροπή διατηρητέων κτιρίων σε ξενοδοχεία 2*, ο εκσυγχρονισμός camping και η ίδρυση, επέκταση και εκσυγχρονισμός κέντρων τουρισμού υγείας, αθλητισμού και συνεδριακών χώρων.
- **Ειδικά επενδυτικά σχέδια**, που αναφέρονται στην αξιοποίηση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, στην ίδρυση, επέκταση και εκσυγχρονισμό εργαστηρίων βιομηχανικής ή εφαρμοσμένης έρευνας, στην παραγωγή προϊόντων υψηλής τεχνολογίας και επίσης στην παραγωγή προϊόντων καινοτομίας.

2.4 ΕΝΙΣΧΥΟΜΕΝΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ

Οι κύριες δαπάνες που ενισχύονται, είναι εν συντομία οι ακόλουθες:

- Η κατασκευή, επέκταση και ο εκσυγχρονισμός κτιριακών, ειδικών και βοηθητικών εγκαταστάσεων, που άπτονται της λειτουργίας των υλοποιούμενων επενδυτικών σχεδίων.
- Η αγορά γηπέδων, έως το 10% του συνόλου της επένδυσης, για μικρές επιχειρήσεις.
- Η αγορά και εγκατάσταση μηχανολογικού και λοιπού εξοπλισμού.
- Οι δαπάνες μελετών, που στοχεύουν στην εφαρμογή σύγχρονων μεθόδων τεχνολογίας και τεχνογνωσίας.
- Η αγορά καινούργιων μεταφορικών μέσων διακίνησης προϊόντων, εμπορευμάτων και μεταφοράς προσωπικού.
- Οι δαπάνες μελετών και αγορών που αφορούν τη διασφάλιση της ποιότητας.
- Οι δαπάνες μελετών και αμοιβών συμβούλων, που αφορούν την υλοποίηση της επένδυσης.

2.5 ΎΨΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

Το ελάχιστο ύψος του προϋπολογισμού των επενδυτικών σχεδίων καθορίζεται όπως παρακάτω :

- Για μεγάλες επιχειρήσεις, πεντακόσιες χιλιάδες (500.000,00) ευρώ.
- Για μεσαίες επιχειρήσεις, διακόσιες πενήντα χιλιάδες (250.000,00) ευρώ.
- Για μικρές επιχειρήσεις, εκατόν πενήντα χιλιάδες (150.000,00) ευρώ.
- Για πολύ μικρές επιχειρήσεις, εκατό χιλιάδες (100.000,00) ευρώ.

Το μέγεθος των επιχειρήσεων καθορίζεται βάσει του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ.μ. 70/2001 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής της 12.1.2001 (ΕΛ 2001 L 10/33), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

2.6 ΠΟΣΟΣΤΑ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

Τα ποσοστά ενίσχυσης καθορίζονται από δύο παράγοντες, πρώτον από το είδος της επένδυσης και δεύτερο από γεωγραφικά κριτήρια. Επίσης βασική παράμετρο για τον καθορισμό του ύψους αλλά και του είδους των παρεχόμενων κινήτρων αποτέλεσε η νομοθεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τις κρατικές ενισχύσεις. Τα ενισχυόμενα επενδυτικά σχέδια όπως αναφέρθηκαν παραπάνω κατατάχθηκαν σε 2 κατηγορίες και αναλόγως της περιοχής ενίσχυσης (Περιφέρεια Θεσσαλίας- Περιοχή Β) λαμβάνουν τα παρακάτω ποσοστά ενίσχυσης :

Πίνακας 4: Ποσοστά ενίσχυσης ανά περιοχή

	Περιοχή	Περιοχή	Περιοχή
Κατηγορία Επένδυσης	A	B	Γ
Κατηγορία 1	20 %	30 %	40 %
Κατηγορία 2	15 %	25 %	35 %

Ο ορισμός των επιπλέον ποσοστών ενίσχυσης ΚΥΑ 33019/25-7-2007 (Φ.Ε.Κ. 1292/τΒ/25-7-2007), πραγματοποιείται σε επίπεδο Νομού καθώς και σε τμήματα αυτού που συνίστανται σε γεωγραφικά προσδιορισμένες περιοχές και διακριτά τμήματα που παρουσιάζουν ιδιαίτερα χαρακτηριστικά. Στις κατηγορίες αυτές ανήκουν οι ορεινές ζώνες με υψόμετρο άνω των 800 μέτρων, τα μικρά νησιά κάτω των 5.000 κατοίκων.

Για την διαμόρφωση των επιπλέον ποσοστών ενίσχυσης λήφθηκαν υπόψη : α) το κατά κεφαλή Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (Α.Ε.Π.), όπως αποτυπώνεται στα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία της Ε.Σ.Υ.Ε. (προσωρινά του έτους 2003) για τους νομούς και τις Περιφέρειες της Επικράτειας β) δείκτες της ανεργίας όπως εμφανίζονται στα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία της Ε.Σ.Υ.Ε. (τρίμηνα των ετών 2005 και 2006), σε επίπεδο Περιφέρειας και γ) η γεωγραφική θέση κάθε περιοχής που λειτουργεί ως ποιοτικό κριτήριο επιτρέποντας τη διαφορετική αντιμετώπιση τμημάτων της Επικράτειας που παρουσιάζουν ιδιαίτερα χαρακτηριστικά. Ειδικότερα για την περιφέρεια Θεσσαλίας τα επιπλέον ποσοστά καθορίστηκαν ως εξής :

Πίνακας 5: Πρόσθετα ποσοστά ενίσχυσης για την Περιφέρεια Θεσσαλίας

ΝΟΜΟΙ	ΤΜΗΜΑΤΑ ΝΟΜΟΥ	ΜΕΣΑΙΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	ΜΙΚΡΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ
ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ	ΔΙΑΚΡΙΤΑ ΤΜΗΜΑΤΑ	10 %	20 %
	ΥΠΟΛΟΙΠΟΣ ΝΟΜΟΣ	8 %	15 %
ΛΑΡΙΣΑΣ	ΔΙΑΚΡΙΤΑ ΤΜΗΜΑΤΑ	7 %	14 %
	ΥΠΟΛΟΙΠΟΣ ΝΟΜΟΣ	5 %	9 %
ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ	ΔΙΑΚΡΙΤΑ ΤΜΗΜΑΤΑ	7 %	13 %
	ΥΠΟΛΟΙΠΟΣ ΝΟΜΟΣ	4 %	8 %
ΤΡΙΚΑΛΩΝ	ΔΙΑΚΡΙΤΑ ΤΜΗΜΑΤΑ	10 %	20 %
	ΥΠΟΛΟΙΠΟΣ ΝΟΜΟΣ	8 %	15 %

Επίσης παρέχονται οριζόντια στα αρχικά ποσοστά ενίσχυσης, 10% και 20% για τις μεσαίες και μικρές αντίστοιχα επιχειρήσεις που εγκαθίστανται σε Βιομηχανικές Επιχειρηματικές Περιοχές (ΒΙ.ΠΕ., ΒΙ.ΠΑ. και ΒΙΟ.ΠΑ.)

2.7 ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΚΑΙ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑΣ ΤΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

Τα κριτήρια αξιολόγησης και βαθμολογίας των επενδυτικών προτάσεων χωρίστηκαν σε 4 ομάδες :

- Α Ομάδα κριτηρίων αξιολόγησης επενδυτικού φορέα
  - Κριτήριο 1. Χαρακτηριστικά Φορέα
  - Κριτήριο 2. Δυνατότητα διάθεσης ιδίων κεφαλαίων

Πίνακας 6: Ομάδα Α κριτηρίων αξιολόγησης

		Όρια	Υφιστάμενοι	Νέοι
	Α Ομάδα κριτηρίων αξιολόγησης επενδυτικού φορέα	0-25		
	Κριτήριο 1. Χαρακτηριστικά Φορέα	0.25-15		
1	Προηγούμενη δραστηριότητα του φορέα στο αντικείμενο της επένδυσης		0-1	0
2	Επιχειρηματική εμπειρία του φορέα γενικότερα		0-1	0
3	Μέγεθος της επιχείρησης σύμφωνα με τον κανονισμό 70/2001		0,25-1	0
4	Μέγεθος της επένδυσης ως ποσοστό του συνόλου του Ενεργητικού της υφιστάμενης δραστηριότητας του φορέα		0-1	0
5	Καθαρό περιθώριο κέρδους		0-1	0
6	Αποδοτικότητα απασχολούμενων κεφαλαίων		0-1	0
7	Μέσος ετήσιος ρυθμός μεταβολής των πωλήσεων - κύκλου εργασιών		0-2	0
8-10	Φερεγγυότητα του φορέα		0-2	0
11	Ξένα προς Ίδια κεφάλαια		0-1	0
12	Ρευστότητα		0-1	0
13-16	Δυναμισμός και επιτυχία των εταίρων στις προγενέστερες και υφιστάμενες δραστηριότητες		0,25-3	15
	Κριτήριο 2. Δυνατότητα διάθεσης ιδίων κεφαλαίων	0-10		
17	Ποσοστό συμμετοχής των ιδίων κεφαλαίων στο κόστος της επένδυσης	1-8	1-8 max ΙΣΕ ≥ 45%	1-8 max ΙΣΕ ≥ 45%
18	Ποσοστό ίδιας συμμετοχής στο αναγκαίο κεφάλαιο κίνησης	0-2	0-2 max ΙΣΚΚ ≥ 25%	0-2 max ΙΣΚΚ ≥ 25%

- Β Ομάδα Κριτηρίων οικονομοτεχνικής αξιολόγησης επενδυτικών προτάσεων και βιωσιμότητας της επένδυσης

- Κριτήριο 1. Πληρότητα του επιχειρηματικού σχεδιασμού, ολοκληρωμένος χαρακτήρας της επένδυσης και οργάνωση της επιχείρησης που την πραγματοποιεί.
- Κριτήριο 2. Η προοπτική δυναμικής ανάπτυξης του κλάδου
- Κριτήριο 3. Προοπτικές κερδοφόρας δραστηριότητας

Πίνακας 7: Ομάδα Β κριτηρίων αξιολόγησης

		Όρια	Υφιστάμενοι	Νέοι
	Β Ομάδα Κριτηρίων οικονομοτεχνικής αξιολόγησης επενδυτικών προτάσεων και βιωσιμότητας της επένδυσης	0-25		
	Κριτήριο 1. Πληρότητα του επιχειρηματικού σχεδιασμού, ολοκληρωμένος χαρακτήρας της επένδυσης και οργάνωση της επιχείρησης που την πραγματοποιεί.	0-4		
19	Τεκμηρίωση για την εξασφάλιση των πρώτων υλών και λοιπών συντελεστών παραγωγής, της απαιτούμενης τεχνογνωσίας, των πωλήσεων και γενικά όλων των στοιχείων που απαιτούνται για την βιώσιμη λειτουργία της επένδυσης		0-1	0-2
20	Επάρκεια του τεχνικού σχεδιασμού του επιχειρηματικού σχεδίου		0-1	0-1
21	Συμμετοχή δαπανών που αφορούν 2 ή περισσότερες ειδικές κατηγορίες, με ποσοστό τουλάχιστον με 10% του κόστους της επένδυσης (μηχανοργάνωση, δαπάνες για δημιουργία εργαστηρίου, δαπάνες για τυποποίηση και πιστοποίηση προϊόντων και διαδικασιών).		0 ή 1	0 ή 1
22	Επίπεδο οργάνωσης της εταιρείας όσον αφορά την στελέχωσή της με ανθρώπινο δυναμικό, και την εφαρμογή σύγχρονων μεθόδων και εργαλείων οργάνωσης		0-1	-
	Κριτήριο 2. Η προοπτική δυναμικής ανάπτυξης του κλάδου	0-3		
23	Κατηγορία κλάδου στον οποίο υλοποιείται η επένδυση (Ανερχόμενος, Στάσιμος, Φθίνων)	0-3	0-3	0-3
	Κριτήριο 3. Προοπτικές κερδοφόρας δραστηριότητας	0-18		
24	Αποτελέσματα προ αποσβέσεων - προβλέψεις πενταετίας (θετικά (≥ 0) για κάθε έτος της 5 ετίας)	0 ή 5	0 ή 5	0 ή 5
25	Συνολικές ροές κεφαλαίων (Εισροές μείον Εκροές) - προβλέψεις 5ετίας : (Άθροισμα (Εισροές – Εκροές) 5ετίας θετικό (≥ 0))	0 ή 5	0 ή 5	0 ή 5
26	Καθαρό περιθώριο κέρδους - προβλέψεις 5ετίας	0-4	0-4 max $K\pi \geq 9\%$	0-4 max $K\pi \geq 9\%$
27	Εσωτερικός Βαθμός Απόδοσης της Επένδυσης (IRR)	0-4	0-4 max IRR $\geq 15\%$	0-4 max IRR $\geq 15\%$

- Γ Ομάδα Κριτηρίων συμβολής της επένδυσης στους στόχους του αναπτυξιακού νόμου
  - ο Κριτήριο 1. Αύξηση της απασχόλησης και ιδίως η δημιουργία νέων μόνιμων θέσεων εξαρτημένης εργασίας για μακρό χρονικό διάστημα.
  - ο Κριτήριο 2. Περιοχή εγκατάστασης της επένδυσης και ειδικότερα χαρακτηριστικά του Νομού εγκατάστασης.
  - ο Κριτήριο 3. Συμβολή της επένδυσης στην προστασία του περιβάλλοντος και εξοικονόμηση ενέργειας
  - ο Κριτήριο 4. Ανταγωνιστικότητα προϊόντων
  - ο Κριτήριο 5. Ποιότητα των παραγόμενων προϊόντων και των παρεχόμενων υπηρεσιών
  - ο Κριτήριο 6. Συμβολή της επένδυσης στην κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη της χώρας

Πίνακας 8: Ομάδα Γ κριτηρίων αξιολόγησης

		Όρια	Υφιστάμενοι	Νέοι
	Γ Ομάδα Κριτηρίων συμβολής της επένδυσης στους στόχους του αναπτυξιακού νόμου	1-40		
	Κριτήριο 1. Αύξηση της απασχόλησης και ιδίως η δημιουργία νέων μόνιμων θέσεων εξαρτημένης εργασίας για μακρό χρονικό διάστημα.	0-10		
28	Δημιουργούμενες νέες θέσεις πλήρους απασχόλησης	0-10	0-10	0-10
29	Ύψος επένδυσης ανά θέση εργασίας (Συντελεστής διόρθωσης δείκτη 28)	Σ.Δ 0,7-1		
	Κριτήριο 2. Περιοχή εγκατάστασης της επένδυσης και ειδικότερα χαρακτηριστικά του Νομού εγκατάστασης.	1-6		
30	Περιοχή εγκατάστασης της επένδυσης σύμφωνα με την κατανομή της επικράτειας που ακολουθεί το άρθρο 2, παρ. 1 του Ν.3299/2004 άρθρο 2, παρ. 1 του Ν. 3299/2004	1-4	1-4	1-4
31	Χαρακτηριστικά Νομού εγκατάστασης (Παραμεθόριος ή κατά κεφαλή ΑΕΠ σε σχέση με το σύνολο της χώρας)	0-2	0-2	0-2
	Κριτήριο 3. Συμβολή της επένδυσης στην προστασία του περιβάλλοντος και εξοικονόμηση ενέργειας	0-6		
32	Η επένδυση είναι "περιβαλλοντική - ενεργειακή"	0-6	0-6	0-6
	Κριτήριο 4. Ανταγωνιστικότητα προϊόντων	0-5		
33	Προβλεπόμενο ποσοστό εξαγωγών των προϊόντων που προγραμματίζεται να παραχθούν από την επένδυση (σε αξία)	0-5	0-5 Max Πε ≥51%	0-5 Max Πε ≥51%
34	Ποσοστό εισαγωγικής διείσδυσης του προϊόντος της επένδυσης, στην εγχώρια αγορά (κατ' αξία)	0-5	0-5 max Εδ ≥51%	0-5 max Εδ ≥51%
	Κριτήριο 5. Ποιότητα των παραγόμενων προϊόντων και των παρεχόμενων υπηρεσιών	0-5		

36	Βαθμός εφαρμογής των συστημάτων πιστοποίησης ποιότητας προϊόντων ή και διαδικασιών (ISO, HACCP κλπ) που κατά περίπτωση θεωρούνται σκόπιμα σε σχέση με το αντικείμενο της επένδυσης και το μέγεθος της μονάδας	0-5	0-5	0-5
	Κριτήριο 6. Συμβολή της επένδυσης στην κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη της χώρας	0-8		
37	Μέγεθος της επένδυσης εκφραζόμενο με το κόστος αυτής	0-2	0-2 $E \geq 30.000.000$	0-2 $E \geq 30.000.000$
38	Δημιουργούμενη απασχόληση που εκφράζεται με τον αριθμό των νέων θέσεων (άμεσων και έμμεσων συνολικά) πλήρους απασχόλησης	0-2	0-2 Max $A \geq 200$ άτομα	0-2 Max $A \geq 200$ άτομα
39	Τόπος εγκατάστασης της επένδυσης (παραμεθόριος περιοχή ή σε νησί του Αιγαίου)	0 ή 2	0 ή 2	0 ή 2
40	Ποσοστό της αξίας των χρησιμοποιούμενων εγχώριων πρώτων και βοηθητικών υλών στην παραγωγή, ως προς την συνολική αξία πρώτων και βοηθητικών υλών στην ενισχυόμενη επένδυση	0-2	0-2 Max $P \geq 75\%$	0-2 Max $P \geq 75\%$

- Δ Ομάδα Ειδικών Κριτηρίων ανά τομέα δραστηριότητας
  - ο Κριτήριο 1. Ειδικά κριτήρια στον πρωτογενή, δευτερογενή, τριτογενή τομέα (Ειδικά επενδυτικά σχέδια)

Πίνακας 9: Ομάδα Δ κριτηρίων αξιολόγησης

		Όρια	Υφιστάμενοι	Νέοι
	Δ Ομάδα Ειδικών Κριτηρίων ανά τομέα δραστηριότητας	0-10		
41	Κριτήριο 1. Ειδικά κριτήρια στον πρωτογενή, δευτερογενή, τριτογενή τομέα (Ειδικά επενδυτικά σχέδια)		0-10	0-10

Το κοινό ελάχιστο ποσοστό του συνόλου των βαθμών των κοινών και ειδικών κριτηρίων κάθε τομέα που έπρεπε να συγκεντρώνει κάθε επένδυση καθορίστηκε στο σαράντα τοις εκατό (40%) ή αλλιώς σαράντα (40) βαθμοί. Το σύνολο των βαθμών των κοινών και ειδικών κριτηρίων κάθε τομέα επί του οποίου εφαρμόζεται το ελάχιστο ποσοστό σχηματίζεται από το άθροισμα των ανώτατων βαθμών όλων των κριτηρίων του, δηλαδή για όλους τους τομείς ανώτατη βαθμολογία είναι το 100.

Κάθε επενδυτικό σχέδιο που συγκέντρωνε βαθμολογία ίση ή μεγαλύτερη από το ως άνω ελάχιστο ποσοστό, εγκρίνονταν για την υπαγωγή του στις διατάξεις του Ν.

3299/2004, με την προϋπόθεση επάρκειας του διατιθέμενου ποσού επιχορήγησης, επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης και επιδότησης του μισθολογικού κόστους της δημιουργούμενης απασχόλησης.

2.8 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ, ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΚΑΙ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ

Με τον Αναπτυξιακό Νόμο και Υπουργικές αποφάσεις που ακολούθησαν θεσπίστηκαν οι διαδικασίες υποβολής, αξιολόγησης και υλοποίησης των επενδύσεων. Αρμόδιες υπηρεσίες παραλαβής των αιτήσεων των επενδυτικών σχεδίων με προϋπολογισμό έως 2.000.000 ευρώ ορίστηκαν οι Διευθύνσεις Αναπτυξιακού Προγραμματισμού των Περιφερειών της χώρας, ενώ για τα επενδυτικά σχέδια των οποίων το ύψος υπερβαίνει τα 2.000.000 ευρώ η Γενική Διεύθυνση Ιδιωτικών Επενδύσεων, του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών. Οι αιτήσεις αυτές υποβάλλονταν τόσο ηλεκτρονικά στο Πληροφοριακό Σύστημα Κρατικών Επενδύσεων (ΠΣΚΕ), όσο και σε φυσική μορφή φακέλου συνοδευόμενες από οικονομοτεχνική μελέτη, περιγραφής του έργου που πρόκειται να υλοποιηθεί, με την οποία τεκμηριωνόταν τα παρακάτω :

- κόστος και χρηματοδοτικό σχήμα της επένδυσης
- πηγές χρηματοδότησης και δυνατότητα διάθεσης των ιδίων κεφαλαίων για την κάλυψη των χρηματοδοτικών αναγκών της επιχείρησης
- οι προοπτικές κερδοφόρας δραστηριότητας της επιχείρησης
- η συμβολή της επένδυσης στους στόχους του αναπτυξιακού Νόμου

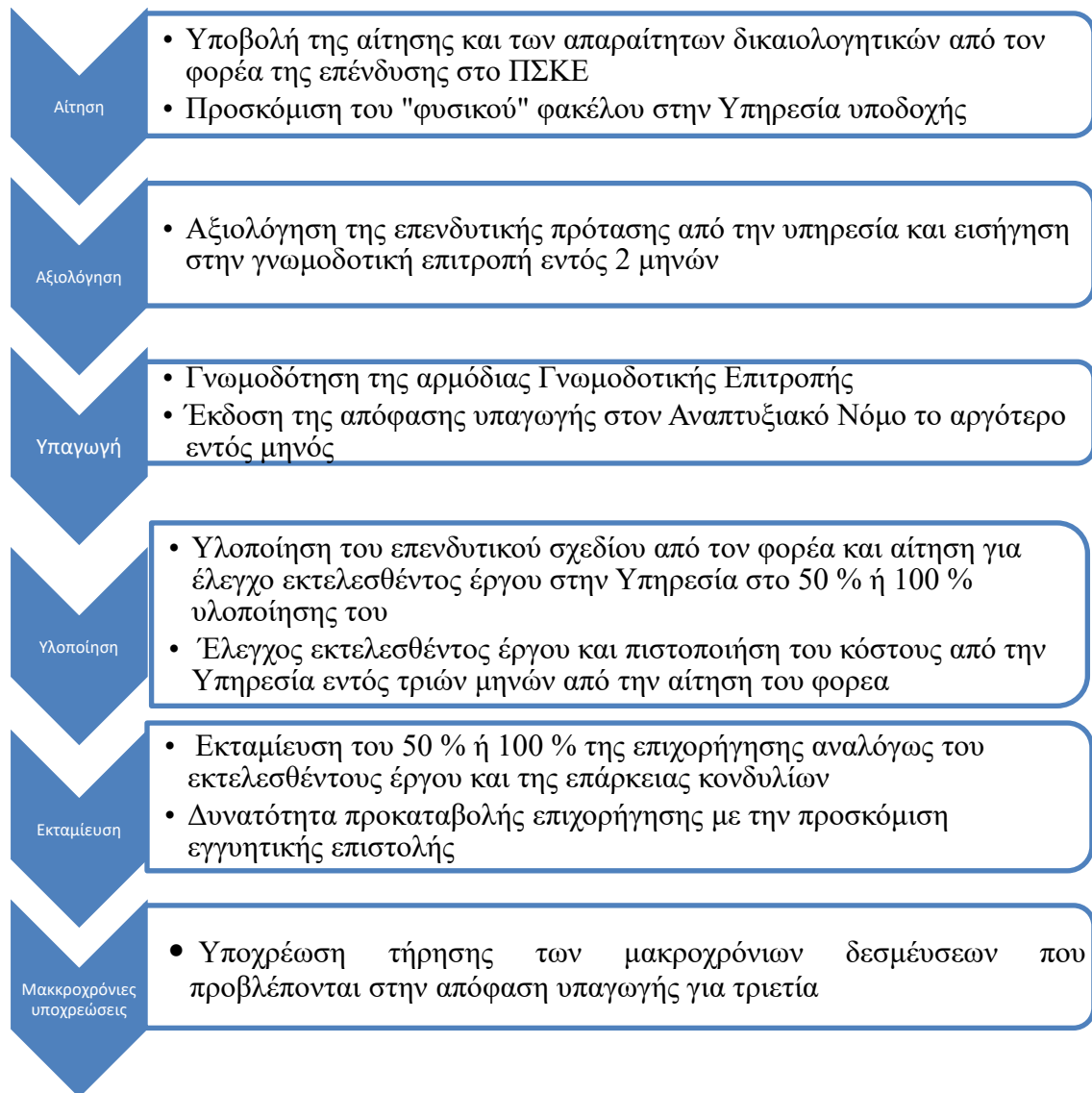
Το σύνολο των αιτήσεων εξετάστηκε και αξιολογήθηκε από τις αρμόδιες Υπηρεσίες και τις γνωμοδοτικές επιτροπές, που συστάθηκαν για το σκοπό αυτό. Ο ΑΝ όρισε ότι οι διαδικασίες εξέτασης και υπαγωγής κάθε επιχειρηματικού σχεδίου, εξετάζονται το αργότερο, εντός χρονικού διαστήματος δύο μηνών, από την υποβολή της αίτησης και τα αποτελέσματα δημοσιεύονταν στο Φύλλο Εφημερίδας της Κυβέρνησης.

Ο έλεγχος της πορείας υλοποίησης των εγκεκριμένων επενδυτικών σχεδίων, πραγματοποιείται από τα Περιφερειακά Όργανα Ελέγχου, που συστήνονται μετά από αποφάσεις των Γενικών Γραμματέων των Περιφερειών. Ο φορέας της επένδυσης έχει δικαίωμα υποβολής αίτησης ελέγχου στο 50 % και στο 100 % υλοποίησης της επένδυσης.

Η καταβολή του ποσού της επιχορήγησης πραγματοποιείται σε δόσεις ως εξής:

Το 50% του ποσού της επιχορήγησης καταβάλλεται μετά την υλοποίηση του 50% της επένδυσης και μετά από πιστοποίηση του αρμόδιου οργάνου ελέγχου ότι υλοποιήθηκε το τμήμα αυτό του έργου και ότι ο επενδυτής συμμορφώθηκε με τους όρους και τις προϋποθέσεις της απόφασης υπαγωγής. Το υπόλοιπο 50% του ποσού της επιχορήγησης καταβάλλεται μετά την πιστοποίηση της ολοκλήρωσης και της έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης από το αρμόδιο όργανο ελέγχου. Έως το 2016 παρέχονταν η δυνατότητα για προκαταβολή της εγκεκριμένης επιχορήγησης, με την κατάθεση ισόποσης εγγυητικής, προσαυξημένης κατά 10%.

Τέλος οι επιχειρήσεις των οποίων επενδυτικά σχέδια έχουν υπαχθεί στις διατάξεις του Νόμου αυτού, μετά την υπαγωγή τους και μέχρι την παρέλευση πενταετίας από τη δημοσίευση της απόφασης ολοκλήρωσης και έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης ή τριετίας σε περίπτωση επενδυτικών σχεδίων μεσαίων, μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων (ΜΜΕ), έχουν υποχρέωση να τηρούν τους όρους της απόφασης υπαγωγής. Σχηματικά η υλοποίηση μιας επένδυσης στον Αναπτυξιακό Νόμο περιλαμβάνει τα παρακάτω στάδια :

2.9 ΣΤΟΧΟΙ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΥ ΝΟΜΟΥ 3299/04

Σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση του ΑΝ η οποία κατατέθηκε στο Ελληνικό Κοινοβούλιο στις 23-12-2004 οι κυριότεροι στόχοι του νομοσχεδίου αποτελούν :

- Α) η ισόρροπη περιφερειακή ανάπτυξη
- Β) η αύξηση της απασχόλησης
- Γ) η ενδυνάμωση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων
- Δ) η προστασία του περιβάλλοντος
- Ε) η εισαγωγή νέων τεχνολογιών
- Στ) η ενθάρρυνση της επιχειρηματικότητας
- Ζ) η ενίσχυση της επενδυτικής δραστηριότητας των μικρομεσαίων επιχειρήσεων

Η) η αναδιάρθρωση της οικονομίας

2.10 ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΕΣ ΤΟΥ ΑΝ 3299/04

Οι σημαντικότερες καινοτομίες που εισήγαγε ο ΑΝ είναι οι παρακάτω :

- Άρση της διάκρισης μεταξύ νέων και παλαιών φορέων, καθιστώντας δυνητικούς δικαιούχους για όλα τα είδη ενισχύσεων παλιούς και νεοϊδρυόμενους φορείς.
- Προώθηση της απασχόλησης με εισαγωγή ως ξεχωριστού κινήτρου ενίσχυσης την επιδότηση του μισθολογικού κόστους των νέων θέσεων εργασίας που δημιουργούνται από μία επένδυση
- Ενίσχυση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, με την παροχή επιπλέον ποσοστών ενίσχυσης
- Διεύρυνση των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων που ενισχύονται με τα κίνητρα του ΑΝ. Συγκεκριμένα περιλαμβάνονται επενδύσεις του τριτογενή τομέα, επενδύσεις που προάγουν την καινοτομία και την τεχνολογική ανάπτυξη, επενδυτικά προγράμματα αξιοποίησης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και προστασίας του περιβάλλοντος κλπ.
- Τροποποίηση των διαδικασιών υποβολής αιτήσεων, αξιολόγησης, παρακολούθησης και καταβολής των ενισχύσεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΥ ΝΟΜΟΥ 3299/2004 (Β' ΦΑΣΗ) ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

3.1 ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΥΠΟΒΕΒΛΗΜΕΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ

Κατά την χρονική περίοδο ισχύος του αναπτυξιακού νόμου (από τον Αύγουστο του 2007 έως τον Ιανουάριο του 2010) υποβλήθηκαν στην Περιφέρεια Θεσσαλίας για έγκριση 524 επενδυτικά σχέδια συνολικού προϋπολογισμού (Π-Υ) 516,5 εκ. ευρώ κατά τον επενδυτή (συμπεριλαμβάνονται και 15 επενδύσεις Leasing). Οι εγκριθείσες επενδύσεις ήταν 463, με εγκεκριμένο προϋπολογισμό 373 εκ. ευρώ, και αναλογούσα επιχορήγηση 147,5 εκ ευρώ - Πίνακας 10.

Πίνακας 10: Υποβληθείσες εγκριθείσες και απορριφθείσες επενδύσεις στη Θεσσαλία στο πλαίσιο του ΑΝ 3299/2004 (Β' Φάση)

Τομέας	Δεδομένα	Σύνολο	Απορρίψεις / Περικοπές Π-Υ	Ποσοστό (%) Απορρίψεων/ Περικοπών Π-Υ
Α' ΓΕΝΗΣ	Συνολικό κόστος της επένδυσης (Κατά το Επενδ.Σχέδιο) σε €	109.546.084		
	Αριθμός υποβληθέντων επενδ.σχεδίων	128		
	Αριθμός εγκεκριμένων επενδ.σχεδίων	117	11	9%
	Εγκεκριμένο Ύψος Επένδυσης (σε €)	86.090.915	23.455.169	21%
Β' ΓΕΝΗΣ	Συνολικό κόστος της επένδυσης (Κατά το Επενδ.Σχέδιο) σε €	264.927.646		
	Αριθμός υποβληθέντων επενδ.σχεδίων	271		
	Αριθμός εγκεκριμένων επενδ.σχεδίων	244	27	10%
	Εγκεκριμένο Ύψος Επένδυσης (σε €)	197.029.654	67.897.993	26%
Γ' ΓΕΝΗΣ	Συνολικό κόστος της επένδυσης (Κατά το Επενδ.Σχέδιο) σε €	142.071.434		
	Αριθμός υποβληθέντων επενδ.σχεδίων	125		
	Αριθμός εγκεκριμένων επενδ.σχεδίων	102	23	18%
	Εγκεκριμένο Ύψος Επένδυσης (σε €)	89.976.000	52.095.434	37%
ΣΥΝΟΛΟ	Συνολικό κόστος της επένδυσης (Κατά το Επενδ.Σχέδιο) σε €	516.545.164		
	Αριθμός υποβληθέντων επενδ.σχεδίων	524		
	Αριθμός εγκεκριμένων επενδ.σχεδίων	463	61	12%
	Εγκεκριμένο Ύψος Επένδυσης (σε €)	373.096.569	143.448.595	28%
Πηγή: Ιδία επεξεργασία				

- Από τα υποβληθέντα 524 επενδυτικά σχέδια απορρίφθηκαν ή αποσύρθηκαν τα 61 (12% των συνολικών) με προϋπολογισμό 143,5 εκ. ευρώ (ποσοστό 28% του συνολικού Π-Υ).
- Οι μεγαλύτερες περικοπές προϋπολογισμών (Π-Υ) και οι περισσότερες απορρίψεις ή αποσύρσεις εμφανίζονται στις επενδύσεις του τριτογενούς τομέα (23 σχέδια - 52 εκ. ευρώ) που συνολικά αποτελούν το 37% του υποβληθέντος Π-Υ.
- Πάνω από το 95% των επενδύσεων που δεν εγκρίθηκαν, έχουν απορριφθεί λόγω ελλείψεων σε δικαιολογητικά και στοιχεία. (ευθύνη επενδυτή ή μελετητή)
- Δεν έχει απορριφθεί επενδυτικό σχέδιο λόγω χαμηλής βαθμολογίας
- Δεν υποβλήθηκαν προτάσεις για την ενίσχυση της δημιουργούμενης απασχόλησης και για ενίσχυση στο κίνητρο φορολογικής απαλλαγής
- Το μέσο ύψος του εγκεκριμένου επενδυτικού σχεδίου ξεπερνά τις 800 χιλ ευρώ με μέση ενίσχυση που φθάνει το 40%. Τα αντίστοιχα μεγέθη για τον πρωτογενή τομέα είναι 736 χιλ. ευρώ- 41,6% για τον δευτερογενή 808 χιλ. ευρώ- 38,5% και για τον τριτογενή 882 χιλ. ευρώ- 40%.

3.2 ΤΟΜΕΑΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΝΙΣΧΥΟΜΕΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

Τα βασικά χαρακτηριστικά των ενισχυόμενων επενδυτικών σχεδίων στην Περιφέρεια Θεσσαλίας, την περίοδο ισχύος του ΑΝ 3299/2004 (Β φάση από 8/2007 έως και 1/2010) , είναι τα ακόλουθα:

3.2.1 ΕΝΙΣΧΥΟΜΕΝΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΑΝΑ ΤΟΜΕΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

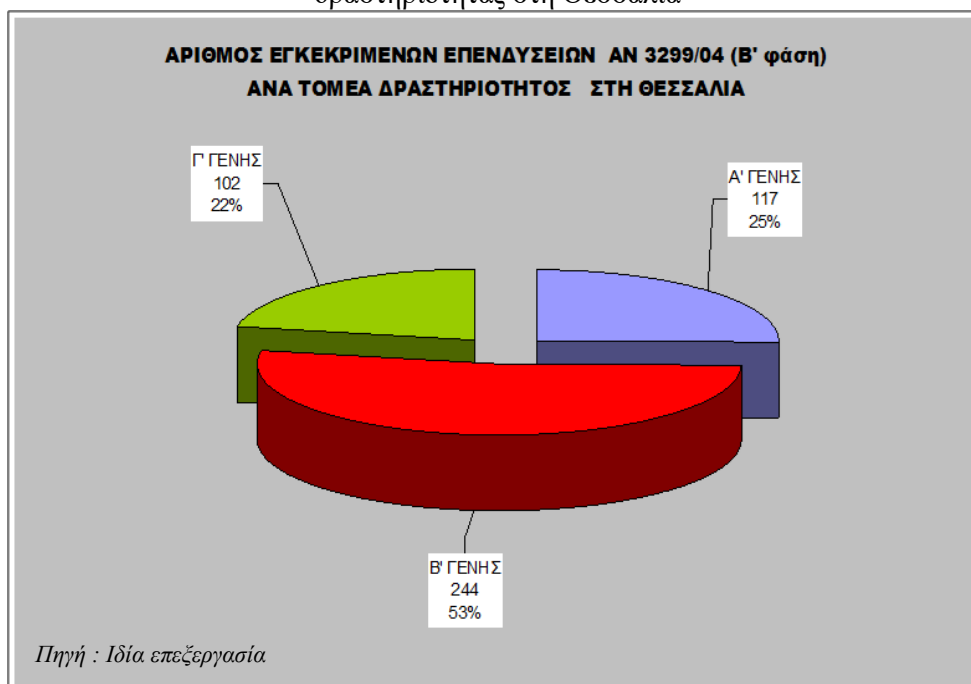
Στον Πίνακα 11 που ακολουθεί εμφανίζονται στοιχεία τομεακής/κλαδικής ανάλυσης των εγκεκριμένων επενδυτικών σχεδίων που αφορούν την περίοδο αυτή ισχύος του ΑΝ 3299/2004 στη Θεσσαλία .

Πίνακας 11: Στοιχεία τομεακής ανάλυσης των επενδύσεων που εγκρίθηκαν στη Θεσσαλία στο πλαίσιο του ΑΝ 3299/2004 (Β' Φάση)

Τομέας	Δεδομένα	Σύνολο
Α' ΓΕΝΗΣ	Αριθμός εγκεκριμένων επενδύσεων	117
	Προϋπολογισμός εγκεκριμ. Επενδύσεων (σε €)	86.090.915
	Εγκεκριμένη ενίσχυση Leasing (σε €)	0
	Ύψος Επιχορήγησης (σε €)	35.834.551
	Νέες θέσεις εργασίας (ΕΜΕ)	167
	Θέσεις εργασίας ανά επένδυση	1,42
Β' ΓΕΝΗΣ	Αριθμός εγκεκριμένων επενδύσεων	244
	Προϋπολογισμός εγκεκριμ. Επενδύσεων (σε €)	197.029.654
	Εγκεκριμένη ενίσχυση Leasing (σε €)	3.989.332
	Ύψος Επιχορήγησης (σε €)	71.793.362
	Νέες θέσεις εργασίας (ΕΜΕ)	624
	Θέσεις εργασίας ανά επένδυση	2,56
Γ' ΓΕΝΗΣ	Αριθμός εγκεκριμένων επενδύσεων	102
	Προϋπολογισμός εγκεκριμ. Επενδύσεων (σε €)	89.976.000
	Εγκεκριμένη ενίσχυση Leasing (σε €)	0
	Ύψος Επιχορήγησης (σε €)	35.926.295
	Νέες θέσεις εργασίας (ΕΜΕ)	350
	Θέσεις εργασίας ανά επένδυση	3,43
ΣΥΝΟΛΟ	Αριθμός εγκεκριμένων επενδύσεων	463
	Προϋπολογισμός εγκεκριμ. Επενδύσεων (σε €)	373.096.569
	Εγκεκριμένη ενίσχυση Leasing (σε €)	3.989.332
	Ύψος Επιχορήγησης (σε €)	143.554.208
	Νέες θέσεις εργασίας (ΕΜΕ)	1.140
	Θέσεις εργασίας ανά επένδυση	2,46
Πηγή: Ιδία επεξεργασία, ΟΠΣ, Αρχείο ΔΑΠ		

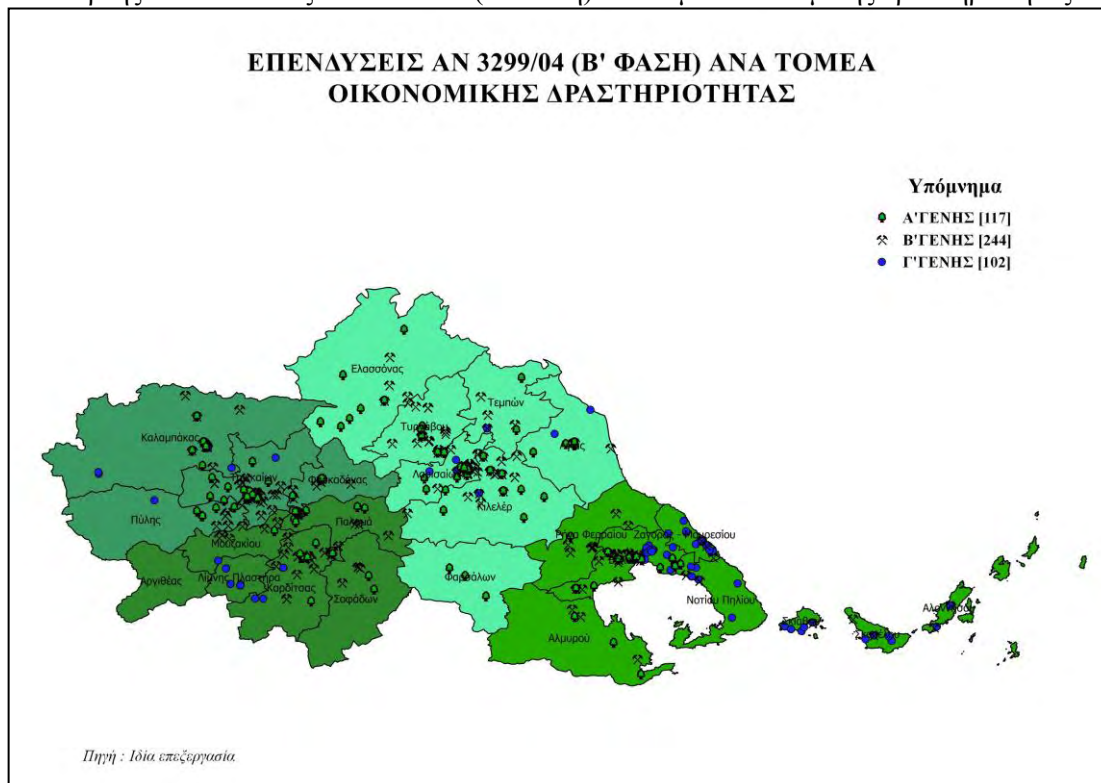
Από τα στοιχεία του παραπάνω πίνακα παρατηρούμε την συγκέντρωση των κινήτρων σε πολλές μικρές επενδυτικές δραστηριότητες, κύρια του δευτερογενούς τομέα. Ο αριθμός των ενισχυόμενων επενδυτικών σχεδίων στον δευτερογενή τομέα (244) ξεπερνά το 50% του συνολικού αριθμού εγκεκριμένων επενδύσεων (463 επενδυτικά σχέδια) –γράφημα 1. Ακολουθεί ο πρωτογενής τομέας με εκατόν δεκαεπτά (117) επενδύσεις και ο τριτογενής με εκατόν δύο (102).

Γράφημα 1 : Αριθμός εγκεκριμένων επενδύσεων ΑΝ 3299/04 (Β' Φάση) ανά τομέα δραστηριότητας στη Θεσσαλία

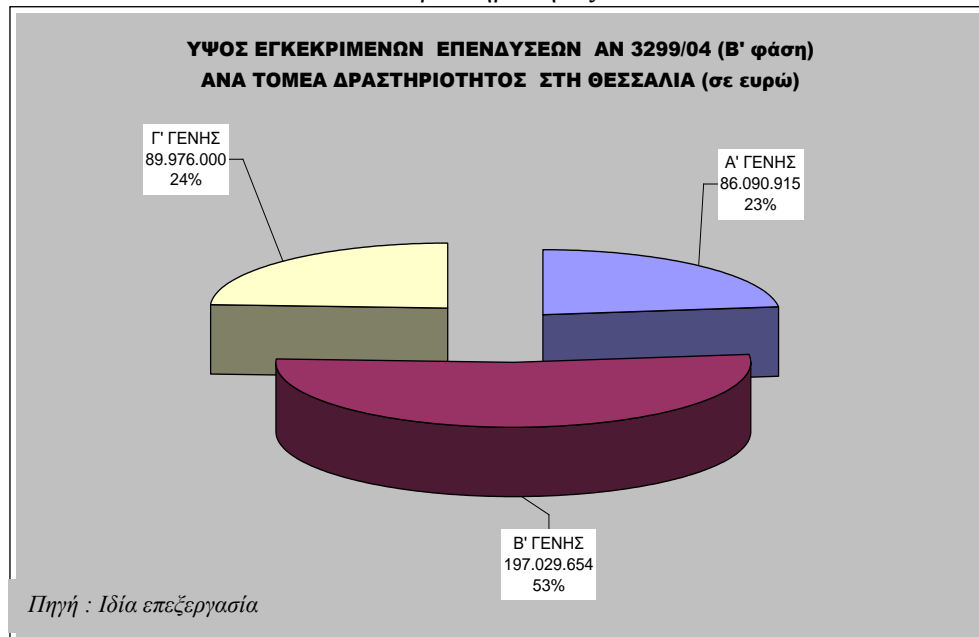
Η χωρική κατανομή των παραπάνω επενδύσεων ανά τομέα οικονομικής δραστηριότητας στην Θεσσαλία παρουσιάζεται στον Χάρτη 1.

Χάρτης 1: Επενδύσεις ΑΝ 3299/04 (Β' Φάση) ανά τομέα οικονομικής δραστηριότητας

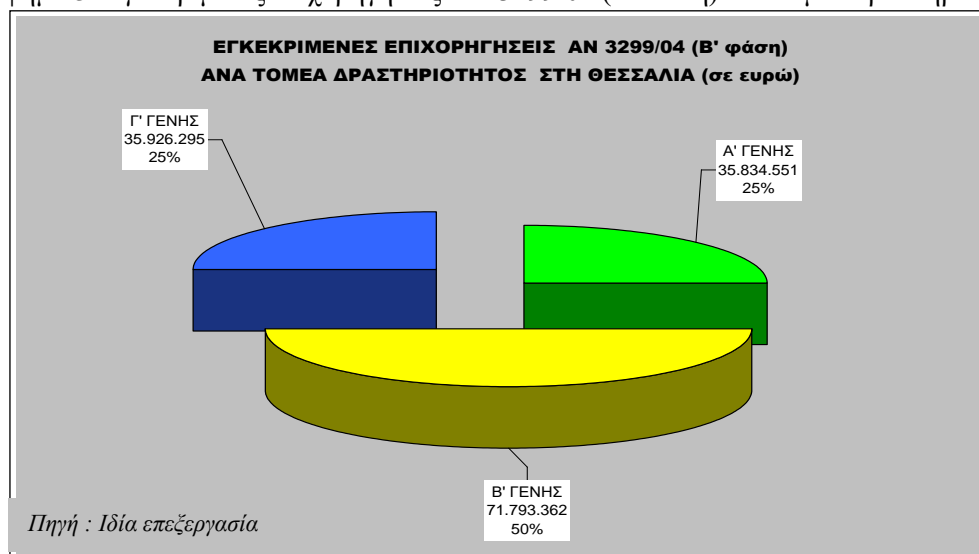
Ο αντίστοιχος προϋπολογισμός των εγκεκριμένων επενδυτικών σχεδίων του δευτερογενούς τομέα καλύπτει ποσοστό 53% του συνολικού προϋπολογισμού των ενταγμένων στον ΑΝ επενδυτικών σχεδίων –γράφημα 2. Με τον τριτογενή τομέα να ακολουθεί με 24 % και τον πρωτογενή με 23 % του συνολικού προϋπολογισμού αντίστοιχα.

Γράφημα 2: Ύψος εγκεκριμένων επενδύσεων ΑΝ 3299/04 (Β' Φάση) ανά τομέα δραστηριότητας

Ο δευτερογενής τομέας απορρόφα και το 50% των κονδυλίων (επιχορηγήσεων) που διατίθενται μέσω των κινήτρων του αναπτυξιακού νόμου. –γράφημα 3

Γράφημα 3: Εγκεκριμένες επιχορηγήσεις ΑΝ 3299/04 (Β' Φάση) ανά τομέα δραστηριότητας

3.2.2. ΚΛΑΔΙΚΗ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΤΩΝ ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΟΥΣ ΤΟΜΕΑ

Ακολούθως επιχειρείται η **κλαδική εξειδίκευση** των εγκεκριμένων επενδύσεων του **δευτερογενούς τομέα** στον **Πίνακα 12** που ακολουθεί :

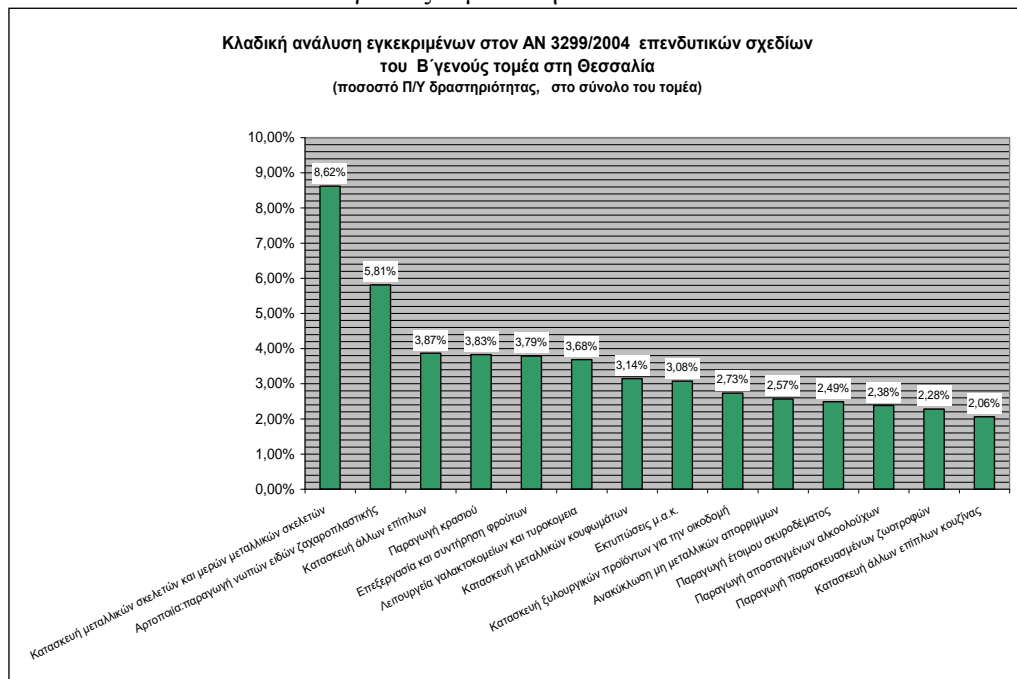
Πίνακας 12: Κλαδική ανάλυση εγκεκριμένων, στον AN 3299/04, επενδυτικών σχεδίων του Β' γενούς τομέα στη Θεσσαλία

Τομέας	Δραστηριότητες	Δεδομένα	Σύνολο
Β' ΓΕΝΗΣ	Κατασκευή μεταλλικών σκελετών και μερών μεταλλικών σκελετών	Αριθμός Εγκερ. Επενδ. σχεδίων	12
		Προϋπολογισμός επενδ. σχεδίων	16.159.700
		% Π/Υ στο σύνολο του τομέα	8,62%
	Αρτοποιία παραγωγή υατίνων ειδών ζαχαροπλαστικής	Αριθμός Εγκερ. Επενδ. σχεδίων	25
		Προϋπολογισμός επενδ. σχεδίων	10.895.055
		% Π/Υ στο σύνολο του τομέα	5,81%
	Κατασκευή άλλων επίπλων	Αριθμός Εγκερ. Επενδ. σχεδίων	11
		Προϋπολογισμός επενδ. σχεδίων	7.256.710
		% Π/Υ στο σύνολο του τομέα	3,87%
	Παραγωγή κρασιού	Αριθμός Εγκερ. Επενδ. σχεδίων	7
		Προϋπολογισμός επενδ. σχεδίων	7.173.710
		% Π/Υ στο σύνολο του τομέα	3,83%
	Επεξεργασία και συντήρηση φρούτων	Αριθμός Εγκερ. Επενδ. σχεδίων	6
		Προϋπολογισμός επενδ. σχεδίων	7.100.000
		% Π/Υ στο σύνολο του τομέα	3,79%
	Λειτουργία γαλακτοκομείων και τυροκομεία	Αριθμός Εγκερ. Επενδ. σχεδίων	9
		Προϋπολογισμός επενδ. σχεδίων	6.909.600
		% Π/Υ στο σύνολο του τομέα	3,68%
	Κατασκευή μεταλλικών κουφωμάτων	Αριθμός Εγκερ. Επενδ. σχεδίων	12
		Προϋπολογισμός επενδ. σχεδίων	5.896.000
		% Π/Υ στο σύνολο του τομέα	3,14%
	Εκτυπώσεις μ.α.κ.	Αριθμός Εγκερ. Επενδ. σχεδίων	6
		Προϋπολογισμός επενδ. σχεδίων	5.767.000
		% Π/Υ στο σύνολο του τομέα	3,08%
	Κατασκευή ξυλουργικών προϊόντων για την οικοδομή	Αριθμός Εγκερ. Επενδ. σχεδίων	8
		Προϋπολογισμός επενδ. σχεδίων	5.126.914
		% Π/Υ στο σύνολο του τομέα	2,73%
	Ανακύκλωση μη μεταλλικών απορριμμάτων	Αριθμός Εγκερ. Επενδ. σχεδίων	3
		Προϋπολογισμός επενδ. σχεδίων	4.812.000
		% Π/Υ στο σύνολο του τομέα	2,57%
	Παραγωγή έτοιμου σκυροδέματος	Αριθμός Εγκερ. Επενδ. σχεδίων	3
		Προϋπολογισμός επενδ. σχεδίων	4.667.000
		% Π/Υ στο σύνολο του τομέα	2,49%
	Παραγωγή αποσταγμένων αλκοολούχων	Αριθμός Εγκερ. Επενδ. σχεδίων	6
		Προϋπολογισμός επενδ. σχεδίων	4.460.000
		% Π/Υ στο σύνολο του τομέα	2,38%
	Παραγωγή παρασκευασμένων ζωοτροφών	Αριθμός Εγκερ. Επενδ. σχεδίων	6
		Προϋπολογισμός επενδ. σχεδίων	4.270.000
		% Π/Υ στο σύνολο του τομέα	2,28%
	Κατασκευή άλλων επίπλων κουζίνας	Αριθμός Εγκερ. Επενδ. σχεδίων	7
		Προϋπολογισμός επενδ. σχεδίων	3.861.700
		% Π/Υ στο σύνολο του τομέα	2,06%
	Κατασκευή πλαστικών ειδών συσκευασίας	Αριθμός Εγκερ. Επενδ. σχεδίων	4
		Προϋπολογισμός επενδ. σχεδίων	3.852.000
		% Π/Υ στο σύνολο του τομέα	2,05%
	Δραστηριότητες συναφείς με τη γεωργία	Αριθμός Εγκερ. Επενδ. σχεδίων	3
		Προϋπολογισμός επενδ. σχεδίων	3.761.000
		% Π/Υ στο σύνολο του τομέα	2,01%
	Κατασκευή άλλων εργαλειομηχανών μεταλλουργίας	Αριθμός Εγκερ. Επενδ. σχεδίων	4
		Προϋπολογισμός επενδ. σχεδίων	3.566.000
		% Π/Υ στο σύνολο του τομέα	1,90%
	Κατασκευή φύλλων καπλαμά και τεχνητής ξυλείας	Αριθμός Εγκερ. Επενδ. σχεδίων	2
		Προϋπολογισμός επενδ. σχεδίων	3.456.450
		% Π/Υ στο σύνολο του τομέα	1,84%
	Παραγωγή προϊόντων από κρέας ζώων κ.	Αριθμός Εγκερ. Επενδ. σχεδίων	5
		Προϋπολογισμός επενδ. σχεδίων	3.186.700
		% Π/Υ στο σύνολο του τομέα	1,70%
	Κατασκευή δομικών προϊόντων από σκυρόδεμα	Αριθμός Εγκερ. Επενδ. σχεδίων	4
		Προϋπολογισμός επενδ. σχεδίων	2.701.000
		% Π/Υ στο σύνολο του τομέα	1,44%
Αριθμός Εγκερ. Επενδ. σχεδίων - Β' ΓΕΝΗΣ			244
Προϋπολογισμός επενδ. σχεδίων - Β' ΓΕΝΗΣ			187.519.264
% Π/Υ στο σύνολο του τομέα - Β' ΓΕΝΗΣ			110,00%
Πηγή: Αρχείο ΔΑΠ, ΟΠΣ, ιδία επεξεργασία			

Εντοπίζεται ότι κυριαρχούν οι επενδύσεις στους κλάδους του μετάλλου, αρτοζαχαροπλάστικής, επίπλου ξύλου, αγροτοδιατροφής- *γράφημα 4.*

Γράφημα 4: Κλαδική ανάλυση εγκεκριμένων στον ΑΝ 3299/04 επενδυτικών σχεδίων του Β' γενούς τομέα στη Θεσσαλία

Πηγή : Ιδία επεξεργασία

3.2.3. ΚΛΑΔΙΚΗ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΤΩΝ ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΓΕΝΟΥΣ ΤΟΜΕΑ

Άξιο παρατήρησης είναι ότι **οι υποβληθείσες και οι εγκριθείσες επενδύσεις του πρωτογενούς τομέα** (ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί), ο οποίος αποτελεί πυλώνα της οικονομίας της περιφέρειας Θεσσαλίας, απορρόφησαν την περίοδο ισχύος του ΑΝ 3299/2004 (Β' φάση από 8/2007 έως και 1/2010) **το ¼ των συνολικών επιχορηγήσεων.**

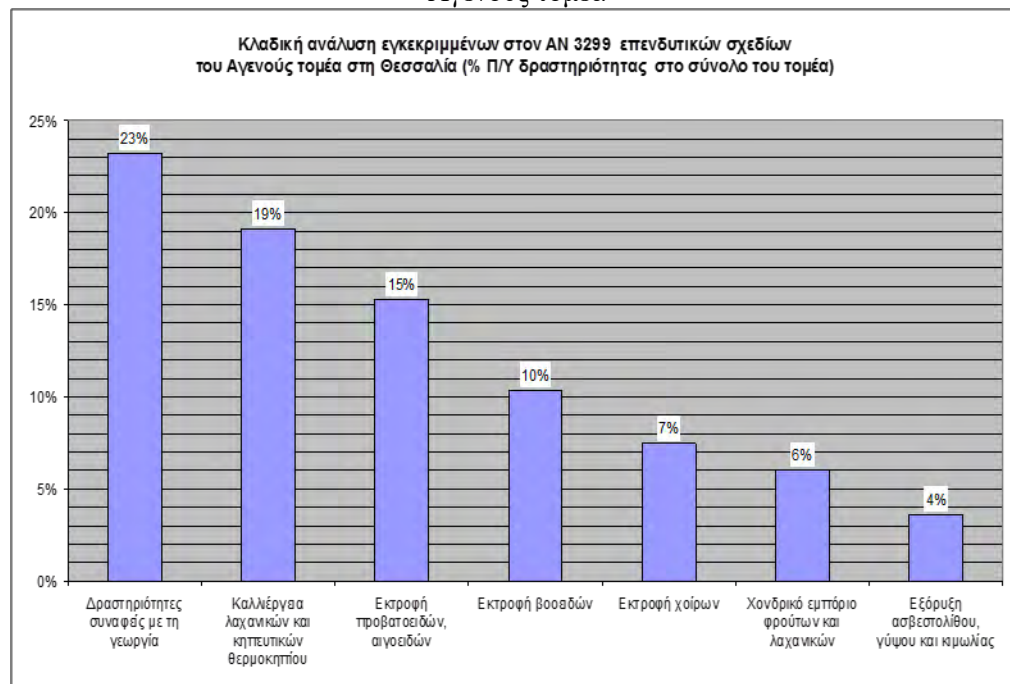
Η κλαδική εξειδίκευση των εγκεκριμένων επενδύσεων του πρωτογενούς τομέα εμφανίζεται στον **Πίνακα 13** που ακολουθεί :

Πίνακας 13: Κλαδική ανάλυση εγκεκριμένων, στον ΑΝ 3299/04, επενδυτικών σχεδίων του Α' γενούς τομέα στη Θεσσαλία

Τομέας	Δραστηριότητες	Δεδομένα	Σύνολο
Α' ΓΕΝΗΣ	Δραστηριότητες συναφείς με τη γεωργία	Αριθμός Εγκεκρ. Επενδ.σχεδίων	15
		Προϋπολογισμός επενδ.σχεδίων	19.275.500
		% Π/Υ στο σύνολο του τομέα	23,24%
	Καλλιέργεια λαχανικών και κηπευτικών θερμοκηπίου	Αριθμός Εγκεκρ. Επενδ.σχεδίων	17
		Προϋπολογισμός επενδ.σχεδίων	15.863.193
		% Π/Υ στο σύνολο του τομέα	19,12%
	Εκτροφή προβατοειδών, αιγοειδών	Αριθμός Εγκεκρ. Επενδ.σχεδίων	24
		Προϋπολογισμός επενδ.σχεδίων	12.677.023
		% Π/Υ στο σύνολο του τομέα	15,28%
	Εκτροφή βοοειδών	Αριθμός Εγκεκρ. Επενδ.σχεδίων	19
		Προϋπολογισμός επενδ.σχεδίων	8.601.652
		% Π/Υ στο σύνολο του τομέα	10,37%
	Εκτροφή χοίρων	Αριθμός Εγκεκρ. Επενδ.σχεδίων	10
		Προϋπολογισμός επενδ.σχεδίων	6.195.990
		% Π/Υ στο σύνολο του τομέα	7,47%
	Χονδρικό εμπόριο φρούτων και λαχανικών	Αριθμός Εγκεκρ. Επενδ.σχεδίων	3
		Προϋπολογισμός επενδ.σχεδίων	5.000.000
		% Π/Υ στο σύνολο του τομέα	6,03%
	Εξόρυξη ασβεστολίθου, γύψου και κιμωλίας	Αριθμός Εγκεκρ. Επενδ.σχεδίων	2
		Προϋπολογισμός επενδ.σχεδίων	3.000.000
		% Π/Υ στο σύνολο του τομέα	3,62%
	Καλλιέργεια ανθέων θερμοκηπίου	Αριθμός Εγκεκρ. Επενδ.σχεδίων	6
		Προϋπολογισμός επενδ.σχεδίων	1.782.100
		% Π/Υ στο σύνολο του τομέα	2,15%
	Επεξεργασία και συντήρηση φρούτων	Αριθμός Εγκεκρ. Επενδ.σχεδίων	2
		Προϋπολογισμός επενδ.σχεδίων	1.770.000
		% Π/Υ στο σύνολο του τομέα	2,13%
Εκτροφή πουλκερικών	Αριθμός Εγκεκρ. Επενδ.σχεδίων	2	
	Προϋπολογισμός επενδ.σχεδίων	1.510.000	
	% Π/Υ στο σύνολο του τομέα	1,82%	
Αποθήκευση	Αριθμός Εγκεκρ. Επενδ.σχεδίων	2	
	Προϋπολογισμός επενδ.σχεδίων	1.430.000	
	% Π/Υ στο σύνολο του τομέα	1,72%	
Καλλιέργεια φυτών για φύτεμα	Αριθμός Εγκεκρ. Επενδ.σχεδίων	4	
	Προϋπολογισμός επενδ.σχεδίων	1.312.000	
	% Π/Υ στο σύνολο του τομέα	1,58%	
Λατομεία μαρμάρων και λουτών λίθων	Αριθμός Εγκεκρ. Επενδ.σχεδίων	1	
	Προϋπολογισμός επενδ.σχεδίων	1.000.000	
	% Π/Υ στο σύνολο του τομέα	1,21%	
Καλλιέργεια λαχανικών και κηπευτικών ανοιχτού αγρού	Αριθμός Εγκεκρ. Επενδ.σχεδίων	1	
	Προϋπολογισμός επενδ.σχεδίων	650.000	
	% Π/Υ στο σύνολο του τομέα	0,78%	
Παραγωγή εξευγενισμένων ελαίων και	Αριθμός Εγκεκρ. Επενδ.σχεδίων	1	
	Προϋπολογισμός επενδ.σχεδίων	626.650	
	% Π/Υ στο σύνολο του τομέα	0,76%	
Αριθμός Εγκεκρ. Επενδ.σχεδίων - Α' ΓΕΝΗΣ			117
Προϋπολογισμός επενδ.σχεδίων - Α' ΓΕΝΗΣ			82.955.808
% Π/Υ στο σύνολο του τομέα - Α' ΓΕΝΗΣ			100,00%
Πηγή: Αρχείο ΔΑΠ, ΟΠΣ, ίδια επεξεργασία			

Κυριαρχούν οι επενδύσεις σε δραστηριότητες συναφείς με τη γεωργία, καλλιέργειας λαχανικών και κηπευτικών θερμοκηπίου, εκτροφής προβατοειδών, αιγοειδών, βοοειδών, χοίρων, καλλιέργεια ανθέων θερμοκηπίου, εξόρυξης ασβεστόλιθου, γύψου και κιμωλίας. - γράφημα 5.

Γράφημα 5: Κλαδική ανάλυση εγκεκριμένων στον ΑΝ 3299/04 επενδυτικών σχεδίων του Αγροτικού τομέα

Πηγή : Ιδία επεξεργασία

3.2.4. ΚΛΑΔΙΚΗ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΤΩΝ ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΤΟΥ ΤΡΙΤΟΓΕΝΟΥΣ ΤΟΜΕΑ

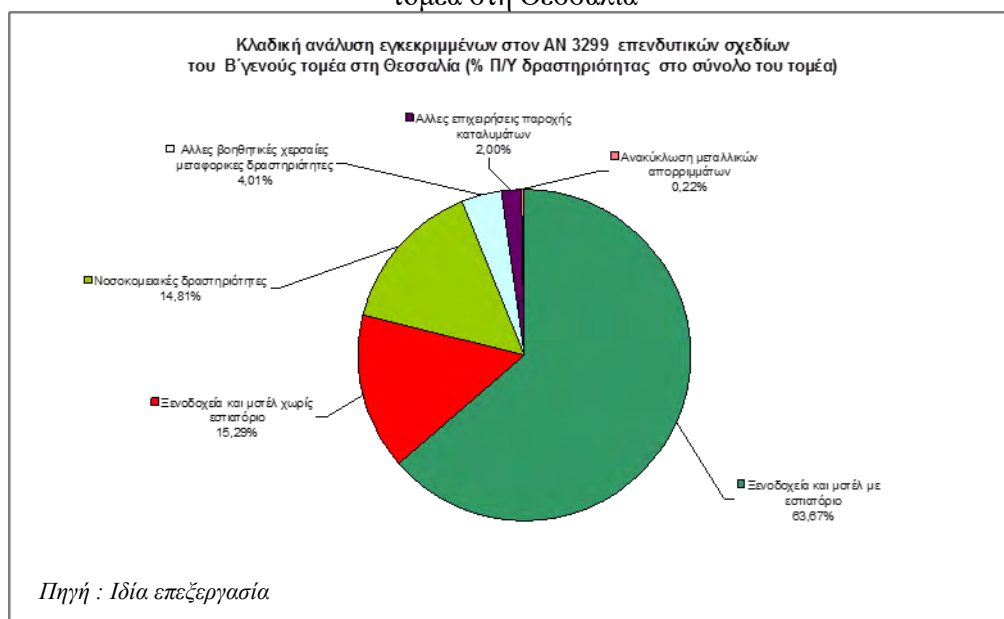
Ο τριτογενής τομέας (κυρίως τουρισμός και υπηρεσίες) απορρόφησε και αυτός το 25% του συνόλου της επιχορήγησης (γράφημα 3). Η κλαδική εξειδίκευση των εγκεκριμένων επενδύσεων του τριτογενούς τομέα εμφανίζεται στον Πίνακα 14 που ακολουθεί :

Πίνακας 14: Κλαδική ανάλυση εγκεκριμένων, στον ΑΝ 3299/04, επενδυτικών σχεδίων του Γ' γενούς τομέα στη Θεσσαλία

Τομέας	Δραστηριότητες	Δεδομένα	Σύνολο
Γ' ΓΕΝΗΣ	Ξενοδοχεία και μοτέλ με εστιατόριο	Αριθμός Εγκερ. Επενδ. σχεδίων Προυπολογισμός επενδ. σχεδίων % Π/Υ στο σύνολο του τομέα	66 57.357.400 63,67%
	Ξενοδοχεία και μοτέλ χωρίς εστιατόριο	Αριθμός Εγκερ. Επενδ. σχεδίων Προυπολογισμός επενδ. σχεδίων % Π/Υ στο σύνολο του τομέα	23 13.778.696 15,29%
	Νοσοκομειακές δραστηριότητες	Αριθμός Εγκερ. Επενδ. σχεδίων Προυπολογισμός επενδ. σχεδίων % Π/Υ στο σύνολο του τομέα	8 13.340.000 14,81%
	Άλλες βοηθητικές χερσαίες μεταφορικές δραστηριότητες	Αριθμός Εγκερ. Επενδ. σχεδίων Προυπολογισμός επενδ. σχεδίων % Π/Υ στο σύνολο του τομέα	2 3.615.000 4,01%
	Άλλες επιχειρήσεις παροχής καταλυμάτων	Αριθμός Εγκερ. Επενδ. σχεδίων Προυπολογισμός επενδ. σχεδίων % Π/Υ στο σύνολο του τομέα	2 1.800.000 2,00%
	Ανακύκλωση μεταλλικών απορριμμάτων	Αριθμός Εγκερ. Επενδ. σχεδίων Προυπολογισμός επενδ. σχεδίων % Π/Υ στο σύνολο του τομέα	1 198.000 0,22%
Αριθμός Εγκερ. Επενδ. σχεδίων - Γ' ΓΕΝΗΣ			102
Προυπολογισμός επενδ. σχεδίων - Γ' ΓΕΝΗΣ			90.089.096
% Π/Υ στο σύνολο του τομέα - Γ' ΓΕΝΗΣ			100,00%
Πηγή : Αρχείο ΔΑΠ, ΟΠΣ, ίδια επεξεργασία			

Κυριαρχούν οι επενδύσεις ξενοδοχείων, καταλυμάτων (σε ποσοστό που πλησιάζει το 80% των επενδύσεων του τριτογενούς τομέα), ενώ μεγάλο ενδιαφέρον παρουσιάζουν οι νοσοκομειακές δραστηριότητες (κυρίως κέντρα αποκατάστασης) – γράφημα 6.

Γράφημα 6: Κλαδική ανάλυση εγκεκριμένων στον ΑΝ 3299 επενδυτικών σχεδίων του Β' γενούς τομέα στη Θεσσαλία

3.2.5 ΚΛΑΔΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ ΤΟΥ ΤΡΙΤΟΓΕΝΟΥΣ ΤΟΜΕΑ

Το 80% περίπου των επιχορηγήσεων του τριτογενούς τομέα στη Θεσσαλία απορροφάται από ξενοδοχειακές μονάδες, που δεν αλλάζουν τον χαρακτήρα του τουριστικού προϊόντος. Μικρές κυρίως τουριστικές μονάδες συγκεντρωμένες στις ήδη κορεσμένες τουριστικές περιοχές για να προσφέρουν σε τουρίστες χαμηλού εισοδήματος τις παραδοσιακές μορφές τουρισμού κατά την θερινή περίοδο στο Πήλιο - Πίνακας 15.

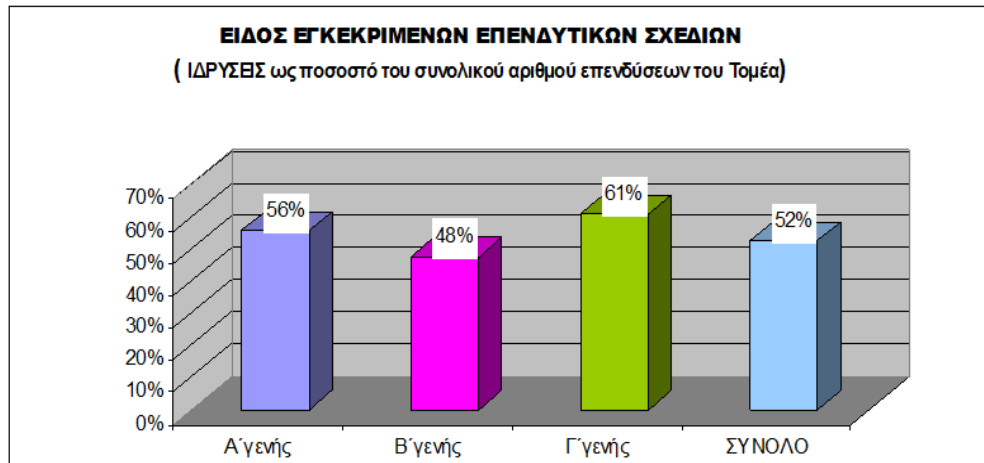
Πίνακας 15: Στοιχεία ανάλυσης των επενδύσεων του τριτογενούς τομέα που εγκρίθηκαν στη Θεσσαλία στο πλαίσιο του ΑΝ 3299/2004 (Β' Φάση)

ΝΟΜΟΣ	ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΟΜΕΑ	ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ ΣΕ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ	% επιχορήγησης ξενοδοχείων στο σύνολο του τομέα	Κατανομή επιχορηγ. ξενοδοχείων ανά ΠΕ
ΚΑΡΔΙΤΣΑ	7.231.500	6.421.500	89%	23%
ΛΑΡΙΣΑ	6.200.980	1.381.880	22%	5%
ΜΑΓΝΗΣΙΑ	17.213.815	15.449.815	90%	55%
ΤΡΙΚΑΛΑ	5.280.000	5.040.000	95%	18%
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	35.926.295	28.293.195	79%	100%
Πηγή : Ιδία Επεξεργασία				

3.2.6 ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΕΣ ΝΕΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ (ΙΔΡΥΣΕΙΣ) ΑΝΑ ΤΟΜΕΑ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ-ΚΛΑΔΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ

Από τις 463 ενταγμένες επενδύσεις οι 243 (ποσοστό 52%) αφορούν ιδρύσεις (νέες επιχειρήσεις) και οι υπόλοιπες επεκτάσεις, εκσυγχρονισμούς και λίγες μετεγκαταστάσεις. Τα αντίστοιχα ποσοστά ιδρύσεων σε κάθε τομέα δραστηριότητας είναι 56% για τον πρωτογενή, 48% για τον δευτερογενή και το 61% για τον τριτογενή. Σε υψηλότερη ανάλυση, στο εσωτερικό κάθε τομέα, παρατηρούνται ποσοστά ιδρύσεων 70% του συνόλου των εγκεκριμένων σχεδίων στα «ΘΕΡΜΟΚΗΠΙΑ», 67% στις «ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ», 67% στα «ΛΑΤΟΜΕΙΑ», και 60% στον «ΤΟΥΡΙΣΜΟ». –γράφημα 7.

Γράφημα 7: Ιδρύσεις ανά τομέα ως ποσοστό του συνολικού αριθμού επενδύσεων

Πηγή : Ιδία επεξεργασία

Αυτό που πρέπει να διερευνηθεί είναι, η «ανθεκτικότητα» που παρουσιάζουν οι θεσσαλικές ΜΜΕ σε περιόδους οικονομικής κρίσης, καθώς και η «επιφυλακτικότητα» του πρωτογενούς τομέα -βασικού πυλώνα για την οικονομική ανάπτυξη στην Θεσσαλία - να πραγματοποιήσει επενδύσεις –γράφημα 3.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 ΧΩΡΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στο κεφάλαιο αυτό επιχειρείται η χωρική ανάλυση των επενδύσεων που εντάχθηκαν στον ΑΝ. Στόχος του νόμου είναι η ισόρροπη περιφερειακή ανάπτυξη, αλλά έχει ενδιαφέρον να εξετάσουμε πως κατανέμονται οι επενδύσεις και εντός της περιφέρειας, εάν και που παρουσιάζονται χωρικές συγκεντρώσεις στις περιφερειακές ενότητες.

4.1 ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΕ ΚΑΘΕ ΠΕ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

Ο Πίνακας 16 που ακολουθεί εμφανίζει τον αριθμό, τον προϋπολογισμό τις επιχορηγήσεις και τις νέες θέσεις εργασίας των εγκεκριμένων επενδυτικών σχεδίων ανά Περιφερειακή Ενότητα (ΠΕ) της Θεσσαλίας.

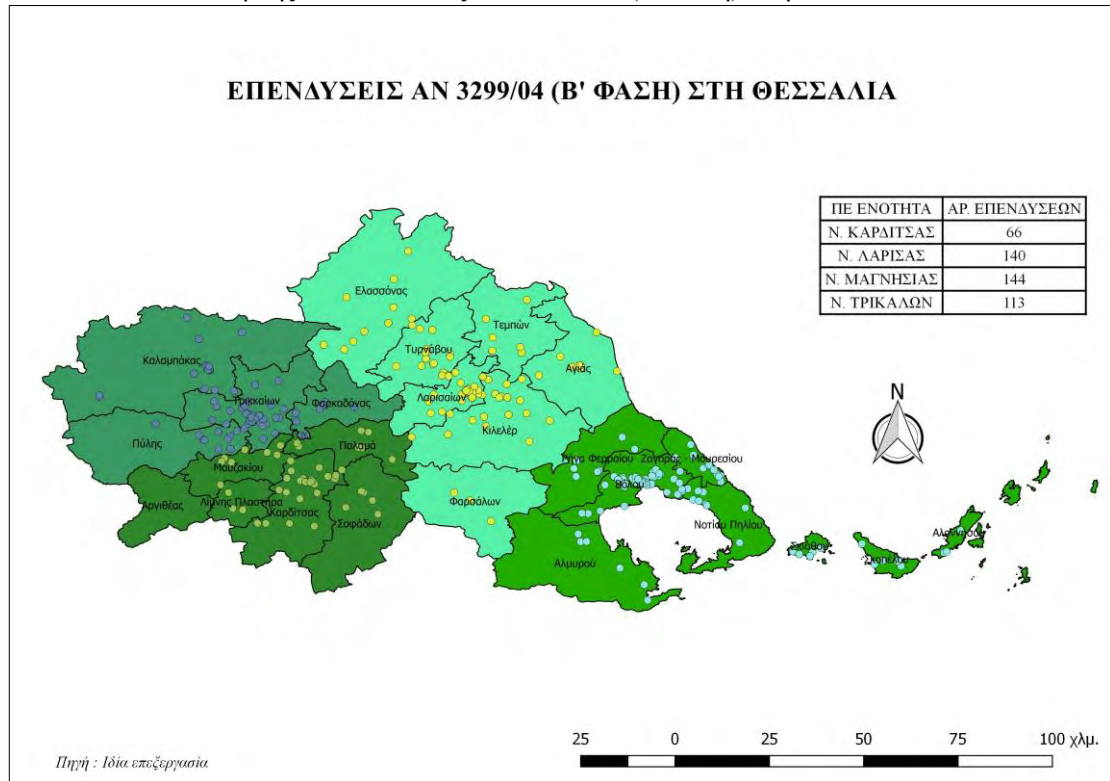
Πίνακας 16: Στοιχεία χωρικής ανάλυσης εγκεκριμένων επενδύσεων στη Θεσσαλία στο πλαίσιο του ΑΝ 3299/2004 (Β' Φάση)

ΔΕΔΟΜΕΝΑ	ΠΕ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ	ΠΕ ΛΑΡΙΣΑΣ	ΠΕ ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ	ΠΕ ΤΡΙΚΑΛΩΝ	Γενικό άθροισμα
Εγκεκριμένα επενδ. Προγράμματα/Αριθμός	66	140	144	113	463
Υψος Επενδύσεων (σε €)	54.154.450	110.634.299	104.302.420	104.005.400	373.096.569
Ενισχύσεις Leasing (σε €)	243.780	426.596	2.501.825	817.131	3.989.332
Επιχορηγήσεις (σε €)	22.470.500	42.215.279	37.475.964	41.392.565	143.554.208
Νέες θέσεις (ΕΜΕ)	155	385	336	263	1.140
Πηγή: ίδια επεξεργασία					

Η χωρική κατανομή των επενδύσεων στην Θεσσαλία παρουσιάζεται στον Χάρτη 2. Τα περισσότερα επενδυτικά σχέδια που εντάχθηκαν στον ΑΝ 3299/2004 είναι χωροθετημένα στις Περιφερειακές Ενότητες Λάρισας, Μαγνησίας και Τρικάλων. Υπολείπεται η ΠΕ Καρδίτσας με τα μισά επενδυτικά σχέδια από τις άλλες ΠΕ (γράφημα 8). Η παρατήρηση αυτή ισχύει και όσον αφορά στους εγκεκριμένους προϋπολογισμούς –γράφημα 9.

Χάρτης 2: Επενδύσεις ΑΝ 3299/04 (Β'Φάση) στη Θεσσαλία

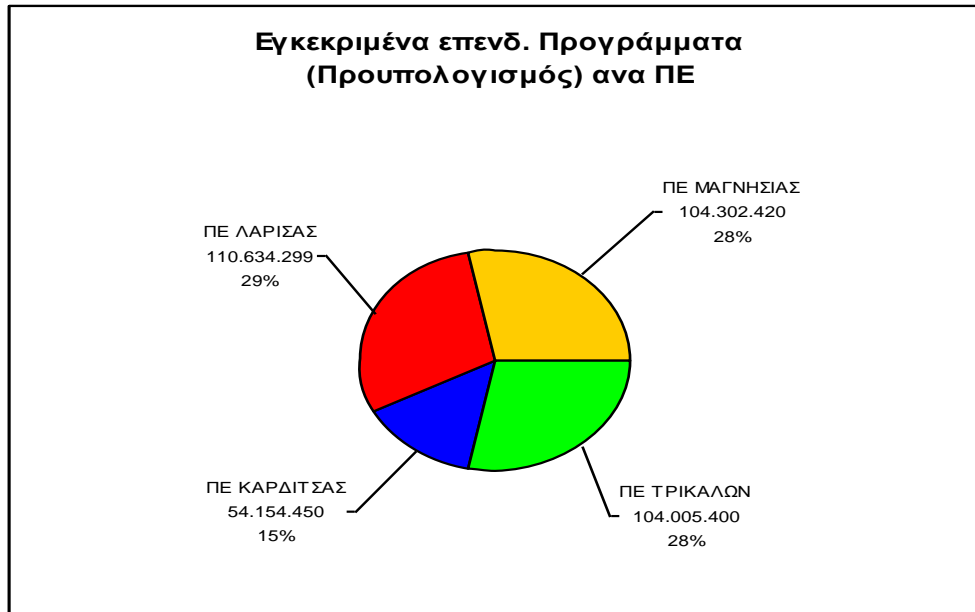

Γράφημα 8: Εγκεκριμένα επενδυτικά Προγράμματα (αριθμός) ανά ΠΕ

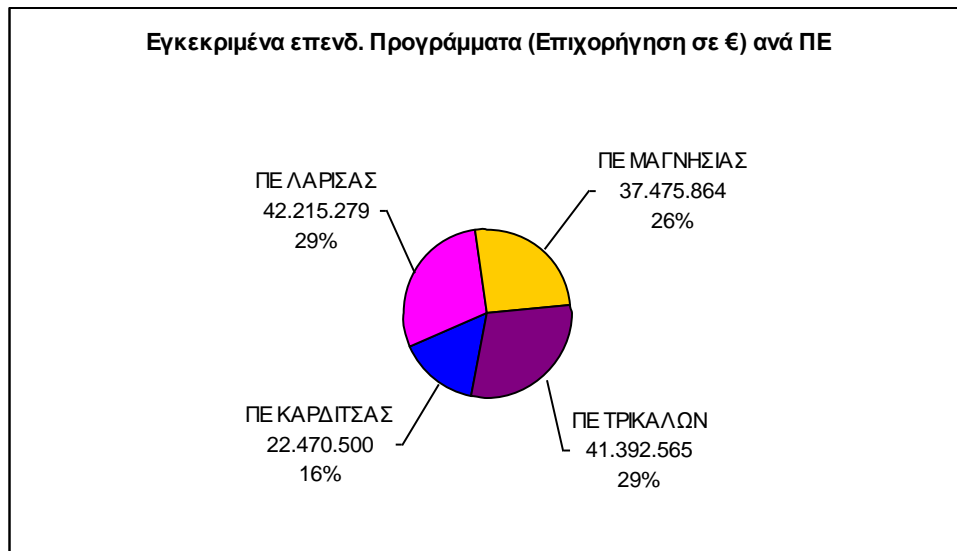
Γράφημα 9: Εγκεκριμένα επενδυτικά Προγράμματα (Προϋπολογισμός) ανά ΠΕ

Πηγή : Ιδία επεξεργασία

Στην ΠΕ Καρδίτσας αναλογούν τα μισά εγκεκριμένα κονδύλια (επιχορηγήσεις) που παίρνει κάθε μια από τις άλλες ΠΕ της Θεσσαλίας – γράφημα 10.

Γράφημα 10: Εγκεκριμένα επενδυτικά προγράμματα (Επιχορήγηση σε €) ανά ΠΕ

Πηγή : Ιδία επεξεργασία

4.2 ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΑΝΑ ΤΟΜΕΑ ΣΕ ΚΑΘΕ ΠΕ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

Όσον αφορά την χωροθέτηση των εγκεκριμένων επενδύσεων ανά τομέα οικονομικής δραστηριότητας στις τέσσερις ΠΕ της Θεσσαλίας (Πινάκας 17) παρατηρούνται τα εξής:

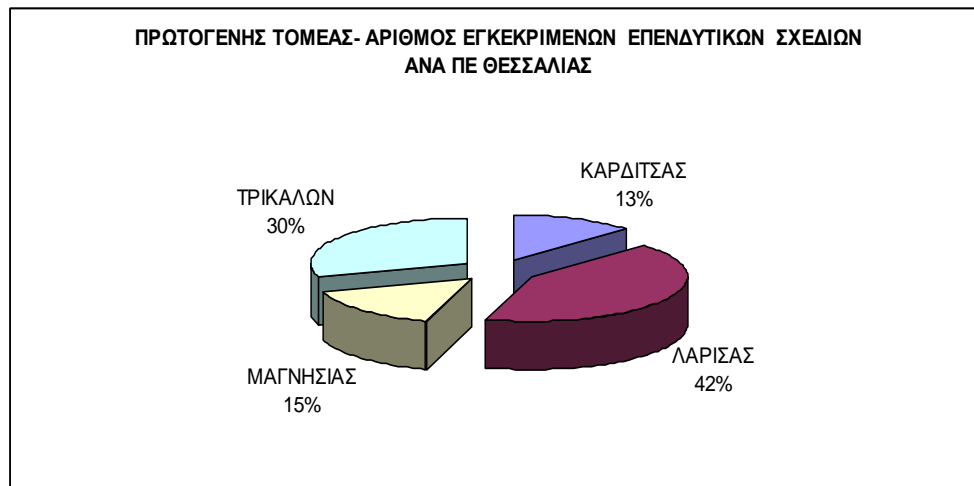
Πίνακας 17: Εγκεκριμένες επενδύσεις ανά τομέα οικονομικής δραστηριότητας στις τέσσερις ΠΕ της Θεσσαλίας, στο πλαίσιο του ΑΝ 3299/2004 (Β' Φάση)

ΝΟΜΟΣ	Α' ΓΕΝΗΣ	Β' ΓΕΝΗΣ	Γ' ΓΕΝΗΣ	ΣΥΝΟΛΟ
ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ	15	37	14	66
ΛΑΡΙΣΑΣ	49	78	13	140
ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ	18	63	63	144
ΤΡΙΚΑΛΩΝ	35	66	12	113
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	117	244	102	463

Πηγή: Ιδία επεξεργασία

Στην ΠΕ Λάρισας έχουν εγκριθεί τα περισσότερα σχέδια για τον πρωτογενή τομέα που αφορούν στη Θεσσαλία (42%). Ακολουθεί η ΠΕ Τρικάλων με το 30% των επενδυτικών σχεδίων του πρωτογενούς τομέα, η ΠΕ Μαγνησίας με το 15% και η ΠΕ Καρδίτσας, μία κατ'εξοχή αγροτική περιοχή, με το 13%.—γράφημα 11.

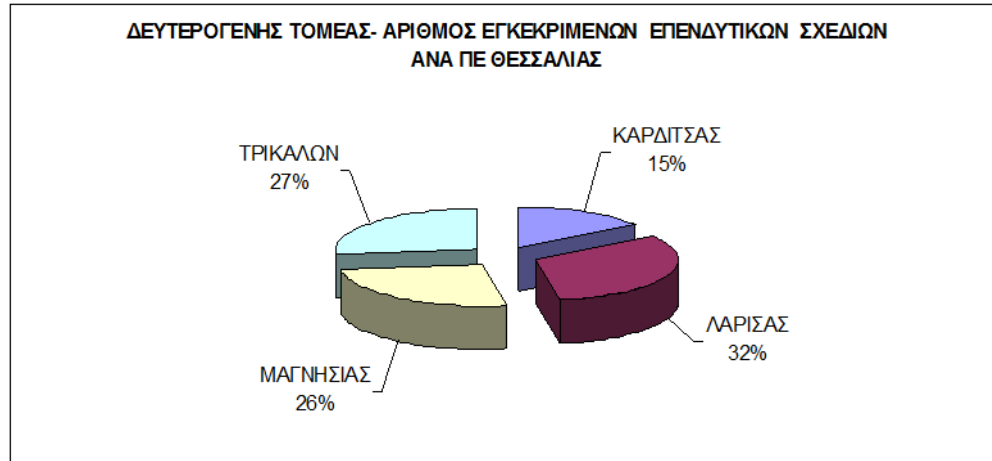
Γράφημα 11: Πρωτογενής τομέας αριθμός εγκεκριμένων επενδυτικών σχεδίων ανά ΠΕ

Πηγή : Ιδία επεξεργασία

Από τα 244 εγκεκριμένα επενδυτικά σχέδια του δευτερογενούς τομέα στη Θεσσαλία, το 32% αφορά στην ΠΕ Λάρισας, το 27% την ΠΕ Τρικάλων, το 26% την ΠΕ Μαγνησίας και το 15% την ΠΕ Καρδίτσας – γράφημα 12.

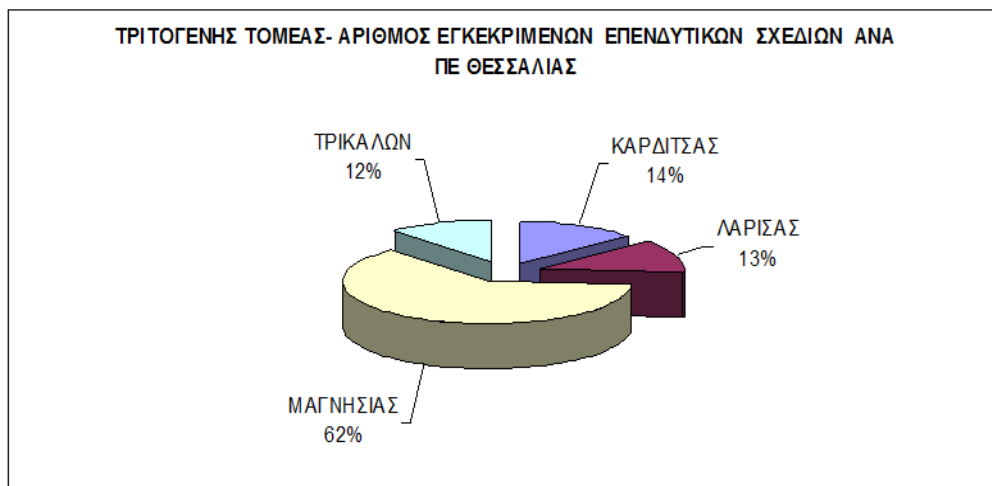
Γράφημα 12: Δευτερογενής τομέας - αριθμός εγκεκριμένων επενδυτικών σχεδίων ανά ΠΕ

Πηγή : Ιδία επεξεργασία

Από τα 102 εγκεκριμένα επενδυτικά σχέδια του τριτογενούς τομέα στη Θεσσαλία το 62% αφορά στην ΠΕ Μαγνησίας, το 13% την ΠΕ Λάρισας, το 12% την ΠΕ Τρικάλων και το 14% την ΠΕ Καρδίτσας –γράφημα 13.

Γράφημα 13: Τριτογενής τομέας – Αριθμός εγκεκριμένων επενδυτικών σχεδίων ανά ΠΕ

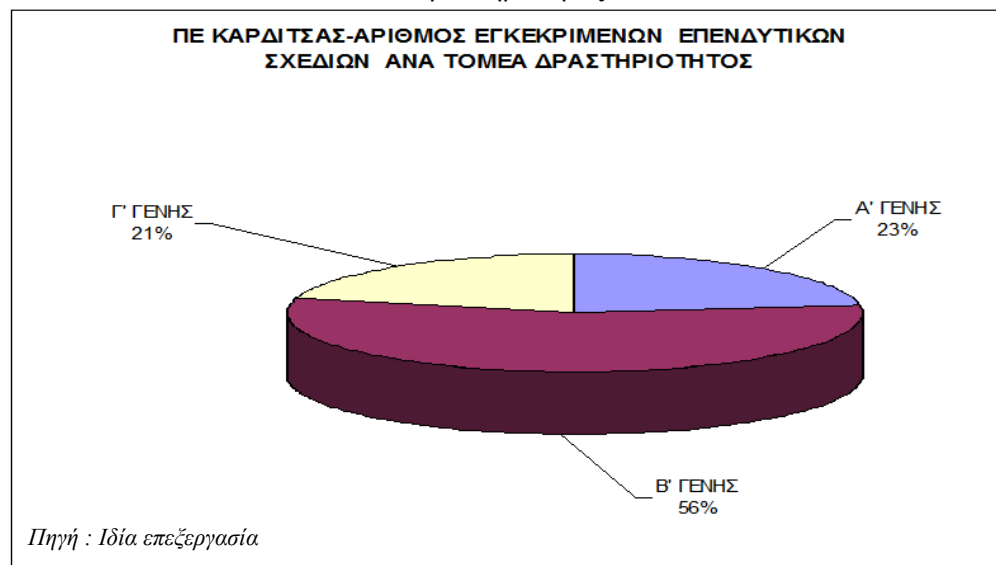
Πηγή : Ιδία επεξεργασία

4.3 ΤΟΜΕΑΚΗ ΣΥΝΘΕΣΗ ΤΩΝ ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΑΝΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

Όσον αφορά στην «τομεακή» σύνθεση των εγκεκριμένων επενδύσεων ανά Περιφερειακή Ενότητα:

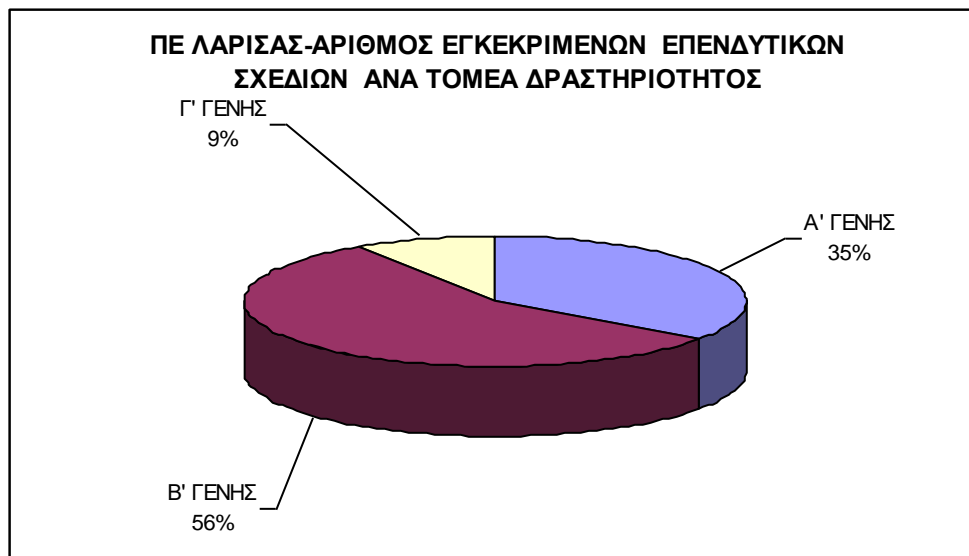
Από τα 66 εγκεκριμένα επενδυτικά σχέδια της ΠΕ Καρδίτσας το 56% αφορούν τον δευτερογενή τομέα, το 23% τον πρωτογενή και το 21% τον τριτογενή –γράφημα 14.

Γράφημα 14: ΠΕ Καρδίτσας αριθμός εγκεκριμένων επενδυτικών σχεδίων ανά τομέα δραστηριότητας

- Από τα 140 εγκεκριμένα επενδυτικά σχέδια της ΠΕ Λάρισας το 56% αφορούν τον δευτερογενή τομέα, το 35% τον πρωτογενή και το 9% τον τριτογενή. –γράφημα 15.

Γράφημα 15: ΠΕ Λάρισας - αριθμός εγκεκριμένων επενδυτικών σχεδίων ανά τομέα δραστηριότητας

Πηγή : Ιδία επεξεργασία

- Από τα 144 εγκεκριμένα επενδυτικά σχέδια της ΠΕ Μαγνησίας, το 44% αφορούν τον τριτογενή τομέα, το 44% δευτερογενή και το 13% τον πρωτογενή. –*γράφημα 16.*

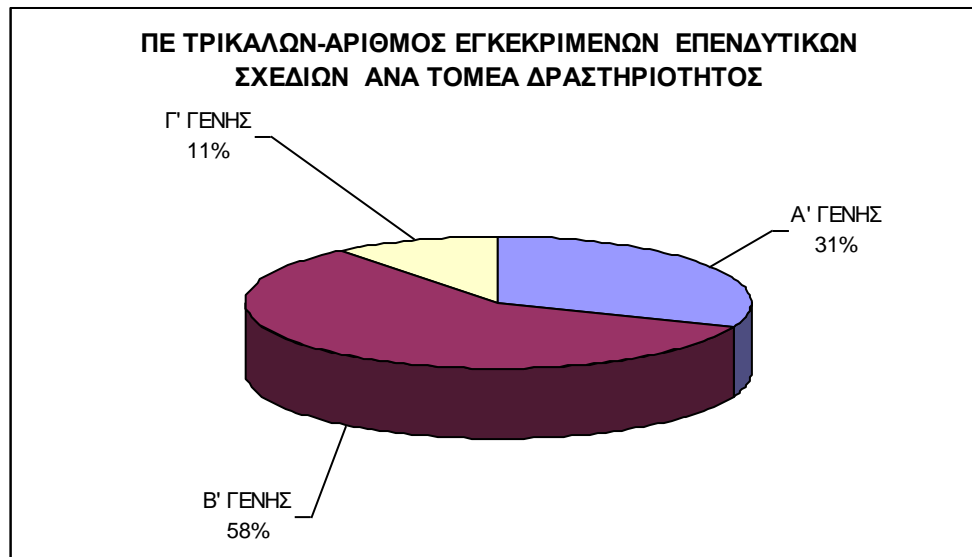
Γράφημα 16: ΠΕ Μαγνησίας - αριθμός εγκεκριμένων επενδυτικών σχεδίων ανά τομέα δραστηριότητας

Πηγή : Ιδία επεξεργασία

- Από τα **113** εγκεκριμένα επενδυτικά σχέδια της ΠΕ Τρικάλων, το **58%** αφορούν τον δευτερογενή τομέα, το 31% τον πρωτογενή και το 11% τριτογενή –*γράφημα 17*.

Γράφημα 17: ΠΕ Τρικάλων - αριθμός εγκεκριμένων επενδυτικών σχεδίων ανά τομέα δραστηριότητας

Πηγή : Ιδία επεξεργασία

4.4 ΧΩΡΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΩΝ ΤΩΝ ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΣΤΙΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

Όσον αφορά στα κονδύλια των επιχορηγήσεων και την χωρική κατανομή τους στις Περιφερειακές Ενότητες της Θεσσαλίας (Πίνακας 18):

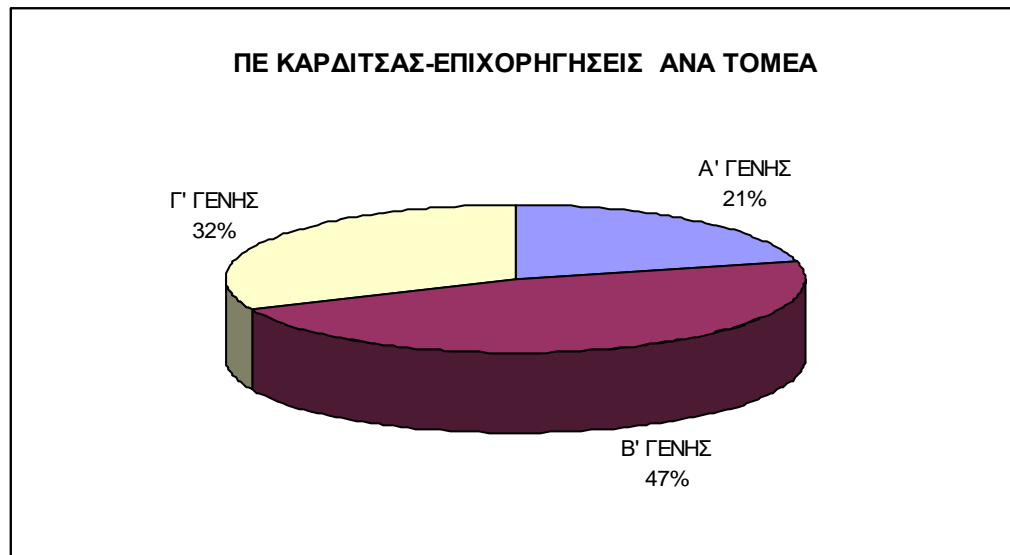
Πίνακας 18: Επιχορηγήσεις (σε €) επενδύσεων ανά τομέα οικονομικής δραστηριότητας στις τέσσερις ΠΕ της Θεσσαλίας, στο πλαίσιο του ΑΝ 3299/2004 (Β' Φάση)

ΝΟΜΟΣ	Α' ΓΕΝΗΣ	Β' ΓΕΝΗΣ	Γ' ΓΕΝΗΣ	ΣΥΝΟΛΟ
ΠΕ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ	4.781.800	10.700.980	7.231.500	22.714.280
ΠΕ ΛΑΡΙΣΑΣ	13.815.686	22.625.208	6.200.980	42.641.874
ΠΕ ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ	3.998.650	18.765.225	17.213.815	39.977.689
ΠΕ ΤΡΙΚΑΛΩΝ	13.238.415	23.691.281	5.280.000	42.209.696
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	35.834.551	75.782.694	35.926.295	147.543.540

Πηγή : Ιδία επεξεργασία

- Στην ΠΕ Καρδίτσας ο δευτερογενής τομέας απορροφά το 47% των επιχορηγήσεων που αφορούν την περιοχή, ο τριτογενής το 32% και ο πρωτογενής το 21%. –*γράφημα 18.*

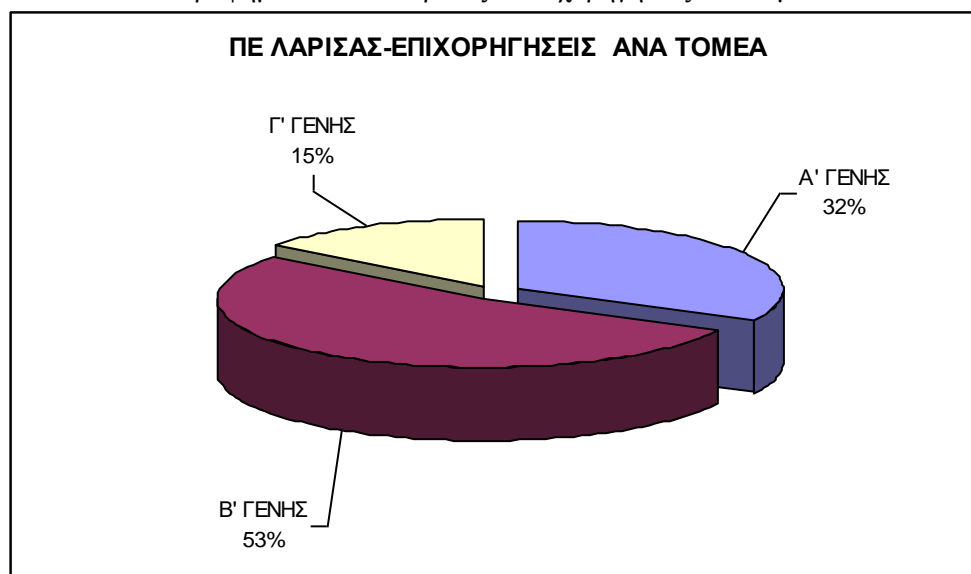
Γράφημα 18: ΠΕ Καρδίτσας – Επιχορηγήσεις ανά τομέα

Πηγή : Ιδία επεξεργασία

- Στην ΠΕ Λάρισας ο δευτερογενής τομέας απορροφά το 53% των επιχορηγήσεων που αφορούν την περιοχή, ο πρωτογενής το 32% και ο τριτογενής το 15% –*γράφημα 19.*

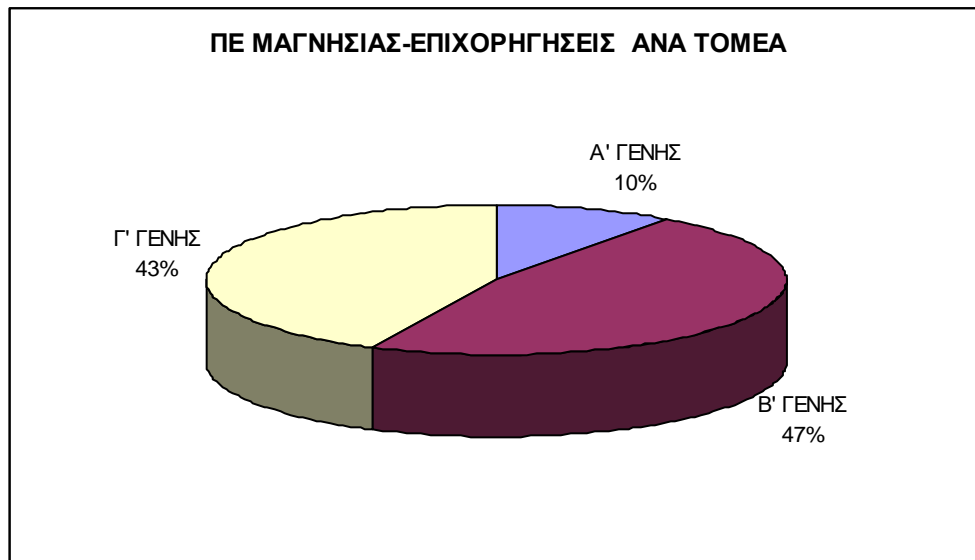
Γράφημα 19: ΠΕ Λάρισας – Επιχορηγήσεις ανά τομέα

Πηγή : Ιδία επεξεργασία

- Στην ΠΕ Μαγνησίας ο δευτερογενής τομέας απορροφά το 47% των επιχορηγήσεων που αφορούν την περιοχή, ο τριτογενής το 43% και ο πρωτογενής το 10%. –*γράφημα 20.*

Γράφημα 20: ΠΕ Μαγνησίας – Επιχορηγήσεις ανά τομέα

Πηγή : Ιδία επεξεργασία

- Στην ΠΕ Τρικάλων ο δευτερογενής τομέας απορροφά το 56% των επιχορηγήσεων που αφορούν την περιοχή, ο πρωτογενής το 31% και ο τριτογενής το 13%. –*γράφημα 21.*

Γράφημα 21: ΠΕ Τρικάλων – Επιχορηγήσεις ανά τομέα

Πηγή : Ιδία επεξεργασία

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5 ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΣ ΝΟΜΟΣ ΚΑΙ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ

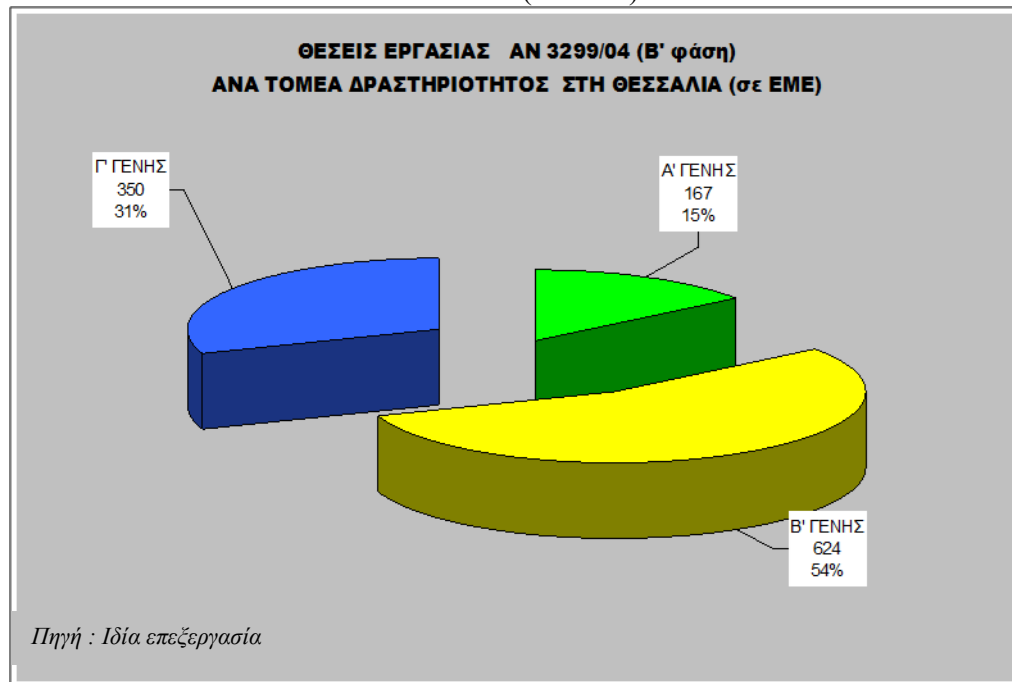
ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση και το άρθρο 1 του ΑΝ, ένας από τους βασικούς στόχους του ήταν η ενίσχυση της απασχόλησης. Αυτό γίνεται περισσότερο εμφανές και από την καθιέρωση της ειδικής κατηγορίας ενίσχυσης της δημιουργούμενης απασχόλησης από μία επένδυση. Ένας ενδιαφερόμενος επενδυτής θα μπορούσε να καταθέσει πρόταση η οποία αφορά σε ενίσχυση του κόστους της δημιουργούμενης απασχόλησης για μια διετία από το Δημόσιο. Τα ποσοστά ενίσχυσης είναι ίδια με αυτά που θα μπορούσε να τύχει η επένδυση εάν ενισχυόταν με το κίνητρο της επιχορήγησης ή της επιδότησης της χρηματοδοτικής μίσθωσης. Στην Περιφέρεια Θεσσαλίας παρόλα αυτά δεν κατατέθηκε καμία πρόταση για ενίσχυση στην συγκεκριμένη δέσμη κινήτρων. Η ανάλυση που ακολουθεί αφορά στις νέες θέσεις που προβλεπόταν να δημιουργηθούν στα υποβιβλημένα επενδυτικά σχέδια για ενίσχυση με το κίνητρο της επιχορήγησης και επιδότησης της χρηματοδοτικής μίσθωσης.

5.1 ΝΕΕΣ ΘΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ (ΣΕ ΕΜΕ) ΤΩΝ ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ

Οι νέες θέσεις (σε ΕΜΕ) που προβλέπονται στα εγκεκριμένα επενδυτικά σχέδια είναι 1.140, με πάνω από τις μισές (54%) στον δευτερογενή τομέα, 15% στον πρωτογενή και 31% στον τριτογενή— *γράφημα* 22.

Γράφημα 22: Θέσεις εργασίας ΑΝ 3299/04 (Β' Φάση) ανά τομέα δραστηριότητας στη Θεσσαλία (σε ΕΜΕ)

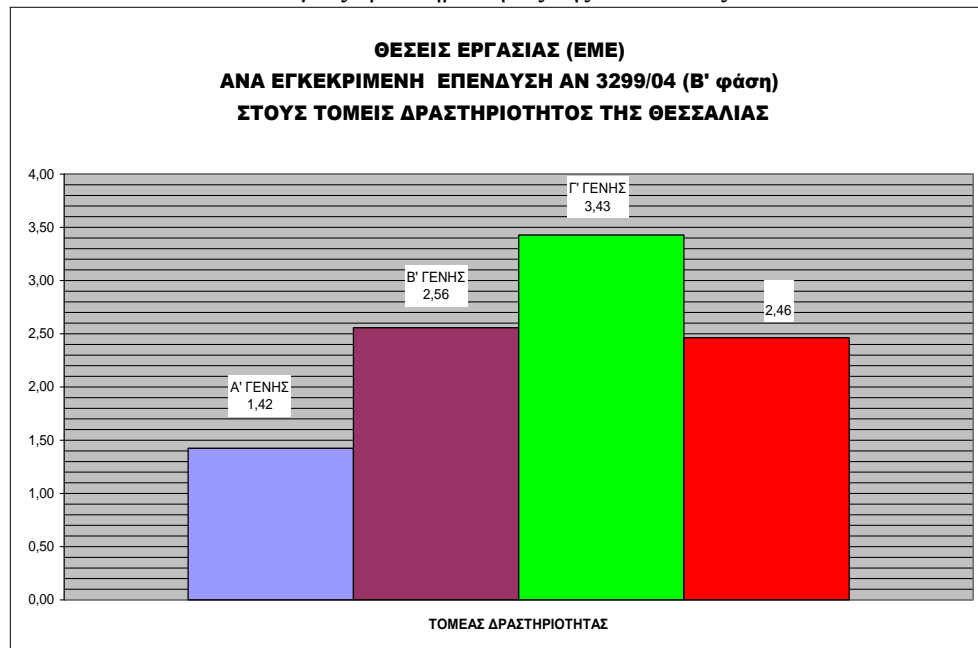
5.2 ΤΟΜΕΑΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΘΕΣΕΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Άλλα σημαντικά στοιχεία που προέκυψαν από την ανάλυση των εγκεκριμένων επενδυτικών σχεδίων είναι :

Νέες θέσεις εργασίας σε ΕΜΕ ανά εγκεκριμένο επενδυτικό σχέδιο

- Οι θέσεις εργασίας σε ΕΜΕ που προβλέπονται ανά εγκεκριμένο επενδυτικό σχέδιο είναι 2,48 ΕΜΕ για το σύνολο των τομέων, 1,5 ΕΜΕ για τον πρωτογενή τομέα, 2,56 ΕΜΕ για τον δευτερογενή και 3,43 ΕΜΕ για τον τριτογενή τομέα. – *γράφημα 23.*

Γράφημα 23: Θέσεις εργασίας (ΕΜΕ) ανά εγκεκριμένη επένδυση ΑΝ 3299/04 (Β' Φάση) στους τομείς δραστηριότητας της Θεσσαλίας

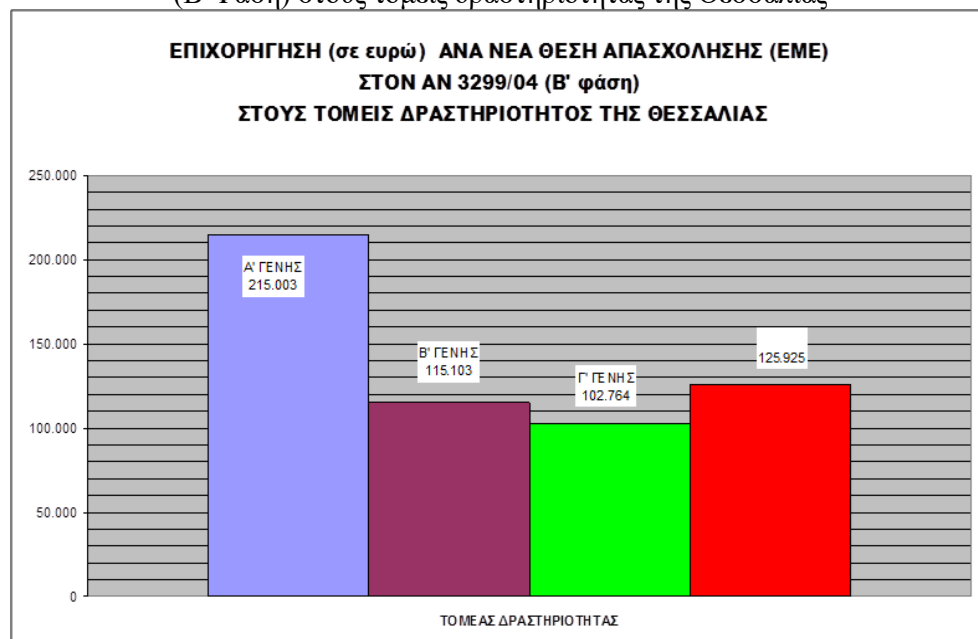

Πηγή : Ιδία επεξεργασία

Κόστος νέας θέσης εργασίας των εγκεκριμένων επενδυτικών σχεδίων ανά τομέα

Το ύψος της επιχορήγησης ανά νέα θέση απασχόλησης είναι 126 χιλ ευρώ για το σύνολο των τομέων οικονομικής δραστηριότητας, 215 χιλ ευρώ στον πρωτογενή τομέα, 115 χιλ ευρώ στον δευτερογενή τομέα και 103 χιλ ευρώ στον τριτογενή τομέα – γράφημα 24.

Γράφημα 24: Επιχορήγηση (σε ευρώ) ανά νέα θέση απασχόλησης (ΕΜΕ) στον ΑΝ 3299/04 (Β' Φάση) στους τομείς δραστηριότητας της Θεσσαλίας

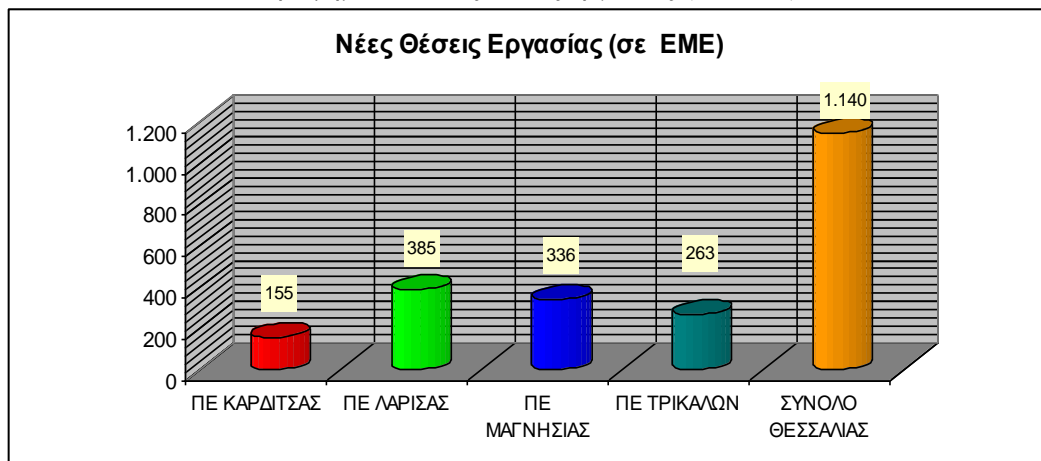

5.3 ΝΕΕΣ ΘΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΟΥ ΘΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΗΘΟΥΝ ΣΤΙΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

Όσον αφορά στις νέες θέσεις εργασίας που θα δημιουργηθούν από τις ενταγμένες στον ΑΝ επιχειρήσεις και την κατανομή τους ανά ΠΕ (Πίνακας 7) :

- Από τις **1140** νέες θέσεις εργασίας που θα δημιουργηθούν κατά την εφαρμογή του ΑΝ 3299/2004 στη Θεσσαλία, **το 34% αφορούν την ΠΕ Λάρισας**, το 30% την ΠΕ **Μαγνησίας**, το 23% την ΠΕ Τρικάλων και μόλις το 14% την ΠΕ Καρδίτσας –**γράφημα 25**.

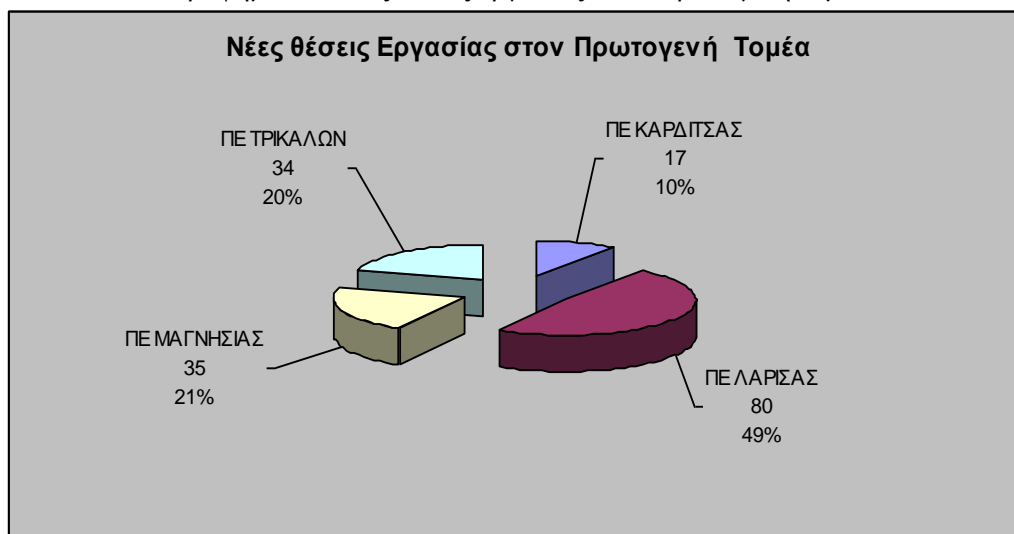
Γράφημα 25: Νέες θέσεις εργασίας (σε ΕΜΕ)

Πηγή : Ιδία επεξεργασία

- Οι περισσότερες νέες θέσεις εργασίας στον πρωτογενή τομέα στη Θεσσαλία, προβλέπεται να δημιουργηθούν στις ΠΕ Λάρισας (περίπου το 50% του συνόλου των θέσεων που πρόκειται να δημιουργηθούν στον πρωτογενή τομέα) –**γράφημα 26**.

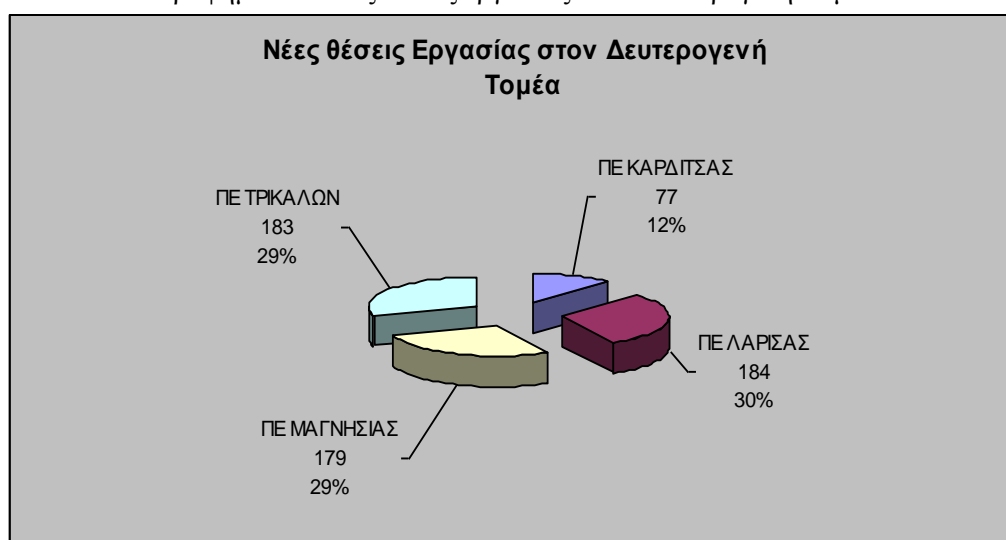
Γράφημα 26: Νέες θέσεις εργασίας στον Πρωτογενή τομέα

Πηγή : Ιδία επεξεργασία

- Τις νέες θέσεις εργασίας στον δευτερογενή τομέα στη Θεσσαλία, τις «διεκδικούν» οι ΠΕ Λάρισας, Μαγνησίας και Τρικάλων. Στην ΠΕ Καρδίτσας προβλέπεται να δημιουργηθούν λιγότερο από τις μισές θέσεις που αντιστοιχούν στις άλλες ΠΕ –*γράφημα 27*.

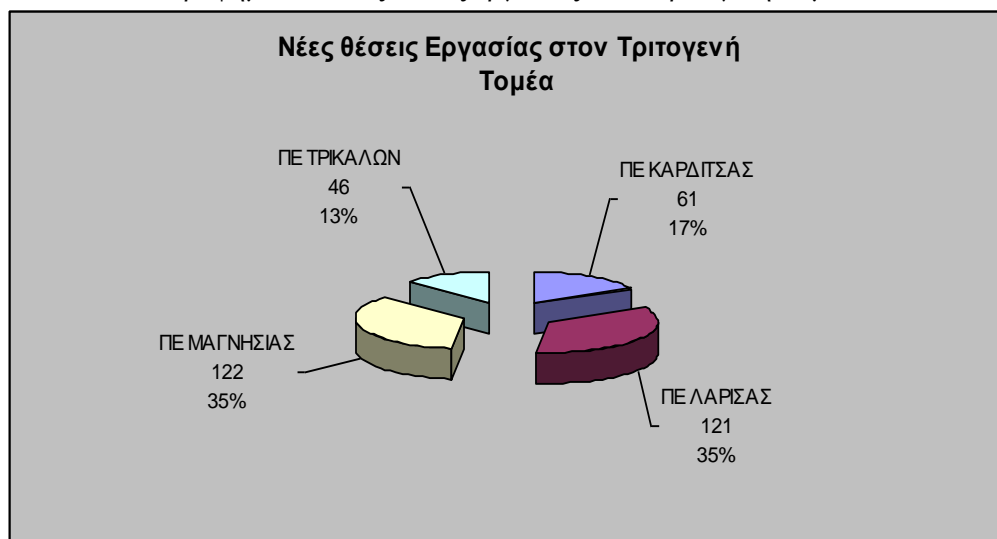
Γράφημα 27: Νέες θέσεις εργασίας στον Δευτερογενή Τομέα

Πηγή : Ιδία επεξεργασία

- Στις ΠΕ Μαγνησίας και Λάρισας θα δημιουργηθούν πάνω από το 70% των νέων θέσεων εργασίας του τριτογενούς τομέα στη Θεσσαλία. –*γράφημα 28*.

Γράφημα 28: Νέες θέσεις εργασίας στον Τριτογενή Τομέα

Πηγή : Ιδία επεξεργασία

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6 ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στο κεφάλαιο αυτό θα παρουσιαστεί αναλυτικά το στάδιο υλοποίησης των επενδυτικών σχεδίων. Επίσης ο χρόνος που απαιτήθηκε σε κάθε στάδιο υλοποίησης των επενδύσεων και από την πλευρά των επενδυτών αλλά και του Δημοσίου. Όπως έχει ήδη αναφερθεί με τον ΑΝ έγινε προσπάθεια να καθοριστούν όρια στους χρόνους «απόκρισης» των υπηρεσιών στις αιτήσεις των επενδυτών, όπως περιθώριο δύο μηνών για την αξιολόγηση της επένδυσης και εισήγηση αυτής στην αρμόδια γνωμοδοτική επιτροπή και τρεις μήνες για τον έλεγχο υλοποίησης της επένδυσης.

6.1 ΣΤΑΔΙΟ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ

6.1.1. ΚΑΤΗΓΟΡΙΟΠΟΙΗΣΗ ΣΤΑΔΙΩΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ

Προκειμένου να αποτυπωθεί το σημερινό στάδιο υλοποίησης των εγκεκριμένων επενδύσεων στον ΑΝ 3299/2004, για το διάστημα που εξετάζουμε, κατηγοριοποιήθηκαν στις εξής τρεις καταστάσεις:

1. *ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗΣ* : Οι επενδύσεις της κατηγορίας αυτής έχουν ολοκληρώσει το φυσικό και οικονομικό αντικείμενο, έχουν επιχορηγηθεί και λειτουργούν κανονικά σύμφωνα με τους όρους των εγκριτικών αποφάσεων
2. *ΜΗ ΕΝΑΡΞΗΣ* : Οι επενδύσεις της κατηγορίας αυτής, από την ένταξή τους στον ΑΝ δεν έχουν υλοποιήσει επενδυτικό έργο ή έχουν υλοποιήσει μέρος το οποίο δεν έχουν πιστοποιήσει και δεν έχουν λάβει δόση επιχορήγησης.
3. *ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ*: Οι επενδύσεις της κατηγορίας αυτής, έχουν υλοποιήσει και πιστοποιήσει μέρος του εγκεκριμένου επενδυτικού τους προγράμματος και έχουν λάβει την α δόση επιχορήγησης.

6.1.2. ΣΤΑΔΙΟ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ

Με βάση την παραπάνω κατηγοριοποίηση, από το **463** εγκεκριμένα επενδυτικά σχέδια στη Θεσσαλία, έχουν ολοκληρωθεί και επιχορηγηθεί **233**, ποσοστό 50%. Από τις υπόλοιπες οι **74** βρίσκονται σε στάδιο «υλοποίησης» (ποσοστό 16%), οι δε **156** (ποσοστό 34%) δεν έχουν υλοποιήσει και πιστοποιήσει έργο –*γράφημα 29*

Γράφημα 29: Πορεία υλοποίησης επενδύσεων στη Θεσσαλία που έχουν ενταχθεί στον ΑΝ 3299/04

Πηγή : Ιδία επεξεργασία

6.1.3. ΣΤΑΔΙΟ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ ΣΕ ΚΑΘΕ ΠΕ

Στον Πίνακα 19 που ακολουθεί αποτυπώνεται το στάδιο υλοποίησης των εγκεκριμένων επενδύσεων σε κάθε Περιφερειακή Ενότητα της Θεσσαλίας.

Πίνακας 19: Στάδιο υλοποίησης εγκεκριμένων επενδύσεων στις τέσσερις ΠΕ της Θεσσαλίας, στο πλαίσιο του ΑΝ 3299/2004 (Β' Φάση)-Αριθμός σχεδίων

ΠΟΡΕΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ	ΠΕ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ	ΠΕ ΛΑΡΦΕΑΣ	ΠΕ ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ	ΠΕ ΤΡΙΚΑΛΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ
ΜΗ ΕΝΑΡΞΗ	21	43	51	41	156
ΟΛΟΚΛΗΡΩΘΗΚΕ	28	77	70	58	233
ΥΛΟΠΟΙΕΙΤΑΙ	17	20	23	14	74
Γενικό άθροισμα	66	140	144	113	463

- Από τα **230 επενδυτικά σχέδια** που δεν έχουν ολοκληρωθεί (και επιχορηγηθεί) τα **74** αφορούν την ΠΕ Μαγνησίας (ποσοστό **51%** του συνόλου της ΠΕ), τα **63 (45%)** την ΠΕ Λάρισα, τα **55 (49%)** την ΠΕ Τρικάλων και τα **38 (58%)** την ΠΕ Καρδίτσας.-Πίνακας 19

6.1.4. ΤΟΜΕΑΚΗ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ

Στον Πίνακα 20 εμφανίζεται το στάδιο υλοποίησης των επενδύσεων ανά τομέα οικονομικής δραστηριότητας. Το μέσο ποσοστό ολοκλήρωσης των εγκεκριμένων επενδύσεων είναι **47,7%**, με τις επενδύσεις του πρωτογενούς τομέα να παρουσιάζουν ποσοστό **51%**, του δευτερογενούς **46%** και του τριτογενούς **47%**

Πίνακας 20: Στάδιο υλοποίησης εγκεκριμένων επενδύσεων ανά τομέα , στο πλαίσιο του ΑΝ 3299/2004 (Β΄ Φάση) (επενδύσεις σε €)

ΤΟΜΕΑΣ	ΥΠΑΓΩΓΕΣ	ΦΑΣΗ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ		
		ΟΛΟΚΛΗΡΩΘΗΚΕ	ΜΗ ΕΝΑΡΞΗ	ΥΛΟΠΟΙΕΙΤΑΙ
Πρωτογενής	86.090.915	43.824.150	24.051.190	15.080.468
Δευτερογενής	197.029.654	91.578.970	66.175.740	29.764.554
Τριτογενής	89.976.000	42.426.100	29.735.000	17.927.996
Σύνολα	373.096.569	177.829.220	119.961.930	62.773.018
Ποσοστό (%)		47,7%	32,2%	16,8%
Πηγή: ΟΠΣ, Αρχείο υπηρεσίας, ιδία επεξεργασία				

- Σύμφωνα με τον Πίνακα 20, από το σύνολο του εγκεκριμένων προϋπολογισμών των επενδύσεων που έχουν υπαχθεί στον ΑΝ 3299/04, ποσού 373 εκ. €, έχει ολοκληρωθεί και επιχορηγηθεί το **48%** , ενώ το **32%** των επενδύσεων είναι ανενεργές το δε **17%** βρίσκονται σε φάση υλοποίησης.

6.1.5 ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΥ ΝΟΜΟΥ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ

Από τον Πίνακα 20 προκύπτουν τα εξής:

- Η «αποτελεσματικότητα» του νόμου εκφρασμένη σε **ποσοστό υλοποιημένων επενδύσεων** είναι 48% υψηλότερο του Ν.1262/82 (36%) **(στοιχεία άλλων αναπτυξιακών νόμων –Πίνακας 23).**
- Από τα ολοκληρωμένα επενδυτικά σχέδια έχουν δημιουργηθεί περίπου **οι μισές θέσεις εργασίας (οι 540 από τις 1040 νέες θέσεις που προβλέπονται στις εγκριτικές αποφάσεις).**

6.1.6 . ΚΛΑΔΙΚΗ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΜΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ

Ο μεγαλύτερος αριθμός **μη ολοκληρωμένων επενδυτικών σχεδίων**, περίπου **50, αφορά τον τριτογενή τομέα και ειδικότερα τα ξενοδοχεία.**

Ακολουθεί ο πρωτογενής τομέας με **24 επενδύσεις που αφορούν την εκτροφή προβάτων και βοοειδών.**

Στον δευτερογενή τομέα δεν έχουν υλοποιηθεί **8 σχέδια του κλάδου της αρτοποιίας, 7 του μεταλλουργικού, 7 του επίπλου, 5 της επεξεργασίας και συντήρησης φρούτων, 4 τυροκομεία, 4 παραγωγής ζωοτροφών –Πίνακα 21**

Πίνακας 21: Κλαδική εξειδίκευση μη ολοκληρωμένων εγκεκριμένων επενδύσεων, στο πλαίσιο του ΑΝ 3299/2004 (Β' Φάση)

ΚΛΑΔΟΣ	ΣΤΑΔΙΟ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ		
	ΜΗ ΕΝΑΡΞΗ	ΥΛΟΠΟΙΕΙΤΑΙ	ΣΥΝΟΛΟ
Ξενοδοχεία και μοτέλ με εστιατόριο	26	12	38
Ξενοδοχεία και μοτέλ χωρίς εστιατόριο	12		12
Εκτροφή προβατοειδών, αιγοειδών	12	3	15
Αρτοποιία-παραγωγή νωπών ειδών ζαχαροπλαστικής	8		8
Κατασκευή μεταλλικών σκελετών και μερών μεταλλικών σκελετών	7		7
Κατασκευή άλλων επίπλων	7		7
Επεξεργασία και συντήρηση φρούτων	5		5
Παραγωγή παρασκευασμένων ζωοτροφών	4		4
Λειτουργία γαλακτοκομείων και τυροκομείων	4		4
Εκτροφή βοοειδών	4	5	9
Κατασκευή μεταλλικών κουφωμάτων	4	4	8

Πηγή : Ιδία επεξεργασία

Τα περισσότερα ενταγμένα σχέδια που είναι ανενεργά αφορούν στον τριτογενή τομέα, και ειδικότερα 40 ξενοδοχειακές μονάδες (μικρά ξενοδοχεία και παραδοσιακά καταλύματα) που τα περισσότερα από αυτά θα λειτουργούσαν στο Πήλιο και στη Λίμνη Πλαστήρα. Περιοχές τουριστικές των οποίων η «φέρουσα ικανότητα» σε υποδομές έχει σχεδόν εξαντληθεί και οι επενδυτικές πρωτοβουλίες σε περίοδο κρίσης καθίστανται επισφαλείς.

Ανενεργά επίσης σχέδια εμφανίζονται στον κλάδο της κτηνοτροφίας (μονάδες αιγοπροβάτων και βοοειδών), ο οποίος αντιμετωπίζει σοβαρά προβλήματα, καθώς και επενδύσεις τυροκομείων.

Στον δευτερογενή τομέα δεν έχουν ξεκινήσει να υλοποιούνται, μεσούσης της κρίσης, 8 μονάδες αρτοποιίας-ζαχαροπλαστικής και 7 μονάδες του κλάδου του μετάλλου.

6.2. ΠΟΡΕΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ

6.2.1. ΧΡΟΝΙΚΑ ΟΡΟΣΗΜΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ

Η πορεία υλοποίησης ενός επενδυτικού σχεδίου που έχει ενταχθεί σε αναπτυξιακό νόμο θα μπορούσαμε να θεωρήσουμε (και για λόγους ανάλυσης και επεξεργασίας των

διαθέσιμων στοιχείων) ότι περιλαμβάνει τα εξής **διακριτά στάδια (ορόσημα)**, μετά την υποβολή του αιτήματος:

A. Το στάδιο της **αξιολόγησης και έγκρισης**

B. Το στάδιο της **περάτωσης και ολοκλήρωσης**

Γ. Το στάδιο της **εκταμίευσης**

Κάθε στάδιο χαρακτηρίζεται **από την χρονική διάρκειά του, το βαθμό δυσκολίας του και τον αριθμό των εμπλεκόμενων στη διαδικασία**. Καθοριστικό ρόλο στην ολοκλήρωση κάθε σταδίου αποτελεί η **γραφειοκρατία, η διαθεσιμότητα πόρων και η ανταπόκριση του επενδυτή**.

6.2.2. ΧΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΟΡΟΣΗΜΩΝ

Από τα διαθέσιμα στοιχεία των ολοκληρωμένων επενδυτικών σχεδίων του αναπτυξιακού νόμου που εξετάζουμε, μέχρι σήμερα συντάχθηκε ο **Πίνακας 22** που ακολουθεί.

Από τα δεδομένα του **Πίνακα 22** προκύπτουν τα εξής –**γράφημα 30** :

- **Η μέση διάρκεια ολοκλήρωσης του σταδίου (A)**, από αφορά την διαδικασία αξιολόγησης και ένταξης ενός επενδυτικού σχεδίου στον ΑΝ 3299/2004 είναι 215 ημέρες , **πάνω από 7 μήνες**. (min=35 ημέρες, max=1046 ημέρες)
- **Η μέση διάρκεια ολοκλήρωσης του σταδίου (B)**, από αφορά την διαδικασία από την υπαγωγή μέχρι την υλοποίηση της επένδυσης, την έναρξη παραγωγικής λειτουργίας και την ολοκλήρωση του ελέγχου είναι 878 ημέρες , **περίπου 2, 5 έτη**. (min=-196 ημέρες, max=2642 ημέρες)
- **Η μέση διάρκεια ολοκλήρωσης του σταδίου (Γ)** , που έπεται στο σταδίου (B) και αφορά την διαδικασία της εκταμίευσης μετά την ολοκλήρωση του ελέγχου της επένδυσης είναι 300 ημέρες, δηλαδή **10 μήνες**. (min=5 ημέρες, max=1183 ημέρες)

- **Ο μέσος χρόνος υλοποίησης και εκταμίευσης** των ολοκληρωμένων επενδύσεων του AN 3299/04 στη Θεσσαλία ήταν 46,4 μήνες, **πλησιάζει τα 4 χρόνια**. (min=170 ημέρες, max=2868 ημέρες)

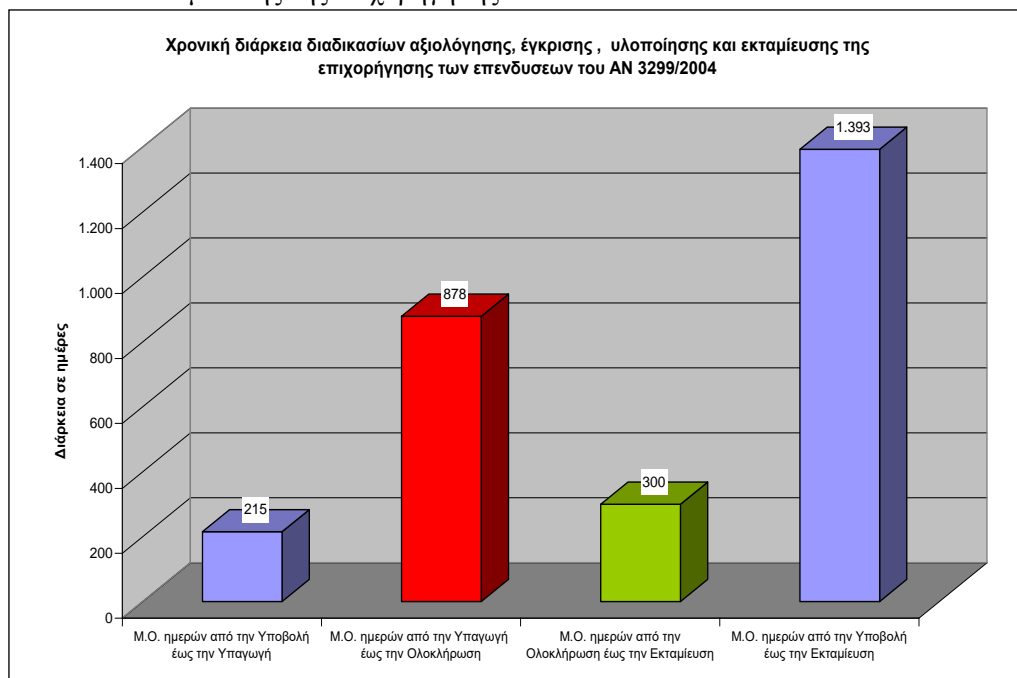

Πίνακας 22: Χρονική διάρκεια (σε ημέρες) υλοποίησης των σταδίων των ολοκληρωμένων επενδύσεων του AN 3299/2004 (Β' Φάση) στη Θεσσαλία

Νομός	Τομέας	Δεδομένα υλοποίησης επενδύσεων	Σύνολο
ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ	Α' ΓΕΝΗΣ	Μ.Ο. ημερών από την Υποβολή έως την Υπαγωγή	238
		Μ.Ο. ημερών από την Υπαγωγή έως την Ολοκλήρωση	799
		Μ.Ο. ημερών από την Ολοκλήρωση έως την Εκταμίευση	305
	Β' ΓΕΝΗΣ	Μ.Ο. ημερών από την Υποβολή έως την Υπαγωγή	193
		Μ.Ο. ημερών από την Υπαγωγή έως την Ολοκλήρωση	811
		Μ.Ο. ημερών από την Ολοκλήρωση έως την Εκταμίευση	396
	Γ' ΓΕΝΗΣ	Μ.Ο. ημερών από την Υποβολή έως την Υπαγωγή	143
		Μ.Ο. ημερών από την Υπαγωγή έως την Ολοκλήρωση	1.487
		Μ.Ο. ημερών από την Ολοκλήρωση έως την Εκταμίευση	212
	Μ.Ο. ημερών από την Υποβολή έως την Υπαγωγή - ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ		192
	Μ.Ο. ημερών από την Υπαγωγή έως την Ολοκλήρωση - ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ		906
	Μ.Ο. ημερών από την Ολοκλήρωση έως την Εκταμίευση - ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ		357
ΛΑΡΕΑΣ	Α' ΓΕΝΗΣ	Μ.Ο. ημερών από την Υποβολή έως την Υπαγωγή	226
		Μ.Ο. ημερών από την Υπαγωγή έως την Ολοκλήρωση	546
		Μ.Ο. ημερών από την Ολοκλήρωση έως την Εκταμίευση	317
	Β' ΓΕΝΗΣ	Μ.Ο. ημερών από την Υποβολή έως την Υπαγωγή	200
		Μ.Ο. ημερών από την Υπαγωγή έως την Ολοκλήρωση	950
		Μ.Ο. ημερών από την Ολοκλήρωση έως την Εκταμίευση	275
	Γ' ΓΕΝΗΣ	Μ.Ο. ημερών από την Υποβολή έως την Υπαγωγή	221
		Μ.Ο. ημερών από την Υπαγωγή έως την Ολοκλήρωση	1.020
		Μ.Ο. ημερών από την Ολοκλήρωση έως την Εκταμίευση	309
	Μ.Ο. ημερών από την Υποβολή έως την Υπαγωγή - ΛΑΡΕΑΣ		211
	Μ.Ο. ημερών από την Υπαγωγή έως την Ολοκλήρωση - ΛΑΡΕΑΣ		815
	Μ.Ο. ημερών από την Ολοκλήρωση έως την Εκταμίευση - ΛΑΡΕΑΣ		293
ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ	Α' ΓΕΝΗΣ	Μ.Ο. ημερών από την Υποβολή έως την Υπαγωγή	225
		Μ.Ο. ημερών από την Υπαγωγή έως την Ολοκλήρωση	873
		Μ.Ο. ημερών από την Ολοκλήρωση έως την Εκταμίευση	263
	Β' ΓΕΝΗΣ	Μ.Ο. ημερών από την Υποβολή έως την Υπαγωγή	263
		Μ.Ο. ημερών από την Υπαγωγή έως την Ολοκλήρωση	890
		Μ.Ο. ημερών από την Ολοκλήρωση έως την Εκταμίευση	282
	Γ' ΓΕΝΗΣ	Μ.Ο. ημερών από την Υποβολή έως την Υπαγωγή	201
		Μ.Ο. ημερών από την Υπαγωγή έως την Ολοκλήρωση	1.044
		Μ.Ο. ημερών από την Ολοκλήρωση έως την Εκταμίευση	265
	Μ.Ο. ημερών από την Υποβολή έως την Υπαγωγή - ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ		231
	Μ.Ο. ημερών από την Υπαγωγή έως την Ολοκλήρωση - ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ		951
	Μ.Ο. ημερών από την Ολοκλήρωση έως την Εκταμίευση - ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ		272
ΤΡΙΚΑΛΩΝ	Α' ΓΕΝΗΣ	Μ.Ο. ημερών από την Υποβολή έως την Υπαγωγή	194
		Μ.Ο. ημερών από την Υπαγωγή έως την Ολοκλήρωση	807
		Μ.Ο. ημερών από την Ολοκλήρωση έως την Εκταμίευση	391
	Β' ΓΕΝΗΣ	Μ.Ο. ημερών από την Υποβολή έως την Υπαγωγή	208
		Μ.Ο. ημερών από την Υπαγωγή έως την Ολοκλήρωση	916
		Μ.Ο. ημερών από την Ολοκλήρωση έως την Εκταμίευση	273
	Γ' ΓΕΝΗΣ	Μ.Ο. ημερών από την Υποβολή έως την Υπαγωγή	303
		Μ.Ο. ημερών από την Υπαγωγή έως την Ολοκλήρωση	726
		Μ.Ο. ημερών από την Ολοκλήρωση έως την Εκταμίευση	283
	Μ.Ο. ημερών από την Υποβολή έως την Υπαγωγή - ΤΡΙΚΑΛΩΝ		211
	Μ.Ο. ημερών από την Υπαγωγή έως την Ολοκλήρωση - ΤΡΙΚΑΛΩΝ		862
	Μ.Ο. ημερών από την Ολοκλήρωση έως την Εκταμίευση - ΤΡΙΚΑΛΩΝ		315
ΣΥΝΟΛΟ	Μ.Ο. ημερών από την Υποβολή έως την Υπαγωγή		215
	Μ.Ο. ημερών από την Υπαγωγή έως την Ολοκλήρωση		878
	Μ.Ο. ημερών από την Ολοκλήρωση έως την Εκταμίευση		300

Πηγή: Ιδία επεξεργασία

Γράφημα 30: Χρονική διάρκεια διαδικασιών αξιολόγησης, έγκρισης, υλοποίησης και εκταμίευσης της επιχορήγησης των επενδύσεων του ΑΝ 3299/04

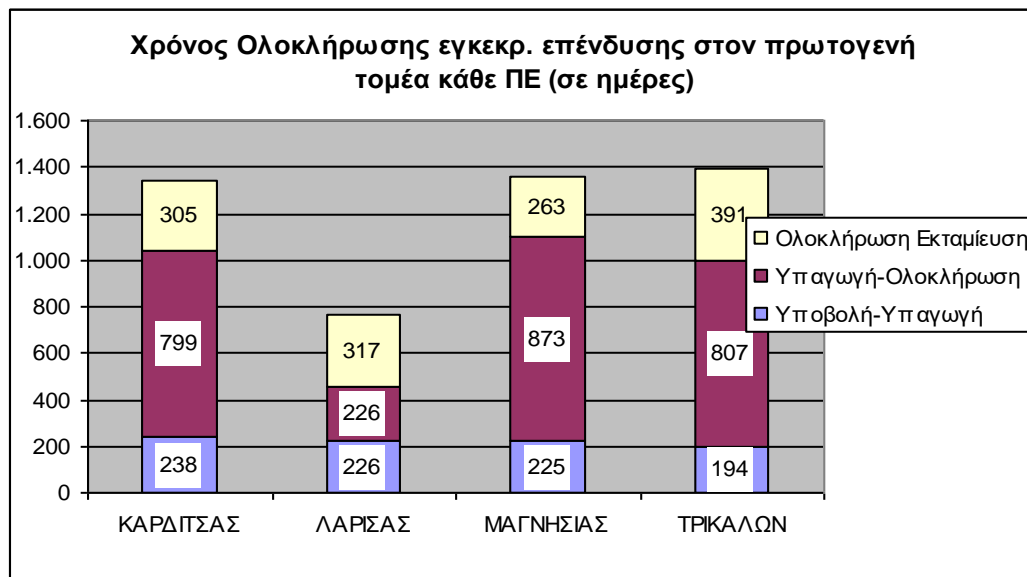
Πηγή : Ιδία επεξεργασία

6.2.3. ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΧΡΟΝΟΣ ΜΕΧΡΙ ΤΗΝ ΕΚΤΑΜΙΕΥΣΗ (ΤΟΜΕΑΚΗ ΚΑΙ ΧΩΡΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ)

Από την ανάλυση των διαθέσιμων στοιχείων των επενδυτικών σχεδίων που εντάχθηκαν στον ΑΝ3299/2004 και έχουν ολοκληρωθεί μέχρι σήμερα προκύπτουν τα ακόλουθα:

- Όσον αφορά στα επενδυτικά σχέδια του **πρωτογενούς τομέα**, η **μέση διάρκεια μέχρι την αποπληρωμή τους** είναι περίπου **1400 ημέρες** σε όλες τις ΠΕ Θεσσαλίας **με εξαίρεση την ΠΕ Λάρισας** που ο χρόνος είναι περίπου ο μισός (στην ΠΕ Λάρισας τα σχέδια του πρωτογενούς τομέα ολοκλήρωσαν το φυσικό τους αντικείμενο σε λιγότερο από το 1/3 του συνολικού ΜΟ του **τομέα –γράφημα 31**).

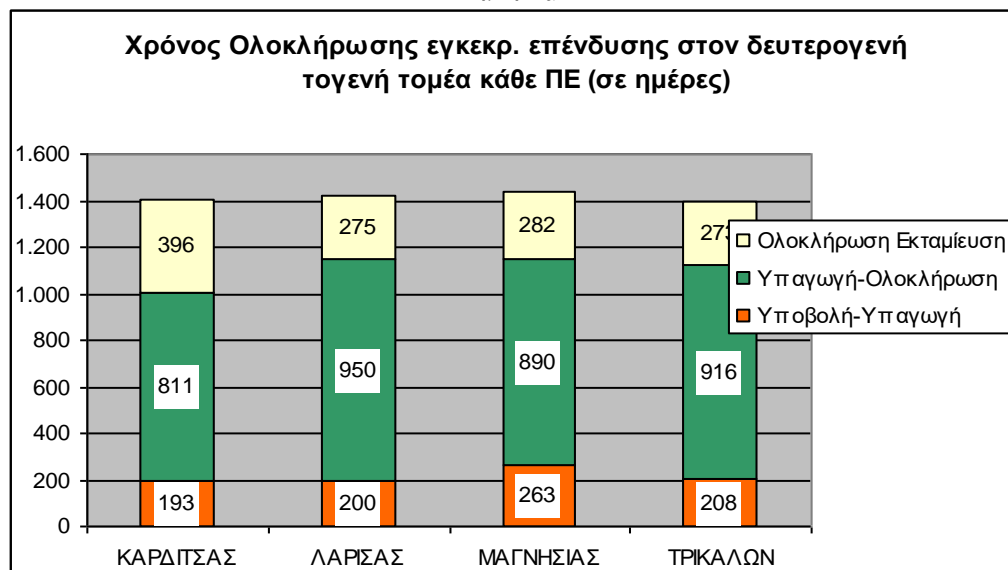
Γράφημα 31: Χρόνος Ολοκλήρωσης εγκεκρι. επένδυσης στον Πρωτογενή τομέα κάθε ΠΕ (σε ημέρες)

Πηγή : Ιδία επεξεργασία

- Τα επενδυτικά σχέδια του δευτερογενούς τομέα, η μέση διάρκεια μέχρι την αποπληρωμή τους είναι περίπου 1400 ημέρες σε όλες τις ΠΕ Θεσσαλίας—**γράφημα 32**

Γράφημα 32: Χρόνος ολοκλήρωσης εγκεκρι. επένδυσης στον Δευτερογενή τομέα κάθε ΠΕ (σε ημέρες)

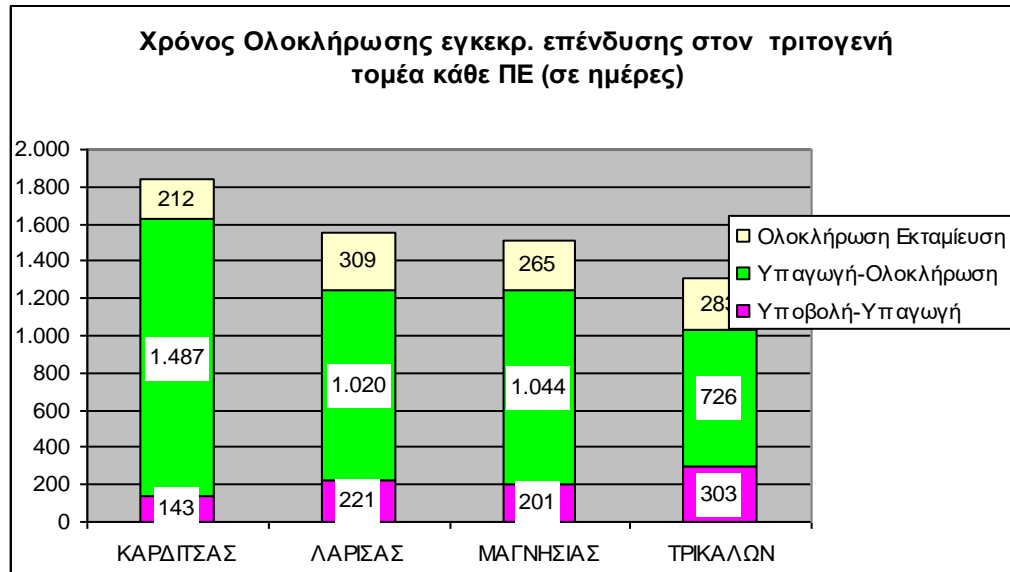

Πηγή : Ιδία επεξεργασία

- Όσον αφορά στα επενδυτικά σχέδια του τριτογενούς τομέα, η μέση διάρκεια μέχρι την αποπληρωμή τους είναι από 1300 (ΠΕ Τρικάλων) έως 1800 ημέρες

(ΠΕ Καρδίτσας). Η διαφοροποίηση αυτή στα εγκεκριμένα σχέδια του τριτογενούς τομέα οφείλεται και εδώ στον χρόνο ολοκλήρωσης του φυσικού τους αντικειμένου. (στην ΠΕ Καρδίτσας οι επενδύσεις του τριτογενούς τομέα ολοκληρώθηκαν στο διπλάσιο χρόνο) –*γράφημα 33*

Γράφημα 33: Χρόνος Ολοκλήρωσης εγκεκρ. Επένδυσης στον τριτογενή τομέα κάθε ΠΕ (σε ημέρες)

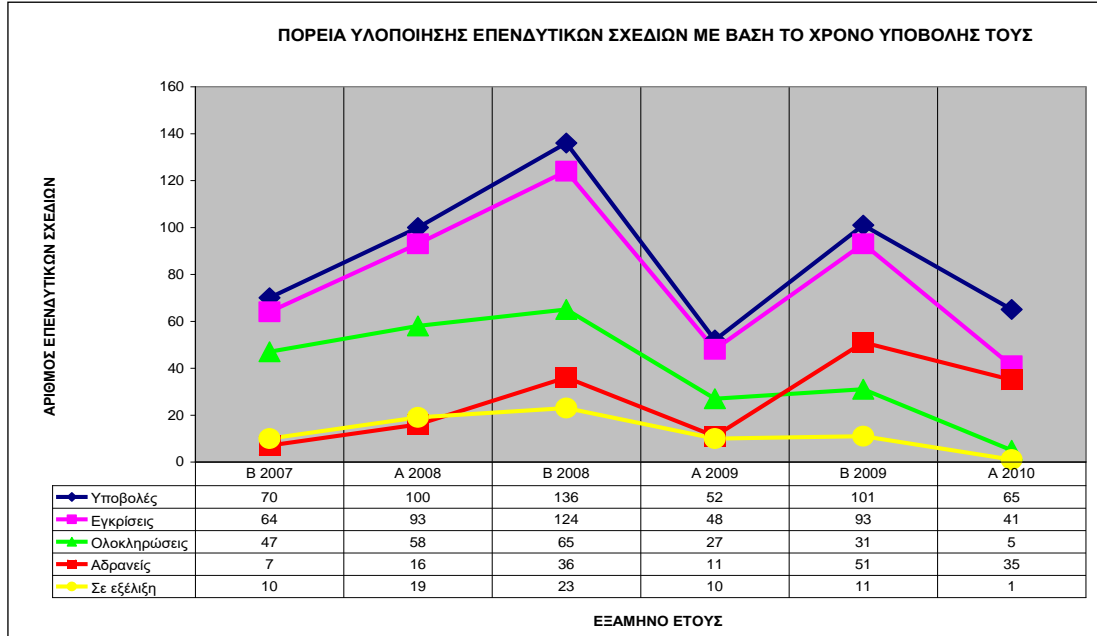
Πηγή : Ιδία επεξεργασία

6.3 ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΡΙΣΗ

Στο σημείο αυτό γίνεται παρουσίαση των επενδύσεων και συσχετισμός τους με την χρονική περίοδο που κατατέθηκαν και την υλοποίηση τους. Σκοπός είναι η διερεύνηση του κατά πόσο η οικονομική κρίση επηρέασε τον ρυθμό υποβολής των επενδυτικών προτάσεων αλλά και το εάν επηρέασε την υλοποίηση τους.

Γράφημα 34: Πορεία υλοποίησης επενδυτικών σχεδίων με βάση το χρόνο υποβολής τους

Πηγή : Ιδία επεξεργασία

Το γράφημα 34 δείχνει την πορεία όλων των επενδυτικών σχεδίων (524) που υποβλήθηκαν για έγκριση στον ΑΝ (Β φάση) από Αύγουστο του 2007 μέχρι και τον Ιανουάριο του 2010.

Παρατηρούμε ότι το Β εξάμηνο του 2007 οι ευθείες υποβολών και εγκρίσεων ακολουθούν παράλληλη ανοδική πορεία όπως και αυτές των επενδύσεων που έχουν ολοκληρωθεί, είναι σε αδράνεια ή σε φάση ολοκλήρωσης.

Από τις 70 επενδύσεις που υποβλήθηκαν το διάστημα αυτό, εγκρίθηκαν οι 64 και από αυτές οι 47 (73 %) έχουν ολοκληρωθεί και έχει εκταμιευθεί η επιχορήγηση, οι 10 είναι μέχρι τώρα σε εξέλιξη και οι 7 σε αδράνεια μετά από 9+ χρόνια!

Οι επενδυτές υποβάλουν αιτήματα που ακολουθούν ανοδική πορεία μέχρι το τέλος του 2008 που ξεκινά η οικονομική κρίση (136). Οι εγκρίσεις ακολουθούν ανοδική πορεία, όμως ο αριθμός των ολοκληρωμένων σχεδίων της περιόδου αυτής μέχρι σήμερα παρουσιάζει κάμψη ενώ παρατηρείται μία αύξηση των επενδύσεων που βρίσκονται σε αδράνεια.

Το α εξάμηνο του 2009 έχουμε βύθιση των υποβαλλόμενων επενδύσεων αλλά και των εγκεκριμένων σχεδίων. Από τα 48 επενδυτικά σχέδια της περιόδου αυτής σήμερα έχουν ολοκληρωθεί τα 27 (ποσοστό 56%), 10 είναι σε εξέλιξη και 11 δεν έχουν ξεκινήσει.

Το β εξάμηνο του 2009 φαίνεται να ανακάμπουν οι επενδύσεις στα επίπεδα του α εξαμήνου του 2008. Από τις 93 εγκεκριμένες επενδύσεις της περιόδου αυτής μέχρι σήμερα έχει ολοκληρωθεί μόνο το 1/3 ενώ αυξάνει δραματικά σε 51 αριθμός των επενδύσεων που έχουν ξεκινήσει να υλοποιούνται και δεν έχουν ολοκληρωθεί μέχρι σήμερα.

Με έντονα τα σημάδια της κρίσης, αρχές του 2010, τα υποβαλλόμενα αιτήματα παρουσιάζουν σημαντική μείωση, από τα 41 εγκεκριμένα αιτήματα της περιόδου αυτής μέχρι τώρα έχουν ολοκληρωθεί μόνο 5 επενδύσεις, ενώ πάνω από το 80% αυτών είναι σήμερα σε αδράνεια.

Τα παραπάνω γράφημα, αλλά και η ανάλυση της χρονικής διάρκειας των σταδίων υλοποίησης των επενδύσεων, αποτυπώνουν την αρνητική επίδραση της οικονομικής κρίσης στο επενδυτικό κλίμα και στην πραγματοποίηση επενδυτικών σχεδίων στη Θεσσαλία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7 ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΩΝ ΝΟΜΩΝ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Είναι διάχυτη η αντίληψη ότι οι αναπτυξιακοί νόμοι των τελευταίων 20 ετών δεν απέδωσαν τα αναμενόμενα.

Οι ~760 επενδύσεις και ~5.700 θέσεις εργασίας το χρόνο (1982-2010) σε μια οικονομία με περίπου 1εκ. επιχειρήσεις και 4,5εκ. εργατικό δυναμικό, δεν μπορεί να θεωρηθεί ικανοποιητικό αποτέλεσμα διαχρονικά.

Επίσης, το 95% των επενδυτικών σχεδίων ήταν χαμηλής και σχετικά χαμηλής τεχνολογίας. (ΣΕΒ)

Από απολογιστικά στοιχεία ενταγμένων επενδυτικών σχεδίων σε αναπτυξιακούς νόμους στη χώρα μας, από το 1982 μέχρι το 2010, προέκυψε ο Πίνακας 23 που ακολουθεί:

Πίνακας 23: Η απόδοση αναπτυξιακών νόμων στην Ελλάδα από το 1982 έως το 2010

Νόμοι	Αριθμός Σχεδίων	Επενδύσε- ς σε δισ. €	Ενίσχυσε- ς σε δισ. €	Θέσεις Εργασίας	Επένδυση/Θέση εργασίας σε χιλ. €	Ενίσχυση/Θέση εργασίας σε δις. €	Ενίσχυση/ επένδυση %	Μέσο επενδυτικό σχέδιο σε χιλ. ευρώ
N.1262/82	12.062	2,28	0,79	92.799	24,57	8,51	34,6%	189
N.1892/90	4.891	3,73	1,45	39.676	94,01	36,55	38,9%	763
N.2601/98	2.319	2,56	0,85	19.239	133,06	44,18	33,2%	1.104
N.3299/04	2.085	3,08	1,31	8.492	362,69	154,26	42,5%	1.477
Σύνολα	21.357	11,65	4,40	160.206	72,72	27,46	37,8%	545

Πηγή: Καθημερινή 24/01/2016

Συνολικά έχουν χρηματοδοτηθεί και επιχορηγηθεί **21.357 επενδυτικά σχέδια**, προϋπολογισμού **11,65 δις €**, δόθηκαν ενισχύσεις **4,4 δις €** (ενίσχυση **38%**) και δημιουργήθηκαν **160.206 νέες θέσεις εργασίας**.

Τα τελευταία 15 χρόνια έγιναν επενδύσεις **32 δις €** (10% περίπου του Ακαθάριστου Σχηματισμού Παγίου Κεφαλαίου 1998-2014), στο πλαίσιο των ισχυόντων αναπτυξιακών νόμων και πήραν ενίσχυση **12 δις ευρώ** (μέση ενίσχυση **37,5%**).

Η μέση επενδυτική δαπάνη /θέση εργασίας έφθασε τα 976.000 €, η δε μέση ενίσχυση /θέση εργασίας έφθασε τις 323.000 €. (ΥΠ.ΟΙΚ, Δελτίο τύπου 6/2016)

Από τα παραπάνω στοιχεία υπολογίστηκαν ενδεικτικοί συγκριτικοί δείκτες για την απόδοση των αναπτυξιακών νόμων διαχρονικά:

7.1 ΔΕΙΚΤΗΣ: ΜΕΣΟ ΥΨΟΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

Η μέση επένδυση του Ν.1262/82 ήταν μόλις **189 χιλ €**, και από το 2004 και μετά διαμορφώθηκε στο ποσό των **1,5 εκατ. Ευρώ στο επίπεδο της χώρας**.

Στην Θεσσαλία το **μέσο επενδυτικό σχέδιο** του Ν. 3299/2004 διαμορφώνεται στις **800 χιλ ευρώ** για όλους τους τομείς της οικονομικής δραστηριότητας (στον **τριτογενή** τομέα η μέση εγκεκριμένη επένδυση διαμορφώνεται στις **880 χιλ. ευρώ περίπου**). Πρόκειται για μέγεθος μικρότερο του 1,5 εκ. € που είναι το μέσο σχέδιο την περίοδο αυτή στη χώρα και **οφείλεται στο πλαφόν που θέτει ο αναπτυξιακός νόμος στο ύψος επενδυτικών σχεδίων που υποβάλλονται στην Περιφέρεια Θεσσαλίας**.

Σε κάθε περίπτωση η μέση επένδυση του Ν.3299/2004 είναι μεγαλύτερου προϋπολογισμού από την αντίστοιχη των αναπτυξιακών νόμων των προηγούμενων περιόδων, που δεν έθεταν ελάχιστα όρια στον προϋπολογισμό των ενισχυόμενων σχεδίων.

7.2 ΔΕΙΚΤΗΣ: ΜΕΣΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

Η μέση ενίσχυση των σχεδίων των αναπτυξιακών νόμων βαίνει αυξανόμενη και από το 35% της δεκαετίας του 1980 οδηγούμαστε στο 42,5% από το 2004 και μετά.

Στη Θεσσαλία η μέση ενίσχυση του Ν.3299/2004 (υποβολές 2007-2010) φθάνει το 40% (κυμαίνεται από 40% στον πρωτογενή τομέα έως 41,6 στον δευτερογενή τομέα)

7.3 ΔΕΙΚΤΗΣ: ΕΠΕΝΔΥΣΗ (Η ΕΝΙΣΧΥΣΗ) ΑΝΑ ΝΕΑ ΘΕΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Παρά την αυξανόμενη μέση επιχορήγηση από 35% το 1982 μέχρι 42,5% από το 2004 και μετά, τόσο οι επενδύσεις όσο και οι θέσεις εργασίας μειώθηκαν σε επίπεδο χώρας.

Για κάθε νέα θέση εργασίας ο έλληνας φορολογούμενος πλήρωνε 8,5 χιλ. € την περίοδο 1982 -1990, 36,5 χιλ € την περίοδο 1990-1998, 44 χιλ € την περίοδο 1998-2004 και 154 χιλ € από το 2004 και μετά.

Αντίστοιχα σε κάθε νέα θέση εργασίας αντιστοιχούσαν επενδύσεις 24,5 χιλ €, από το 2004 και μετά αντιστοιχούσαν 362,7 χιλ. €. Τα κονδύλια της τελευταίας περιόδου προφανώς κατευθύνθηκαν σε επιχειρήσεις που δεν ήταν εντάσεως εργασίας.

Στη Θεσσαλία, στο πλαίσιο του Ν.3299/2004, το ύψος της επιχορήγησης ανά νέα θέση απασχόλησης είναι 126 χιλ ευρώ για το σύνολο των τομέων οικονομικής δραστηριότητας, 215 χιλ ευρώ στον πρωτογενή τομέα, 115 χιλ ευρώ στον δευτερογενή τομέα και 103 χιλ ευρώ στον τριτογενή τομέα.

Κάθε νέα θέση που δημιουργείται στον πρωτογενή τομέα της Θεσσαλίας με τον Ν.3299/2004 έχει για το ελληνικό δημόσιο και τον έλληνα φορολογούμενο διπλάσιο κόστος από αυτήν που δημιουργείται στον δευτερογενή τομέα.

Από τα διαθέσιμα στοιχεία που έχουν παρατεθεί προκύπτει ότι ο αριθμός των νέων θέσεων εργασίας ανά επενδυτικό σχέδιο των αναπτυξιακών νόμων μέχρι το 2004 ήταν σχεδόν διπλάσιος από αυτόν του Ν.3299/2004. Αν συνυπολογίσει κανείς την χαμηλή «ανθεκτικότητα» στον χρόνο των νέων θέσεων απασχόλησης σήμερα καθώς και το υψηλό κόστος τους, εύκολα οδηγείται στο συμπέρασμα η συμβολή του ΑΝ 3299/2004 τουλάχιστον στην απασχόληση είναι ελάχιστη.

7.4 ΔΕΙΚΤΗΣ: ΠΑΓΙΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ (ΠΕ)/ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΗ ΠΡΟΣΤΙΘΕΜΕΝΗ ΑΞΙΑ (ΑΠΑ)

Με βάση τα στοιχεία της Eurostat για την Ακαθάριστη Προστιθέμενη αξία, και το ύψος των εγκεκριμένων επενδυτικών προγραμμάτων του Ν.3299/ 2004 στη Θεσσαλία (Πίνακες 12 & 13), σε τομεακό και κλαδικό επίπεδο, υπολογίστηκε ο συγκριτικός

δείκτης Πάγιες Επενδύσεις AN 3299/2004 ανά Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία, όπως εμφανίζεται στον **Πίνακα 24** που ακολουθεί:

Πίνακας 24:

Πίνακας 24: Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία – Επενδύσεις N3299/04 στη Θεσσαλία (ποσά σε εκατ. €)

NUTS	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ /ΝΟΜΟΣ	ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΑΠΑ	Πρωτογενής			Δευτερογενής			Τριτογενής			Επενδύσεις N.3299/04
			ΑΠΑ	(%) στην εθνική ΑΠΑ	(%) στην εθνική ΑΠΑ Νομού/Πε ριφέρειας	ΑΠΑ	(%) στην εθνική ΑΠΑ	(%) στην εθνική ΑΠΑ Νομού/Περ ιφέρειας	ΑΠΑ	(%) στην εθνική ΑΠΑ	(%) στην εθνική ΑΠΑ Νομού/Περι φέρειας	
EL141	ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ	979	105	1,65%	10,68%	145	0,61%	14,83%	729	0,52%	74,49%	54,15
EL142	ΛΑΡΙΣΑΣ	3.544	506	8,00%	14,29%	565	2,39%	15,94%	2.473	1,75%	69,77%	110,63
EL143	ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ	2.513	134	2,11%	5,32%	450	1,90%	17,89%	1.930	1,37%	76,79%	104,30
EL144	ΤΡΙΚΑΛΩΝ	1.344	92	1,46%	6,86%	237	1,00%	17,62%	1.015	0,72%	75,52%	104,01
EL14	ΘΕΣΣΑΛΙΑ	8.380	837	13,23%	9,98%	1.397	5,90%	16,67%	6.147	4,35%	73,35%	373,10
EL	ΧΩΡΑ	171.216	6.326	3,69%		23.678	13,83%		141.212	82,48%		

Πηγή: Eurostat 7/2015

Πίνακας 25: Εγκεκριμένες επενδύσεις (σε €) AN3299/2004 στη Θεσσαλία (χωρική και τομεακή ανάλυση)

Νομός	Τομέας	Σύνολο
ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ	Α' ΓΕΝΗΣ	11.567.000
	Β' ΓΕΝΗΣ	26.627.450
	Γ' ΓΕΝΗΣ	15.960.000
Σύνολο - ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ		54.154.450
ΛΑΡΙΣΑΣ	Α' ΓΕΝΗΣ	32.426.215
	Β' ΓΕΝΗΣ	62.518.084
	Γ' ΓΕΝΗΣ	15.690.000
Σύνολο - ΛΑΡΙΣΑΣ		110.634.299
ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ	Α' ΓΕΝΗΣ	9.594.000
	Β' ΓΕΝΗΣ	48.232.420
	Γ' ΓΕΝΗΣ	46.476.000
Σύνολο - ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ		104.302.420
ΤΡΙΚΑΛΩΝ	Α' ΓΕΝΗΣ	32.503.700
	Β' ΓΕΝΗΣ	59.651.700
	Γ' ΓΕΝΗΣ	11.850.000
Σύνολο - ΤΡΙΚΑΛΩΝ		104.005.400
Γενικό άθροισμα		373.096.569

Πηγή: Αρχείο ΔΑΠ, ίδια επεξεργασία

Πίνακας 26: Υπολογισμός Δείκτη: Επενδύσεις N3299/04/Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία 2012 στη Θεσσαλία (%)

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ /ΝΟΜΟΣ	ΣΥΝΟΛΟ ΤΟΜΕΩΝ	Α΄ΓΕΝΗΣ	Β΄ΓΕΝΗΣ	Γ΄ΓΕΝΗΣ
ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ	5,5%	11,1%	18,3%	2,2%
ΛΑΡΙΣΑΣ	3,1%	6,4%	11,1%	0,6%
ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ	4,2%	7,2%	10,7%	2,4%
ΤΡΙΚΑΛΩΝ	7,7%	35,3%	25,2%	1,2%
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	4,5%	10,3%	14,1%	1,5%
Πηγή: Eurostat 7/2015 για ΑΠΑ έτους 2012, ιδία επεξεργασία				

Ο λόγος αυτός συσχετίζει τις επενδύσεις (εν προκειμένω τις εγκεκριμένες του ΑΝ 3299/2004 στη Θεσσαλία) με την ΑΠΑ (τομεακή ή χωρική) . Είναι συγκριτικός δείκτης και αποτυπώνει την ένταση του επενδυτικού προσανατολισμού σε σύγκριση με την παραγωγή που επιτυγχάνεται σε τομεακό ή χωρικό επίπεδο.

Στο σύνολο της Θεσσαλίας οι εγκεκριμένες επενδύσεις του Ν.3299/04 αποτελούν το 4,5% της περιφερειακής ΑΠΑ. Στην ΠΕ Τρικάλων παρουσιάζεται ενδοπεριφερειακά μεγαλύτερη επενδυτική δραστηριότητα σε σχέση με την ΑΠΑ.(7,5% της ΑΠΑ Τρικάλων). Στην ΠΕ Λάρισας αντιστοιχούν επενδύσεις 3,1 % της ΑΠΑ Λάρισας.

Στον πρωτογενή τομέα της Θεσσαλίας συνολικά αντιστοιχούν επενδύσεις στο 10% περίπου της ΑΠΑ του πρωτογενούς τομέα. Μεγάλη τιμή του Δείκτη παρουσιάζεται στην ΠΕ Τρικάλων (35% της ΑΠΑ πρωτογενούς τομέα ΠΕ Τρικάλων.) που δείχνει έντονη επενδυτική δραστηριότητα στον τομέα αυτό. Το αντίθετο συμβαίνει στην ΠΕ Λάρισας στην οποία οι εγκεκριμένες επενδύσεις αντιστοιχούν στο 6,4% της ΑΠΑ του πρωτογενούς της περιοχής αυτής.

Στον δευτερογενή τομέα της Θεσσαλίας συνολικά αντιστοιχούν επενδύσεις στο 14% περίπου της ΑΠΑ του δευτερογενούς τομέα. Μεγάλη τιμή του Δείκτη παρουσιάζεται στις ΠΕ Τρικάλων και Καρδίτσας (25% και 18% της ΑΠΑ δευτερογενούς τομέα των περιοχών αντίστοιχα) που δείχνει μια πιο έντονη επενδυτική δραστηριότητα στον τομέα αυτό. Το αντίθετο συμβαίνει στις ΠΕ Μαγνησίας και Λάρισας στις οποίες οι εγκεκριμένες επενδύσεις κινούνται στο 11% της ΑΠΑ του πρωτογενούς των περιοχών αυτών.

Στον τριτογενή τομέα της Θεσσαλίας που είναι και ο μεγαλύτερος τομέας στη Θεσσαλία και στις τέσσερις ΠΕ, συνολικά αντιστοιχούν επενδύσεις στο 1,5% περίπου της ΑΠΑ του τριτογενούς τομέα Μεγάλη τιμή του Δείκτη παρουσιάζεται στις ΠΕ Μαγνησίας και Καρδίτσας (2,5% και 1,8% της ΑΠΑ δευτερογενούς τομέα των περιοχών αντίστοιχα) που δείχνει μια πιο έντονη επενδυτική δραστηριότητα στον τομέα αυτό. Το αντίθετο συμβαίνει στην ΠΕ Λάρισας (ο δείκτης διαμορφώνεται στο 0,6%,) στην οποία δεν εμφανίζεται επενδυτική δραστηριότητα στον τριτογενή τομέα σε σχέση με την ΑΠΑ της.

Εν κατακλείδι **παρατηρείται ένα εντονότερος επενδυτικός προσανατολισμός των εγκεκριμένων σχεδίων του AN3299/04 στην ΠΕ Τρικάλων με κυρίαρχους τομείς τον πρωτογενή και τον δευτερογενή να έπεται. Στην ΠΕ Λάρισας, οι επενδύσεις ως ποσοστό της ΑΠΑ υπολείπονται του αντιστοίχου μεγέθους της Θεσσαλίας και η υστέρηση αυτή οφείλεται στις χαμηλές επενδύσεις και στους τρεις τομείς δραστηριότητας, κυρίως όμως στον πρωτογενή τομέα.**

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8. Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ, ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΩΘΗΣΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΕΠΙΤΕΥΞΗ ΤΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΤΟΥ ΑΝ 3299/04 (Β' ΦΑΣΗ)

8.1 Η ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΩΝ ΠΟΣΟΣΤΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ ΑΝΑ ΤΟΜΕΑ, ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΖΩΝΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΣΤΗΝ ΕΠΙΤΕΥΞΗ ΤΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΤΟΥ ΑΝ 3299/04

Στον Πίνακα 27 αποτυπώνεται διαγραμματικά η διάρθρωση του **ποσοστού ενίσχυσης** ανά **τομέα δραστηριότητας**, ανά **νομό**, ανά **κατηγορία επιχείρησης** (μικρή – μεσαία).

Πίνακας 27: Ποσοστά ενισχύσεων ανά τομέα και δραστηριότητα στην Περιφέρεια Θεσσαλίας

ΤΟΜΕΑΣ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	ΒΑΣΙΚΟ ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ	ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΕΠΙΧΡΗΣΙΜΟΤΗΤΑ	ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΠΟΣΟΣΤΩΝ ΕΠΙΧΡΗΣΙΜΟΤΗΤΑΣ ΑΝΑ ΝΟΜΟ												ΕΥΡΟΣ ΕΠΙΧΡΗΣΙΜΟΤΗΤΑΣ ΑΝΑ ΝΟΜΟ ΚΑΙ ΤΑ ΕΠΙΧΡΗΣΙΜΟΤΗΤΑ				ΜΕΣΗ ΕΠΙΧΡΗΣΙΜΟΤΗΤΑ ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΩΝ ΣΥΣΤΑΘΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ								
				ΚΑΡΔΙΝΑΛΙΟ ΤΥΠΟΛΟΓΙΟ						ΠΑΡΑΡΤΗΡΙΑ						ΠΑΡΑΡΤΗΡΙΑ						ΕΥΡΟΣ ΕΠΙΧΡΗΣΙΜΟΤΗΤΑΣ	ΕΥΡΟΣ ΕΠΙΧΡΗΣΙΜΟΤΗΤΑΣ	ΕΥΡΟΣ ΕΠΙΧΡΗΣΙΜΟΤΗΤΑΣ	ΕΥΡΟΣ ΕΠΙΧΡΗΣΙΜΟΤΗΤΑΣ	ΕΥΡΟΣ ΕΠΙΧΡΗΣΙΜΟΤΗΤΑΣ	ΕΥΡΟΣ ΕΠΙΧΡΗΣΙΜΟΤΗΤΑΣ	
				ΕΥΡΟΣ	ΜΕΣΑΙΑ	ΜΕΣΑΙΑ	ΕΥΡΟΣ	ΜΕΣΑΙΑ	ΜΕΣΑΙΑ	ΕΥΡΟΣ	ΜΕΣΑΙΑ	ΜΕΣΑΙΑ	ΕΥΡΟΣ	ΜΕΣΑΙΑ	ΜΕΣΑΙΑ	ΕΥΡΟΣ	ΜΕΣΑΙΑ	ΜΕΣΑΙΑ	ΕΥΡΟΣ	ΜΕΣΑΙΑ	ΜΕΣΑΙΑ							
Πρωτογενής	ΕΠΙΧΡΗΣΙΜΟΤΗΤΑ	25%	+5%	+20%	+10%	+15%	+8%	+20%	+10%	+14%	+7%	+9%	+15%	+20%	+10%	+13%	+7%	+8%	+4%	+20%	+10%	33%-50%	29-50%	29-50%	41,19%	40,72%	42,60%	41,67%
Δευτερογενής	ΕΠΙΧΡΗΣΙΜΟΤΗΤΑ	25%	+5%	+20%	+10%	+15%	+8%	+20%	+10%	+14%	+7%	+9%	+15%	+20%	+10%	+13%	+7%	+8%	+4%	+20%	+10%	33%-50%	29-50%	29-50%	39,27%	39,34%	41,50%	41,71%
Τουρισμός	ΕΠΙΧΡΗΣΙΜΟΤΗΤΑ	25%	+5%	+20%	+10%	+15%	+8%	—	—	+14%	+7%	+9%	+15%	—	—	+13%	+7%	+8%	+4%	—	—	33%-50%	30-44%	29-43%	45%	44,18%	45,55%	46,42%
	ΕΠΙΧΡΗΣΙΜΟΤΗΤΑ	10%	—	+20%	+10%	+15%	+8%	—	—	+14%	+7%	+9%	+15%	—	—	+13%	+7%	+8%	+4%	—	—	30%-50%	35%-44%	34%-43%	50%	45,44%	49%	48,62%
Τριτογενής	ΕΠΙΧΡΗΣΙΜΟΤΗΤΑ	25%	—	+20%	+10%	+15%	+8%	+20%	+10%	+14%	+7%	+9%	+15%	+20%	+10%	+13%	+7%	+8%	+4%	+20%	+10%	33%-50%	29-50%	29-50%	45,0%	—	49,3%	45,0%
	ΕΠΙΧΡΗΣΙΜΟΤΗΤΑ	10%	—	+20%	+10%	+15%	+8%	+20%	+10%	+14%	+7%	+9%	+15%	+20%	+10%	+13%	+7%	+8%	+4%	+20%	+10%	30%-50%	35%-50%	34%-50%	—	49,2%	49,0%	—
	ΕΠΙΧΡΗΣΙΜΟΤΗΤΑ	10%	—	+20%	+10%	+15%	+8%	+20%	+10%	+14%	+7%	+9%	+15%	+20%	+10%	+13%	+7%	+8%	+4%	+20%	+10%	30%-50%	35%-50%	34%-50%	—	49,2%	49,0%	—

Πηγή : Ιδία επεξεργασία

Όσον αφορά το εύρος του ποσοστού των ενισχύσεων ανά τομέα, δραστηριότητα και νομό, προσδιορίζεται από:

- Το **ελάχιστο ποσοστό επιχορήγησης** ανά τομέα, δραστηριότητα και νομό έχει αναφορά σε μεσαία επιχείρηση, που δεν δραστηριοποιείται σε διακριτό τμήμα του νομού (υψόμετρο άνω των 800 μέτρων, μικρά νησιά κάτω των 5.000 κατοίκων) , δεν πραγματοποιεί ειδική επένδυση (καινοτομία, υψηλή τεχνολογία, εξοικονόμηση ενέργειας, προστασία περιβάλλοντος κλπ), βρίσκεται εκτός ΒΠΠΕ και δεν ανήκει σε δυναμικό κλάδο (ή κλάδο πρόσθετης ενίσχυσης) .

- **Το μέγιστο ποσοστό επιχορήγησης** ανά τομέα, δραστηριότητα και νομό έχει αναφορά σε μικρή επιχείρηση, που δραστηριοποιείται σε διακριτό τμήμα του νομού, πραγματοποιεί ειδική επένδυση (καινοτομία, υψηλή τεχνολογία, εξοικονόμηση ενέργειας, προστασία περιβάλλοντος κλπ) και βρίσκεται σε ΒΠΠΕ η ανήκει σε έναν δυναμικό κλάδο ή άλλως κλάδο πρόσθετης ενίσχυσης (έχουν ληφθεί υπόψη οι περιορισμοί του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων).

Κάποιες πρώτες παρατηρήσεις όσον αφορά τα ποσοστά ενισχύσεων:

- **Τα βασικά ποσοστά ενίσχυσης**, εφόσον και οι τέσσερις ΠΕ της Θεσσαλίας εντάσσονται στη Β ζώνη, **είναι τα ίδια** σε κάθε περιοχή για τους ίδιους τομείς δραστηριότητας ($K1=30\%$, $K1=30\%$).
- **Οι νομοί Τρικάλων και Καρδίτσας έχουν ακριβώς το ίδιο εύρος ενισχύσεων** (ελάχιστο, μέγιστο) στους αντίστοιχους τομείς και τις επιμέρους δραστηριότητες. **Το μέσο ποσοστό ενίσχυσης όλων των τομέων του Ν. Καρδίτσας είναι μεγαλύτερο** αυτού του Ν. Τρικάλων.
- **Στον πρωτογενή τομέα** τα υψηλά ποσοστά ενίσχυσης (41,3%-40,72%) οφείλονται και στα πρόσθετα ποσοστά οριζόντιων ενισχύσεων στις γεωργικές και κτηνοτροφικές επενδύσεις. Σημειωτέον ότι στους δύο αυτούς νομούς αντιστοιχούν 50 επενδύσεις του πρωτογενούς τομέα (από τις 117 που εγκρίθηκαν).

Στον Ν. Τρικάλων από τις 35 επενδύσεις του τομέα οι 13 αφορούν γεωργικές επιχειρήσεις θερμοκηπιακού τύπου, 7 μονάδες τυποποίησης-συσκευασίας γεωργικών προϊόντων, 14 κτηνοτροφικές επιχειρήσεις με πρόσθετο ποσοστό οριζόντιας ενίσχυσης

Στον Ν. Καρδίτσας εγκρίθηκαν 5 μονάδες τυποποίησης-συσκευασίας γεωργικών προϊόντων και 9 κτηνοτροφικές επιχειρήσεις με πρόσθετο ποσοστό οριζόντιας ενίσχυσης

Στον νομό Λάρισας με μέσο ποσοστό ενίσχυση του τομέα 42,6% αντιστοιχούν 49 επενδύσεις και στον **Ν. Μαγνησίας** με μέσο ποσοστό ενίσχυση του τομέα 41,67% αντιστοιχούν 18 επενδύσεις.

Το υψηλότερο μέσο ποσοστό ενίσχυσης του πρωτογενούς τομέα του Ν. Λάρισας οφείλεται σε επενδύσεις που έλαβαν πρόσθετα ποσοστά οριζόντιων ενισχύσεων (13 επενδύσεις τυποποίηση-συσκευασία-συντήρηση γεωργικών προϊόντων, 7 θερμοκήπια, 26 κτηνοτροφικές επιχειρήσεις)

- **Στον δευτερογενή τομέα** η διαφοροποίηση της μέσης ενίσχυσης στους Ν Τρικάλων και Καρδίτσας (39,27%-38,34%) οφείλεται στα χαμηλότερα ποσοστά ενισχύσεων που έλαβαν **μεσαίες επιχειρήσεις του Ν. Τρικάλων** εγκατεστημένες σε μη «διακριτά» τμήματα του νομού (υπήρξε και **μία επένδυση στον κλάδο της ανακύκλωσης με μεταποίηση** που έλαβε και το ποσοστό της πρόσθετης οριζόντιας ενίσχυσης).

Το σύνολο των επιχειρήσεων του δευτερογενούς τομέα του Ν Καρδίτσας είναι **μικρές ή πολύ μικρές επιχειρήσεις εγκατεστημένες σε μη «διακριτά» τμήματα του νομού** (υπήρξε **μία μόνο επένδυση στη ΒΙΠΕ**). Και στους δύο νομούς **οι ενισχυόμενες επενδύσεις στον δευτερογενή αφορούν «συμβατικούς», παραδοσιακούς κλάδους, λίγες επενδύσεις στον αγροτοδιατροφικό τομέα με εξαγωγική επίδοση και δεν είχαμε καμία ειδική επένδυση (υψηλή τεχνολογία, εξοικονόμηση ενέργειας, προστασία περιβάλλοντος κα)**

Στον νομό Λάρισας η μέση ενίσχυση στον **δευτερογενή τομέα** ήταν 35,5%, σαφώς μικρότερη των νομών Τρικάλων και Καρδίτσας, λόγω των μικρότερων πρόσθετων ποσοστών ενίσχυσης στην περιοχή αυτή. Ενισχύθηκαν **δύο μεγάλες επιχειρήσεις, δύο μεσαίες, μια επιχείρηση υψηλής τεχνολογίας και μία που επένδυσε στην προστασία του περιβάλλοντος**. Οκτώ ενισχυόμενες επιχειρήσεις δραστηριοποιούνται στη **ΒΙΠΕ Λάρισας**. Και στον νομό Λάρισας από τις 78 ενισχυόμενες επενδύσεις στον δευτερογενή **οι περισσότερες αφορούν «συμβατικούς», παραδοσιακούς κλάδους** καθώς και τον **αγροτοδιατροφικό κλάδο (20 επενδύσεις) με εξαγωγική επίδοση**.

Στον νομό Μαγνησίας η μέση ενίσχυση στον δευτερογενή ήταν 33,71%, η μικρότερη όλων των νομών της Θεσσαλίας, λόγω και των μικρότερων πρόσθετων ποσοστών ενίσχυσης στην περιοχή αυτή. Ενισχύθηκαν **δύο μεγάλες επιχειρήσεις, πέντε μεσαίες (καθόλου ή πολύ μικρή πρόσθετη ενίσχυση) και μία που επένδυσε στην διαχείριση αποβλήτων**. Είκοσι από τις 63 ενισχυόμενες επιχειρήσεις δραστηριοποιούνται στις **ΒΙΠΕ Βόλου**. Έχουμε συγκέντρωση

ενισχυόμενων επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον αγροτοδιατροφικό τομέα (10 επιχειρήσεις) και στον τομέα του μετάλλου. **Κάποιες από τις επιχειρήσεις αυτές πραγματοποιούν και εξαγωγές.**

- **Στον τομέα των υπηρεσιών** κυριαρχούν οι επενδύσεις **κέντρων αποκατάστασης και αποθεραπείας (8 από 12 ενισχυόμενες ε επενδύσεις του τομέα).** Στην **Λάρισα** έχουν εγκριθεί 6 επενδύσεις (μία επιχείρηση έχει πραγματοποιήσει 4 επενδύσεις) μία στη Καρδίτσα και μία στην Μαγνησία. Η δραστηριότητα αυτή συγκεντρώνει υψηλά ποσοστά πρόσθετης **οριζόντιας** ενίσχυσης που ανεβάζουν το τελικό **ποσοστό ενίσχυση στο 45%.** Έχουν εγκριθεί και 2 επενδύσεις **κλειστών σταθμών αυτοκινήτων (παρκινγκ),** μία στη Λάρισα και μία στην Μαγνησία, δραστηριότητα που συγκεντρώνει υψηλά ποσοστά πρόσθετης **οριζόντιας** ενίσχυσης, που για τις μικρές επιχειρήσεις η συνολική ενίσχυση **φθάνει το 50%**
- **Στον τουρισμό** από άποψη διαφοροποίησης στα βασικά ποσοστά ενισχύσεων (λόγω κατηγορίας), θα εξετάσουμε ξεχωριστά τις επενδύσεις που αφορούν ίδρυση/επέκταση ξενοδοχείων άνω των 3* (κατηγορία 2) και τις λοιπές τουριστικές επενδύσεις (κατηγορία 4-εκσυγχρονισμός ολοκληρωμένης μορφής, μετατροπή παραδοσιακών ξενώνων κτηρίων σε ξενώνες κλπ). **Από τις 90 τουριστικές επιχειρήσεις που ενισχύθηκαν στην Θεσσαλία , οι 40 αφορούν στη ίδρυση/επέκταση μικρών επιχειρήσεων άνω των 3*, κυρίως σε μη διακριτά τμήματα του Ν. Μαγνησίας (21 επενδύσεις κυρίως στο Πήλιο), σε διακριτά τμήματα του Ν. Καρδίτσας, (11 επενδύσεις κυρίως στη λίμνη Πλαστήρα), σε διακριτά τμήματα (2 επενδύσεις στον ορεινό όγκο, Περούλι, Ασπροπόταμος) και μη διακριτά (3 ιδρύσεις) του Ν. Τρικάλων, και σε μη διακριτά κυρίως τμήματα του Ν. Λάρισας (3 επενδύσεις).**

Από τις υπόλοιπες 50 ενισχυόμενες επενδύσεις (παραδοσιακοί ξενώνες, εκσυγχρονισμοί ξενοδοχείων), οι 40 βρίσκονται στον Ν. Μαγνησίας και από αυτές οι 26 αφορούν παραδοσιακούς ξενώνες, οι 9 εκσυγχρονισμό ξενοδοχείων σε μη διακριτά τμήματα του νομού, οι 5 σε εκσυγχρονισμούς σε διακριτά τμήματα των Σποράδων με ενισχύσεις που φθάνουν το 45%. Στον Ν Καρδίτσας έχουμε 2 εκσυγχρονισμούς σε διακριτά τμήματα με ενίσχυση 50%, στον Ν. Λάρισας 1 εκσυγχρονισμό σε μη διακριτό τμήμα και 1 ξενώνα σε

διακριτό τμήμα, στον δε **N. Τρικάλων** ενισχύθηκε ο **εκσυγχρονισμός 5 ξενοδοχείων** σε μη διακριτά τμήματα και **1** σε διακριτό τμήμα.

8.2 Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ, ΤΩΝ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΝΤΑΞΗΣ ΤΩΝ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ, ΣΤΗΝ ΕΠΙΤΕΥΞΗ ΤΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΤΟΥ ΑΝ 3299/04

Στον Πίνακα 28 παρουσιάζονται τα κριτήρια βαθμολόγησης των επενδυτικών σχεδίων, η βαρύτητά τους και η κατηγοριοποίησή τους σε αντικειμενικά (ορίζονται με «απόλυτο» αναμφισβήτητο τρόπο χωρίς να επιδέχονται την όποια υποκειμενικότητα της αξιολόγησης) και σε αξιολογούμενα που υπόκεινται στην κρίση των αξιολογητών και της γνωμοδοτικής επιτροπής.

Πίνακας 28: Ανάλυση κριτηρίων βαθμολόγησης επενδυτικών σχεδίων ΑΝ 3299/2004

	ΚΡΙΤΗΡΙΑ	ΟΡΙΑ	ΒΑΘΜΟΣ	ΑΝΤΙΚΕΙ-ΜΕΝΙΚΑ	ΑΞΙΟΛΟ-ΓΟΥΜΕΝΑ
Α Ομάδα κριτηρίων αξιολόγησης επενδυτικού φορέα		0-25			
	Κριτήριο 1. Χαρακτηριστικά Φορέα	0.25-15			
1	Προϋπολογισμένη δραστηριότητα του φορέα στο αντικείμενο της επένδυσης		0-1		1
2	Επαγγελματική εμπειρία του φορέα γενικότερα		0-1		1
3	Μέγεθος της επιχείρησης σύμφωνα με τον κανονισμό 70/2001		0,25-1		1
4	Μέγεθος της επένδυσης ως ποσοστό του συνόλου του Ενεργητικού της υφιστάμενης δραστηριότητας του φορέα		0-1	1	
5	Καθαρό περιθώριο κέρδους		0-1	1	
6	Αποδοτικότητα απασχολούμενων κεφαλαίων		0-1	1	
7	Μέσος ετήσιος ρυθμός μεταβολής των πωλήσεων - κύκλου εργασιών		0-2	2	
8	Φερεγγυότητα του φορέα		0-2		2
11	Ίδινα προς Ίδια κεφάλαια		0-1	1	
12	Ρευστότητα		0-1	1	
13-16	Δυναμικισμός και επιτυχία των εταίρων στις προγενέστερες και υφιστάμενες δραστηριότητες		0,25-3		3
	Κριτήριο 2. Δυνατότητα διάθεσης ιδίων κεφαλαίων	0-10			
17	Ποσοστό συμμετοχής των ιδίων κεφαλαίων στο κόστος της επένδυσης	1-8	1-8 max ΙΣΕ ≥ 45% 0-2 max ΙΣΚΚ ≥ 25%		8
18	Ποσοστό ιδίας συμμετοχής στο αναγκαίο κεφάλαιο κίνησης	0-2			2
Β Ομάδα Κριτηρίων οικονομικοτεχνικής αξιολόγησης επενδυτικών προτάσεων και βιωσιμότητας της επένδυσης		0-25			
	Κριτήριο 1. Πληρότητα του επιχειρηματικού σχεδιασμού, ολοκληρωμένος χαρακτήρας της επένδυσης και οργάνωση της επιχείρησης που την πραγματοποιεί	0-4			
	Τεκμηρίωση για την εξασφάλιση των πρώτων υλών και λοιπών συντελεστών παραγωγής, της απαιτούμενης τεχνολογίας, των πωλήσεων και γενικά όλων των στοιχείων που απαιτούνται για την βιώσιμη λειτουργία της επένδυσης		0-1		1
19	Επάρκεια του τεχνικού σχεδιασμού του επιχειρηματικού σχεδίου		0-1		1
20	Συμμετοχή δαπανών που αφορούν 2 ή περισσότερες ειδικές κατηγορίες, με ποσοστό τουλάχιστον με 10% του κόστους της επένδυσης (μηχανοργάνωση, δαπάνες για δημιουργία εργοστασίου, δαπάνες για τυποποίηση και πιστοποίηση προϊόντων και διαδικασιών)		0 ή 1		1
21	Επίπεδο οργάνωσης της εταιρείας όσον αφορά την στελέχωση της με ανθρώπινο δυναμικό, και την εφαρμογή σύγχρονων μεθόδων και εργαλείων οργάνωσης		0-1		1
	Κριτήριο 2. Η προοπτική δυναμικής ανάπτυξης του κλάδου	0-3			
22	Κατηγορία κλάδου στον οποίο υλοποιείται η επένδυση (Αναρχόμενος, Στάσιμος, Φθίνων)		0-3	3	
	Κριτήριο 3. Προοπτικές κερδοφόρας δραστηριότητας	0-18			
	Αποτέλεσμα προ απορρόφησης - προβλέψεις πενταετίας (θετικά (≥ 0) για κάθε έτος της 5 ετίας)	0 ή 5	0 ή 5		5
24	Δυναμικός ρυθμός κεφαλαίων (Εισροές μείον Εκροές) - προβλέψεις 5ετίας (Αθροισμα (Εισροές - Εκροές) 5ετίας θετικό (≥ 0))	0 ή 5	0 ή 5		5
25	Καθαρό περιθώριο κέρδους - προβλέψεις 5ετίας	0-4	0-4 max Κπ ≥ 9%		4
26	Εξωτερικός Βαθμός Απόδοσης της Επένδυσης (IRR)	0-4	0-4 max IRR ≥ 15%		4
Γ Ομάδα Κριτηρίων συμβολής της επένδυσης στην ανάπτυξη του αναπτυξιακού νόμου		1-40			
	Κριτήριο 1. Ανίχνευση της απασχόλησης και ιδίως η δημιουργία νέων μόνιμων θέσεων εξασφαλισμένης εργασίας για μακρό χρονικό διάστημα	0-10			
28	Δημιουργούμενες νέες θέσεις πλήρους απασχόλησης		0-10		10
29	Ύψος επένδυσης ανά θέση εργασίας (Συντελεστής διάρθρωσης δείκτη 28)	Σ. Δ. 0,7-1			
	Κριτήριο 2. Περιοχή εγκατάστασης της επένδυσης και ειδικότερα χαρακτηριστικά του Νομού εγκατάστασης	1-6			
30	Περιοχή εγκατάστασης της επένδυσης σύμφωνα με την κατανομή της επικράτειας που ακολουθεί το άρθρο 2, παρ. 1 του Ν. 3299/2004 άρθρο 2, παρ. 1 του Ν. 3299/2004 Χαρακτηριστικά Νομού εγκατάστασης (Παραμεθόριος ή κατά καράλη ΑΕΠ σε σχέση με το σύνολο της χώρας)	1-4 0-2	1-4 0-2	4 2	
31	Κριτήριο 3. Συμβολή της επένδυσης στην προστασία των περιβάλλοντος και εξοικονόμηση ενέργειας	0-6			
32	Η επένδυση είναι "περιβαλλοντική - ενεργειακή"	0-6	0-6	6	
	Κριτήριο 4. Ανταγωνιστικότητα προϊόντων	0-5			
33	Προβλεπόμενο ποσοστό εξαγωγών των προϊόντων που προγραμματίζεται να παραχθούν από την επένδυση (σε αξία)	0-5	0-5 Max Πε ≥ 51%	5	
34	Ποσοστό εξαγωγικής διεκδότησης των προϊόντων της επένδυσης, στην εγχώρια αγορά (κατ' αξία)	0-5	0-5 max Εδ ≥ 51%		
	Κριτήριο 5. Ποιότητα των παραγόμενων προϊόντων και των παρεχόμενων υπηρεσιών	0-5			
35	Βαθμός εφαρμογής των συστημάτων πιστοποίησης ποιότητας προϊόντων ή και διαδικασιών (ISO, HACCP κλπ) που κατά περίπτωση θεωρούνται σκόπιο σε σχέση με το αντικείμενο της επένδυσης και το μέγεθος της μονάδας	0-5	0-5		5
	Κριτήριο 6. Συμβολή της επένδυσης στην κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη της χώρας	0-8			
36	Μέγεθος της επένδυσης εκφραζόμενο με το κόστος αυτής	0-2	0-2 Ε ≥ 30.000.000 0-2 Max Α ≥ 200 άτομα		2
37	Δημιουργούμενη απασχόληση που εκφράζεται με τον αριθμό των νέων θέσεων (άμεσων και έμμεσων συνολικά) πλήρους απασχόλησης	0-2		2	
38	Τόπος εγκατάστασης της επένδυσης (παραμεθόριος περιοχή ή σε νησί του Αιγαίου)	0 ή 2	0 ή 2	2	
39	Ποσοστό της αξίας των χρησιμοποιούμενων εγγράφων πρώτων και βοηθητικών υλών στην παραγωγή, ως προς την συνολική αξία πρώτων και βοηθητικών υλών στην	0-2	0-2 Max Π ≥ 75%		2
Δ Ομάδα Ειδικών Κριτηρίων ανά τομέα δραστηριότητας		0-10			
40	Κριτήριο 1. Ειδικά κριτήρια στον πρωτογενή, δευτερογενή, τριτογενή τομέα (Ειδικά επενδυτικά σχέδια)		0-10	10	
			ΣΥΝΟΛΑ	41	59

Προκύπτει ότι τα «υποκειμενικά» κριτήρια βαθμολόγησης συγκεντρώνουν το 60% της μέγιστης βαθμολογίας και εύκολα μπορούν να αναδιαμορφώσουν την τελική βαθμολογία που θα πρέπει ξεπερνά το 40%.(πχ το ποσοστό της ίδιας συμμετοχής, ο αριθμός των νέων θέσεων εργασίας, η εφαρμογή ISO, οι προβλέψεις των οικονομικών στοιχείων, οι οικονομικοί δείκτες κλπ)

Με δεδομένο ότι τα περισσότερα κριτήρια, ιδιαίτερα αυτά που αφορούν εκτιμήσεις, προβλέψεις στην αξιολόγηση, δεν αποτελούν και δεσμευτικούς όρους στην εγκριτική απόφαση, είναι εμφανές ότι ένα επενδυτικό σχέδιο με άρτια «τεχνική» μελέτη

βιωσιμότητες θα ξεπεράσει το ελάχιστο όριο βαθμολογίας για την έγκρισή του. Το ίδιο συμβαίνει και με δεσμευτικά κριτήρια αξιολόγησης τα οποία μεταβάλλονται κατά περίπτωση προκειμένου να προκριθεί μία επένδυση (αύξηση ΙΣ, αύξηση απασχόλησης κλπ)

Την περίοδο αυτή εφαρμογής του Ν3299/20014 που εξετάζουμε ο αριθμός των υποβαλλόμενων επενδυτικών σχεδίων και οι διατιθέμενες πιστώσεις διαμόρφωσαν ένα βαθμολογικό πλαίσιο το οποίο προέκρινε όλες τις επενδύσεις που συγκέντρωναν την ελάχιστη βαθμολογία 40. Ουσιαστικά δεν έχει απορριφτεί επενδυτικό σχέδιο κατά την διαδικασία αξιολόγησης λόγω μη συμπλήρωσης της ελάχιστης βαθμολογίας.

Ένα σημαντικό στοιχείο που προκύπτει είναι ότι με την διαμορφωθείσα σχέση υποβαλλόμενων επενδύσεων και διατιθέμενων πιστώσεων, δεν λειτούργησε ο «ανταγωνισμός» των επενδυτικών σχεδίων ώστε να προκριθούν επενδύσεις που συγκεντρώνουν υψηλότερη βαθμολογία, άρα πληρούν περισσότερα κριτήρια που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων του ΑΝ. Στο σημείο αυτό θα πρέπει να ληφθεί σοβαρά υπόψη η «ελκυστικότητα» των κινήτρων, που κινεί το ενδιαφέρον των επενδυτών και διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην λειτουργία της «ανταγωνιστικής» διαδικασίας για την πρόκριση των επενδύσεων που θα ενισχυθούν.

Όσον αφορά στην διαδικασία αξιολόγησης και ειδικότερα τις προδιαγραφές των Τ/Ο μελετών και των εισηγήσεων, αυτή έχει βελτιωθεί σημαντικά. Περιλαμβάνονται όλα εκείνα τα στοιχεία που οδηγούν στο συμπέρασμα για την βιωσιμότητα ή μη ενός επενδυτικού σχεδίου υπό έναν όρο: οι προβλέψεις, οι εκτιμήσεις των κινδύνων, τα κόστη να κινούνται σε ρεαλιστική βάση. Η «αυστηροποίηση» της διαδικασίας αυτής και η εστίαση της Διοίκησης στην βιωσιμότητα των προς ενίσχυση επενδύσεων καθίσταται επιτακτική ενέργεια, μη σχετιζόμενη με προς διάθεση πιστώσεις. Μία βελτιωτική πρόταση προς την κατεύθυνση αυτή είναι οι διαχρονικές οικονομικές προβλέψεις των ενισχυόμενων επενδύσεων να αποτελούν όρο προς διακρίβωση από αξιολογητές οι οποίοι θα δημιουργήσουν και σχετικό «χαρτοφυλάκιο επενδύσεων» που αξιολόγησαν. Η ανάλυση των στοιχείων που θα συγκεντρώνονται, πέραν των υποδείξεων στις επιχειρήσεις, ενδεχομένως των «ποινών» που θα επιβάλλονται, του χαρακτηρισμού ως «αξιόπιστη βιώσιμη επιχείρηση», θα βοηθήσει σε βελτιωτικές κινήσεις στη διαδικασία (πχ αξιολόγηση των εισηγητών αλλά και γνωμοδοτικών επιτροπών), αλλά και θα σηματοδοτήσει προς τους μελετητές και τις επιχειρήσεις να κάνουν ρεαλιστικές, τεκμηριωμένες, συντηρητικές και αξιόπιστες προβλέψεις.

Στα ανωτέρω συνεπικουρεί ότι το σύνολο σχεδόν των 60 επενδύσεων που δεν εγκρίθηκαν, απορρίφθηκαν ή αποσύρθηκαν για τυπικούς λόγους ή αποσύρθηκαν με ευθύνη των επενδυτών. Κανένα σχέδιο δεν απορρίφθηκε για λόγους βιωσιμότητας.

8.3 ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΝΤΑΞΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΣΤΟΝ ΑΝ.3299/2004 ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

Στις διαδικασίες αξιολόγησης των επενδύσεων για την ένταξή τους στον ΑΝ 3299/04 στην Περιφέρεια Θεσσαλίας ενεπλάκησαν εννέα (9) εξειδικευμένα στελέχη της Περιφέρειας Θεσσαλίας (τέσσερεις αξιολογητές καθόλο το χρονικό διάστημα εντάξεων και πέντε αξιολογητές σε διάφορες περιόδους). Στο διάστημα αυτό τα στελέχη αυτά διεκπεραίωναν και άλλες διαδικασίες όπως τροποποιήσεις, ελέγχους και εκταμιεύσεις επιχορηγήσεων.

Πίνακας 29: Ανάθεση / Επίβλεψη Φακέλων σε Αξιολογητή

Αξιολογητής	Αρ. Επενδύσεων	%
1	100	19%
2	99	19%
3	98	19%
4	97	19%
5	64	12%
6	29	6%
7	18	3%
8	11	2%
9	8	2%
Γενικό άθροισμα	524	100%

Πηγή : Ιδία επεξεργασία

Ο μέσος αριθμός αξιολογητών την περίοδο αυτή (από τον Αύγουστο του 2007 μέχρι το τέλος του 2010 που ολοκληρώθηκαν οι Γνωμοδοτικές Επιτροπές ένταξης επενδύσεων- 40 μήνες) ήταν 5,24 και στον καθένα τους αντιστοιχούσαν περίπου 100 αξιολογήσεις .Εάν η «ροή» των υποβαλλόμενων φακέλων ήταν ομαλά κατανομημένη στο χρονικό διάστημα των 40 μηνών καθώς και η πληρότητα των υποβαλλόμενων φακέλων ήταν εξασφαλισμένη, στον κάθε αξιολογητή θα αναλογούσαν 2,5 επενδύσεις τον μήνα ή μία αξιολόγηση ανά 8 εργάσιμες ημέρες.

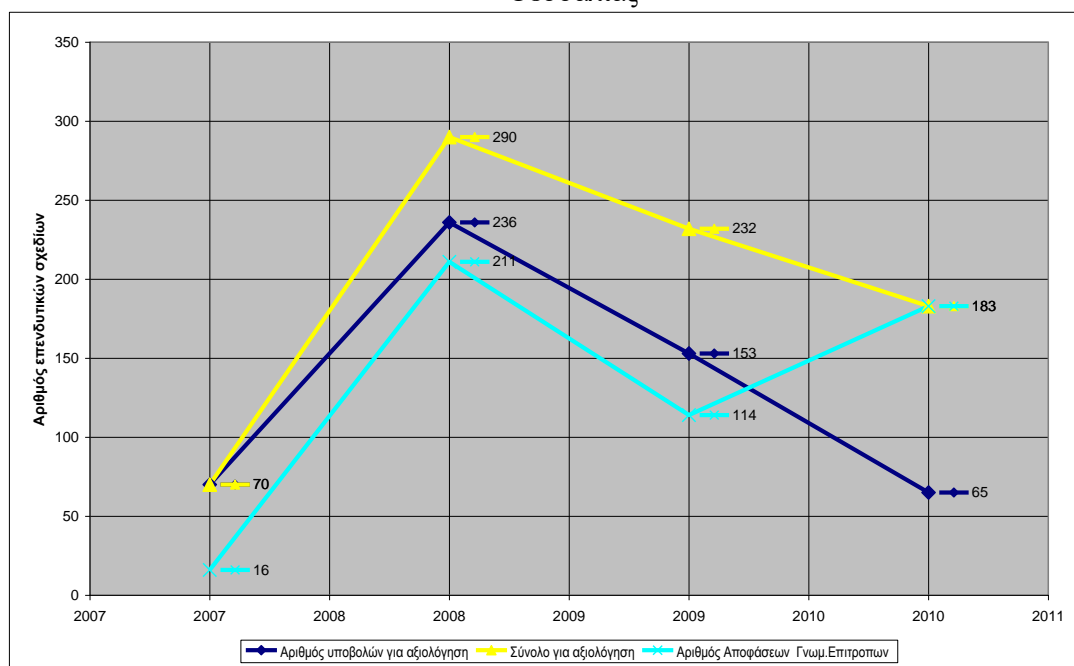
Ο μέσος χρόνος των 8 ημερών για την ολοκλήρωση της αξιολόγησης μιας επένδυσης και την συζήτησή της στην Γνωμοδοτική Επιτροπή θεωρείται ικανοποιητικός λαμβανομένων υπόψη των ελλείψεων και των καθυστερήσεων των επενδυτών και των μελετητών στην συμπλήρωση των φακέλων των επενδύσεών τους.

Πίνακας 30: Ροές υποβολών και εγκρίσεων επενδυτικών σχεδίων (Α 3299/04 Β' Φάση)

	2007	2008	2009	2010
Αριθμός υποβολών για αξιολόγηση	70	236	153	65
Μεταφορά για αξιολόγηση από τα προηγούμενα έτη		54	79	118
Σύνολο για αξιολόγηση	70	290	232	183
Αριθμός Αποφάσεων Γνωμ. Επιτροπών	16	211	114	183

Στον Πίνακα 30 και το γράφημα 35 εμφανίζεται ένας ετεροχρονισμός στον αριθμό των προς αξιολόγηση υποβαλλόμενων σχεδίων και στον αριθμό των αποφάσεων των γνωμοδοτικών επιτροπών ανά έτος, γεγονός που βοηθά στην εμφάνιση «συμφόρησης» (bottleneck) κατά τα έτη 2008 και 2010. Ένας λεπτομερής προκαταρκτικός έλεγχος των φακέλων των επενδύσεων, ένα «ασφυκτικό» χρονοδιάγραμμα για την πληρότητα των φακέλων, η έγκαιρη κατανομή των κονδυλίων του ΑΝ καθώς και μια τακτικότητα στις συνεδριάσεις των γνωμοδοτικών επιτροπών θα έδινε λύση στο πρόβλημα αυτό που δυσχεραίνει το έργο της αξιολόγησης (χρονικές πιέσεις που επιδρούν και στην ποιότητα του αξιολογικού έργου) και εσφαλμένα αποδίδεται αποκλειστικά στην γραφειοκρατία.

Γράφημα 35: Ροές υποβολών και εγκεκριμένων επενδύσεων του ΑΝ 3299/04 στην Περιφέρεια Θεσσαλίας

Πηγή : Ιδία επεξεργασία

8.4 ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΑΝ 3299/2004 (Β'ΦΑΣΗ) ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΥΠ.ΟΙΚ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

Στην ενότητα αυτή παρουσιάζονται στοιχεία από τα επενδυτικά σχέδια που υποβλήθηκαν στην Γενική Διεύθυνση Ιδιωτικών Επενδύσεων, του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών και αφορούν στην Περιφέρεια Θεσσαλίας. Πρόκειται για τα επενδυτικά σχέδια των οποίων το ύψος υπερβαίνει τα 2.000.000 ευρώ ή ανήκουν στην κατηγορία ειδικών επενδύσεων (ενεργειακές επενδύσεις, logistics κλπ). Τα στοιχεία αυτά αντλήθηκαν από το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα (ΟΠΣ) του ΥΠΟΙΚ, δεν είναι διασταυρωμένα ως προς την ορθότητά και την πληρότητά τους καθώς δεν ήταν δυνατή η πρόσβαση στους φακέλους των επενδύσεων .

Πίνακας 31: Στοιχεία επενδύσεων του ΑΝ (Β Φάση) αρμοδιότητας ΥΠ.ΟΙΚ που αφορούν την Θεσσαλία

Δραστηριότητα	Αριθμός Επενδύσεων	% επί συνόλου	Υψος Επένδυσης	Ιδια Κεφάλαια	Επιχορήγηση	Εκταμειώσεις	Νέες Θέσεις	Νέες Κλίνες
ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΕΣ	109	68,6%	150.156.389	41.339.108	54.309.074	23.931.205	18	0
ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ	19	11,9%	92.818.974	29.171.839	35.896.529	14.098.658	183	1.319
ΚΕΝΤΡΑ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ	3	1,9%	27.474.868	6.958.047	10.854.970	3.049.747	61	80
ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ	14	8,8%	27.214.804	8.598.812	11.196.557	4.249.141	59	0
ΑΛΟΥΜΙΝΙΟ	1	0,6%	25.720.000	9.247.675	8.744.800	8.744.800	60	0
ΠΛΑΣΤΙΚΑ ΥΛΙΚΑ	2	1,3%	18.982.075	4.790.799	8.089.130	0	27	0
ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΚΡΕΑΤΟΣ	1	0,6%	8.090.000	2.022.500	3.236.000	3.236.000	16	0
ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ	3	1,9%	7.149.588	1.887.660	3.234.726	1.125.000	21	0
ΑΛΕΥΡΟΜΥΛΟΙ	2	1,3%	6.314.495	1.578.624	2.142.957	507.145	2	0
ΛΙΠΑΣΜΑΤΑ	1	0,6%	5.203.046	942.935	1.312.078	1.821.064	6	0
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	1	0,6%	4.405.000	3.083.500	1.321.500	0	5	0
ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΗ ΕΠΙΧ	1	0,6%	4.080.000	1.020.000	1.658.234	1.658.234	6	0
ΞΥΛΟΥΡΓΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	1	0,6%	2.801.981	700.495	1.400.991	700.495	7	0
ΚΟΥΦΩΜΑΤΑ ΜΕΤΑΛΛΙΚΑ	1	0,6%	2.050.316	512.579	1.025.158	0	5	0
Σύνολα	159	100,0%	378.381.537	111.854.572	144.422.704	63.121.489	476	1.399

Πηγή: ΟΠΣ, ίδια επεξεργασία

Από τα στοιχεία του Πίνακα 31 προκύπτουν τα εξής:

- Εγκρίθηκαν επενδύσεις 378 εκ ευρώ περίπου με επιχορήγηση 144 εκ.ευρώ
- Οι 148 (90%) από τις 159 επενδύσεις που εγκρίθηκαν αφορούν επενδύσεις στον τομέα των ΑΠΕ (69%), σε ξενοδοχεία (12% , στην αποθήκευση προϊόντων (8,8%) και σε κέντρα αποκατάστασης (2%). Μία μεγάλη επένδυση σε αλουμίνιο, δύο σε πλαστικά κουφώματα, μία σε επεξεργασία κρέατος, 3 σε

ανακύκλωση, δύο αλευρόμυλοι, και από μία σε λιπάσματα , σε κατασκευές, σε κτηνοτροφική δραστηριότητα, σε ξυλουργικά προϊόντα και σε μεταλλικά κουφώματα

- Η μέση επιχορήγηση είναι 38% , η μέση ιδία συμμετοχή 30%
- Ο βαθμός ολοκλήρωσης μέχρι 31.12.2016 ήταν 44%
- Πρόκειται να δημιουργηθούν 476 θέσεις εργασίας και 1400 κλίνες από τις ξενοδοχειακές μονάδες
- Μέσο κόστος επένδυσης 2,379 εκ.ευρώ
- Μέση επιχορήγηση ανά επένδυση 908 χιλ. ευρώ
- Μέση απασχόληση ανά επένδυση 3 εργαζόμενοι
- Επένδυση ανά νέα θέση εργασίας 795 χιλ.ευρώ
- Επιχορήγηση ανά θέση εργασίας 303 χιλ.ευρώ
- Κλίνες ανά επιχείρηση 70
- Επιχορήγηση ανά κλίνη 27 χιλ. ευρώ
- Επένδυση ανά κλίνη 70 χιλ ευρώ

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η εφαρμογή των κινήτρων του AN 3299/2004 που εξετάζουμε για την Περιφέρεια Θεσσαλίας **δεν συνέβαλε στην αναδιάρθρωση της βιομηχανίας και του τουρισμού** διότι ενισχύθηκαν παραδοσιακοί κλάδοι και πολύ μικρές επιχειρήσεις, μη εξωστρεφείς, που αναπαράγουν τα διαρθρωτικά κλαδικά προβλήματα που παρουσιάζει η ελληνική βιομηχανία και δεν συμβάλλει στην επίλυσή τους.

Σε περιφερειακό δε επίπεδο, με την ενίσχυση αυτών των επενδύσεων, **δεν μπορεί να υποστηριχθεί ότι αναδεικνύονται τα συγκριτικά πλεονεκτήματα περιοχών** με στόχο την κλαδική αναδιάρθρωση, την εξωστρέφεια και την περιφερειακή ανάπτυξη.

Ειδικότερα, από την ανάλυση των διαθέσιμων στοιχείων της Περιφέρειας Θεσσαλίας παρατηρείται συγκέντρωση των κινήτρων σε πολλές μικρές παραδοσιακές επενδυτικές δραστηριότητες, κύρια του **δευτερογενούς τομέα** (κυρίως στους κλάδους του μετάλλου, αρτοποιαροπλαστικής, επίπλου ξύλου, αγροτοδιατροφής. Περισσότερες από τις μισές επενδύσεις που εγκρίθηκαν στην Θεσσαλία αφορούν τον δευτερογενή τομέα ο οποίος καλύπτει και το 53% του συνολικού εγκεκριμένου προϋπολογισμού καθώς και το 50% των κονδυλίων (επιχορηγήσεων), με τον τριτογενή τομέα να ακολουθεί με 24 % και τον πρωτογενή με 23 % του συνολικού προϋπολογισμού αντίστοιχα (γραφήματα 1,2 & 4).

Ο πρωτογενής τομέας στην Θεσσαλία, ο οποίος θα μπορούσε να αποτελέσει και τον πυλώνα της οικονομίας της περιφέρειας Θεσσαλίας λόγω των συγκριτικών του πλεονεκτημάτων, συγκέντρωσε την περίοδο ισχύος του AN 3299/2004 (Β' φάση από 8/2007 έως και 1/2010) το 25% των συνολικών επιχορηγήσεων της περιφέρειας, και ενίσχυσε μικρές επιχειρήσεις για να επενδύσουν σε δραστηριότητες συναφείς με τη γεωργία και την κτηνοτροφία .

Ο τριτογενής τομέας (κυρίως τουρισμός και υπηρεσίες) απορρόφησε και αυτός το 25% του συνόλου της επιχορήγησης του AN στη Θεσσαλία, ενισχύοντας επενδύσεις μικρών ξενοδοχείων και καταλυμάτων, ενώ μεγάλο ενδιαφέρον παρουσιάζει η αυξημένη επενδυτική δραστηριότητα και η **εξειδίκευση της Θεσσαλίας σε νοσοκομειακές δραστηριότητες**, κυρίως σε σύγχρονα μεγάλα κέντρα αποκατάστασης. (γράφημα 6). Το 80% περίπου των επιχορηγήσεων του τριτογενούς τομέα στη

Θεσσαλία αφορά ξενοδοχειακές μονάδες, που δεν αλλάζουν τον χαρακτήρα του τουριστικού προϊόντος της περιοχής. Πρόκειται για **μικρές κυρίως τουριστικές μονάδες**, οικογενειακής μορφής, οι οποίες είναι **συγκεντρωμένες στις ήδη κορεσμένες τουριστικές περιοχές** για να προσφέρουν σε τουρίστες χαμηλού εισοδήματος τις παραδοσιακές μορφές τουριστικών υπηρεσιών ιδίως κατά την θερινή περίοδο (ο μεγάλος όγκος τέτοιων επενδύσεων καταγράφεται στο Πήλιο).

Η ανάλυση της κατανομής των εγκριθεισών επιχορηγήσεων ανά τομέα και κλάδο, σε ενδοπεριφερειακό επίπεδο καταγράφει επίσης την **αδυναμία του ΑΝ να συμβάλλει στην εξειδίκευση και την ανάδειξη των συγκριτικών πλεονεκτημάτων των ΠΕ**. Στην ΠΕ Καρδίτσας ο πρωτογενής απορροφά μόνο το 21% ο δε δευτερογενής τομέας απορροφά το 47% των επιχορηγήσεων που αφορούν την περιοχή, στην ΠΕ Λάρισας ο πρωτογενής απορροφά το 32%, στην ΠΕ Μαγνησίας ο πρωτογενής απορροφά το 10% και στην ΠΕ Τρικάλων μόνο ο δευτερογενής τομέας απορροφά το 56% των επιχορηγήσεων που αφορούν την περιοχή (γραφήματα 18-21)

Αυτό που αποτυπώνεται στο επίπεδο του επενδυτικού ενδιαφέροντος είναι, η «ανθεκτικότητα» που παρουσιάζουν οι θεσσαλικές ΜΜΕ που σε περιόδους οικονομικής κρίσης καθώς και η «**επιφυλακτικότητα**» του πρωτογενούς τομέα – τομέα με συγκριτικά πλεονεκτήματα για την Θεσσαλία **να πραγματοποιήσει επενδύσεις** – γράφημα 3.

Η εφαρμογή των κινήτρων του ΑΝ στην περιφέρεια της Θεσσαλίας **δεν προκύπτει ότι ενθάρρυνε την νέα επιχειρηματικότητα** σε αποτελεσματικό βαθμό. Δεν θα πρέπει βέβαια να υποβαθμίζονται οι συνέπειες της οικονομικής κρίσης καθώς και η εφαρμογή «ανταγωνιστικών» προς τον ΑΝ προγραμμάτων του ΕΣΠΑ για τις νέες ΜΜΕ.

Την περίοδο που εξετάζουμε, από τις 463 ενταγμένες επενδύσεις στη Θεσσαλία οι 243 (ποσοστό 52%) αφορούν ιδρύσεις (νέες επιχειρήσεις) και οι υπόλοιπες επεκτάσεις, εκσυγχρονισμούς και ελάχιστες μετεγκαταστάσεις. Τα αντίστοιχα ποσοστά νέων επιχειρήσεων σε κάθε τομέα οικονομικής δραστηριότητας είναι 56% για τον πρωτογενή, 48% για τον δευτερογενή και το 61% για τον τριτογενή. Σε μεγαλύτερη ανάλυση, στο εσωτερικό κάθε τομέα, παρατηρούνται ποσοστά ιδρύσεων 70% του συνόλου των εγκεκριμένων σχεδίων στα «ΘΕΡΜΟΚΗΠΙΑ», 67% στις «ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ», 67% στα «ΛΑΤΟΜΕΙΑ», και 60% στον «ΤΟΥΡΙΣΜΟ». (γράφημα 7)

Η εφαρμογή των κινήτρων του ΑΝ στην περιφέρεια της Θεσσαλίας δεν λειτούργησε με συνέπεια, επάρκεια και αποτελεσματικότητα για την ενδοπεριφερειακή ανάπτυξη και την άρση των χωρικών ανισοτήτων.

Η χωρική κατανομή και η επενδυτική «ένταση» στην Θεσσαλία παρουσιάζεται στον Χάρτη 2, όπου παρατηρείται ότι τα περισσότερα επενδυτικά σχέδια που εντάχθηκαν στον ΑΝ 3299/2004 πρόκειται να εγκατασταθούν στις πιο ανεπτυγμένες Περιφερειακές Ενότητες (ΠΕ) της Λάρισας, της Μαγνησίας και των Τρικάλων, στην δε ΠΕ Καρδίτσας να αντιστοιχούν τα μισά επενδυτικά σχέδια από τις άλλες ΠΕ. Στην ΠΕ Καρδίτσας αναλογούν τα μισά εγκεκριμένα κονδύλια (επιχορηγήσεις) από αυτά που αντιστοιχούν σε κάθε μία από τις άλλες ΠΕ της Θεσσαλίας –(γραφήματα 8, 9 και 10)

Επίσης η χωροθέτηση των εγκεκριμένων επενδύσεων ανά τομέα οικονομικής δραστηριότητας στις τέσσερις ΠΕ της Θεσσαλίας (Πινάκας 17) δεν αποδεικνύει ότι τα κίνητρα λειτούργησαν προς την κατεύθυνση της ισόρροπης περιφερειακής ανάπτυξης, όταν:

- Στην ΠΕ Λάρισας έχουν εγκριθεί τα περισσότερα σχέδια για τον πρωτογενή τομέα που αφορούν στη Θεσσαλία (42%). Ακολουθεί η ΠΕ Τρικάλων με το 30% των επενδυτικών σχεδίων του πρωτογενούς τομέα, η ΠΕ Μαγνησίας με το 15% και η ΠΕ Καρδίτσας, μία κατ'εξοχή αγροτική περιοχή, με το 13%.
- Από τα 244 εγκεκριμένα επενδυτικά σχέδια του δευτερογενούς τομέα στη Θεσσαλία, το 32% αφορά στην ΠΕ Λάρισας, το 27% την ΠΕ Τρικάλων, το 26% την ΠΕ Μαγνησίας και το 15% την ΠΕ Καρδίτσας
- Από τα 102 εγκεκριμένα επενδυτικά σχέδια του τριτογενούς τομέα στη Θεσσαλία το 62% αφορά στην ΠΕ Μαγνησίας, το 13% την ΠΕ Λάρισας, το 12% την ΠΕ Τρικάλων και το 14% την ΠΕ Καρδίτσας

Η συμβολή των κινήτρων του ΑΝ 3299/2004 στην αύξηση της απασχόλησης της περιφέρειας Θεσσαλίας είναι οριακή.

Η αποδέσμευση της απασχόλησης από το κόστος της επένδυσης και της επιχορήγησης, η συντηρητική αντιμετώπιση του εργατικού κόστους από τις επιχειρήσεις λόγω της οικονομικής κρίσης καθώς και μικρός βαθμός υλοποίησης των εγκεκριμένων επενδυτικών σχεδίων (μικρότερο του 50%!!), δεν απέδωσαν όπως ήταν και αναμενόμενο στην δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης (οι νέες επενδύσεις

ενδεχομένως να βοηθήσουν στην διατηρησιμότητα των υφισταμένων θέσεων απασχόλησης)

Οι νέες θέσεις (σε ΕΜΕ) που προβλέπονται στα εγκεκριμένα επενδυτικά σχέδια είναι 1.140 (μέχρι 31.12.2016 έχουν δημιουργηθεί μόνο οι 540 νέες θέσεις), με πάνω από τις μισές (54%) στον δευτερογενή τομέα, 15% στον πρωτογενή και 31% στον τριτογενή (γράφημα 22). Τις περισσότερες θέσεις εργασίας δημιουργεί ο τριτογενής τομέας (3,5 ΕΜΕ ανά επένδυση), ο δευτερογενής έπεται με 2,5 ΕΜΕ και ο πρωτογενής 1,5 ΕΜΕ. Κάθε νέα θέση εργασίας στον πρωτογενή τομέα «κοστίζει» στο δημόσιο 215 χιλ. ευρώ, στον δευτερογενή 115 χιλ ευρώ και στον τριτογενή τομέα 103 χιλ ευρώ.

Χαρακτηριστικά είναι τα στοιχεία της απασχόλησης στις 4 ΠΕ όπου παρατηρούμε ότι στις 3 νέες θέσεις που δημιουργούνται από τις επενδύσεις του ΑΝ στη Θεσσαλία, 2 δημιουργούνται στη Δυτική Θεσσαλία (1 Λάρισα, 1 Μαγνησία).

Οι περισσότερες νέες θέσεις εργασίας στον πρωτογενή τομέα στη Θεσσαλία, προβλέπεται να δημιουργηθούν στις ΠΕ Λάρισας (περίπου το 50% του συνόλου των θέσεων που πρόκειται να δημιουργηθούν στον πρωτογενή τομέα) –*γράφημα 26*. Οι νέες θέσεις εργασίας στον δευτερογενή τομέα στη Θεσσαλία, ισοκατανέμονται στις ΠΕ Λάρισας, Μαγνησίας και Τρικάλων, στην την ΠΕ Καρδίτσας προβλέπεται να δημιουργηθούν λιγότερο από τις μισές θέσεις που αντιστοιχούν στις άλλες ΠΕ – *γράφημα 27*. Στις ΠΕ Μαγνησίας και Λάρισας θα δημιουργηθούν πάνω από το 70% των νέων θέσεων εργασίας του τριτογενούς τομέα στη Θεσσαλία. –*γράφημα 28*.

Είναι προφανές ότι οι ΜΜΕ, οι ξενοδοχειακές μονάδες και τα τουριστικά καταλύματα (αν και εκφράζονται επιφυλάξεις για την «διατηρησιμότητα» των νέων θέσεων εργασίας στον κλάδο αυτό) συμβάλουν περισσότερο στην απασχόληση της Περιφέρειας Θεσσαλίας μέσω των ενισχυόμενων επενδύσεων του ΑΝ 3299/04.

Σύμφωνα με διαθέσιμα στοιχεία (Πίνακας 23) προκύπτει ότι ο αριθμός των νέων θέσεων εργασίας ανά επενδυτικό σχέδιο των αναπτυξιακών νόμων στη χώρα μας μέχρι το 2004, ήταν σχεδόν διπλάσιος από αυτόν του Ν.3299/2004. Αν συνυπολογίσει κανείς την χαμηλή «ανθεκτικότητα» στον χρόνο των νέων θέσεων απασχόλησης σήμερα, καθώς και το υψηλό κόστος τους, εύκολα οδηγείται στο συμπέρασμα η συμβολή του ΑΝ 3299/2004 τουλάχιστον στην απασχόληση είναι ελάχιστη.

Η εφαρμογή των κινήτρων του AN 3299/2004 στην Θεσσαλία είχε μικρή συμβολή, μη προσδιορίσιμη, στη προστασία του περιβάλλοντος.

Από τα στοιχεία προκύπτει ότι εννέα μόνο αμιγώς περιβαλλοντικές επενδύσεις εγκρίθηκαν στη Θεσσαλία με δραστηριότητα κυρίως την ανακύκλωση μεταλλικών απορριμμάτων. (5 στην Λάρισα, 3 στην Μαγνησία και 1 στα Τρίκαλα). Αποσπασματικά μέτρα για την προστασία του περιβάλλοντος και την εξοικονόμηση ενέργειας λαμβάνουν όλες οι αδειοδοτημένες επιχειρήσεις στο πλαίσιο της υφιστάμενης νομοθεσίας. Στην προστασία του περιβάλλοντος συμβάλλουν και οι 29 μικρές και μεσαίες βιομηχανικές επιχειρήσεις που ενισχύθηκαν και δραστηριοποιούνται σε οργανωμένες ΒΠΠΕ της Θεσσαλίας.

Καθοριστική όμως είναι η συμβολή στην προστασία του περιβάλλοντος στην Θεσσαλία των ενεργειακών επενδύσεων (κυρίως των ΑΠΕ) οι οποίες είναι αρμοδιότητας των κεντρικών υπηρεσιών του ΥΠΟΙΚ. Οι 109 (70%) από τις 159 επενδύσεις που εγκρίθηκαν αφορούν επενδύσεις στον τομέα των ΑΠΕ .

Ο βαθμός υλοποίησης των εγκεκριμένων επενδυτικών σχεδίων αποτελεί καθοριστικό παράγοντα για την επίτευξη των αναμενόμενων αποτελεσμάτων από την στοχοθέτηση του AN 3200/2004.

Οι επενδύσεις, κατά την περίοδο αυτή εφαρμογής του AN, υλοποιούνται μέσα σε μια δύσκολη, πρωτόγνωρη οικονομική κρίση, σε περιβάλλον αβεβαιότητας και αυξημένων κινδύνων.

Από το 463 εγκεκριμένα επενδυτικά σχέδια στη Θεσσαλία, έχουν ολοκληρωθεί και επιχορηγηθεί (στοιχεία 31.12.2016) τα μισά περίπου. Από τα υπόλοιπα τα 74 (ποσοστό 16%), βρίσκονται σε στάδιο «υλοποίησης», τα δε 156 (ποσοστό 34%) βρίσκονται σε αδράνεια και δεν έχουν υλοποιήσει και πιστοποιήσει έργο –γράφημα 29

Δεν έχουν ολοκληρωθεί, το 60% περίπου των εγκεκριμένων επενδύσεων της ΠΕ Καρδίτσας, τα μισά περίπου επενδυτικά σχέδια της Μαγνησίας των Τρικάλων και της Λάρισας. Σε τομεακό επίπεδο, δεν παρουσιάζεται συστηματική διαφοροποίηση του βαθμού ολοκλήρωσης των επενδυτικών σχεδίων, όπου τα ποσοστά υλοποίησης κυμαίνονται από 46-51%. (Πινάκας 20)

Εάν δεχθούμε ότι η αποτελεσματικότητα ενός αναπτυξιακού νόμου εκφράζεται και με τον βαθμό ολοκλήρωσης των εγκεκριμένων επενδυτικών σχεδίων, με το παρόντα ΑΝ στην Περιφέρεια Θεσσαλίας, ο βαθμός αυτός αγγίζει το 48% και είναι σαφώς υψηλότερος από προηγούμενα καθεστώτα ενίσχυσης καθώς και από τις επενδύσεις που χειρίζεται κεντρικά το ΥΠΟΙΚ στο πλαίσιο του ιδίου ΑΝ (44%)- Πινάκας 31. Δεν παύει όμως το στοιχείο αυτό να αποτελεί στοιχείο αστοχίας και αναποτελεσματικότητας και αυτού του συστήματος εφαρμογής κινήτρων γεγονός που δεν μπορεί να αποδοθεί μόνο στο σημερινό δυσμενές οικονομικό περιβάλλον αλλά και στην ευκολία με την οποία η διοίκηση εγκρίνει τα επενδυτικά σχέδια .

Ενδιαφέρον παρουσιάζει η **κλαδική ανάλυση των εγκεκριμένων επενδύσεων που δεν έχουν ολοκληρωθεί** (έχουν ξεκινήσει την υλοποίησή τους ή είναι ανενεργά) και καταγράφει με χαρακτηριστικό τρόπο πόσο ευάλωτες είναι οι μικρές επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται σε «συμβατικούς» κλάδους της οικονομίας μας και απευθύνονται στην κορεσμένες, συρρικνωμένες και «προβληματικές» αγορές.

Τα επενδυτικά σχέδια αυτά, αφορούν στον τριτογενή τομέα, και ειδικότερα 40 ξενοδοχειακές επιχειρήσεις (κυρίως μικρά ξενοδοχεία και παραδοσιακά καταλύματα) που τα περισσότερα από αυτά θα λειτουργούσαν στο Πήλιο και στη Λίμνη Πλαστήρα. Περιοχές τουριστικές των οποίων η «φέρουσα ικανότητα» σε υποδομές έχει σχεδόν εξαντληθεί και οι επενδυτικές πρωτοβουλίες σε περίοδο κρίσης καθίστανται επισφαλείς.

Ακολουθεί ο πρωτογενής τομέας με 24 επενδύσεις που αφορούν στον κλάδο της κτηνοτροφίας (μονάδες αιγοπροβάτων και βοοειδών), ο οποίος λόγω της κρίσης αντιμετωπίζει σοβαρά προβλήματα, και επιδρά αρνητικά στην υλοποίηση των τυροκομικών επενδύσεων. Τέλος στον δευτερογενή τομέα δεν έχουν υλοποιηθεί επενδύσεις παραδοσιακές, μη εξωστρεφείς που απευθύνονται στην εσωτερική αγορά που έχει συρρικνωθεί λόγω της οικονομικής κρίσης (8 σχέδια του κλάδου της αρτοποιίας, 7 του μετάλλου , 7 του επίπλου, 5 της επεξεργασίας και συντήρησης φρούτων , 4 τυροκομεία, 4 παραγωγής ζωοτροφών) Πίνακα 21

Οι καθυστερήσεις στην υλοποίηση των εγκεκριμένων επενδυτικών σχεδίων και στην εκταμίευση της επιχορήγησης, αλλοιώνουν τα χαρακτηριστικά, την ανταγωνιστικότητα, τις προβλέψεις, την προοπτική της και εν τέλει την βιωσιμότητά της .

Από την ανάλυση των στοιχείων προκύπτει ότι **ο μέσος χρόνος μέχρι την εκταμίευση** της επιχορήγησης μιας επένδυσης που υλοποιείται με τον ΑΝ 3299/04 στη Θεσσαλία **πλησιάζει τα 4 έτη** (σε κάποιες επενδύσεις ξεπέρασε και τα 7 έτη). Επτά μήνες διαρκεί η ένταξη μιας επένδυσης στον ΑΝ, 2,5 περίπου έτη είναι ο μέσος χρόνος υλοποίησης μιας επένδυσης και 10 περίπου μήνες ο μέσος χρόνος από τον έλεγχο μέχρι την τελική εκταμίευση. **γράφημα 30**

Ο μεγάλος χρόνος υλοποίησης των επενδύσεων του ΑΝ 3299/04 στη Θεσσαλία δεν φαίνεται να επηρεάζεται συστηματικά από τον τομέα ή την ΠΕ εγκατάστασής τους. Κάποιες μικρές διαφοροποιήσεις διακρίνονται στις επενδύσεις του πρωτογενή τομέα της ΠΕ Λάρισας και οφείλονται στην τάχιστα υλοποίηση των επενδύσεων (σε χρόνο στο 1/3 του ΜΟ) καθώς και της ΠΕ Καρδίτσας που εκεί οι επενδύσεις ολοκληρώθηκαν σε χρόνο διπλάσιο του ΜΟ χρόνου.

Οι μεγάλες καθυστερήσεις στην υπαγωγή των επενδύσεων στο ΑΝ οφείλονται στις ελλείψεις των υποβαλλόμενων φακέλων και στην ανταπόκριση των επενδυτών και μελετητών, στον προγραμματισμό για την συνεδρίαση των γνωμοδοτικών επιτροπών καθώς και στη μη κανονική ροή των υποβαλλόμενων προτάσεων. Οι καθυστερήσεις κατά το στάδιο της εκταμίευσης οφείλονται στην μη άμεση ανταπόκριση των μελετητών καθώς και στην μη τακτική και προγραμματισμένη κατανομή των πιστώσεων από το ΥΠ.Οικ.

Η οικονομική κρίση επέδρασε αρνητικά στην υποβολή αιτημάτων υπαγωγής επενδύσεων στον ΑΝ και στην πραγματοποίησή τους.

Το γράφημα 34 δείχνει την πορεία όλων των επενδυτικών σχεδίων (524) που υποβλήθηκαν για έγκριση στον ΑΝ (Β φάση) από Αύγουστο του 2007 μέχρι και τον Ιανουάριο του 2010.

Οι υποβολές φακέλων επενδύσεων ακολουθούν ανοδική πορεία μέχρι το τέλος του 2008. Παρουσιάζουν κάποια υστέρηση το α εξάμηνο του 2009 για να ανακάμψουν στο δεύτερο εξάμηνο. Από το 2010 τα σημάδια της κρίσης είναι πλέον έκδηλα με τις νέες υποβολές να βυθίζονται. Από τα 41 εγκεκριμένα αιτήματα της περιόδου αυτής μέχρι τώρα έχουν ολοκληρωθεί μόνο 5 επενδύσεις, ενώ πάνω από το 80% αυτών είναι σήμερα σε αδράνεια.

Τα παραπάνω γράφημα, αλλά και η ανάλυση της χρονικής διάρκειας των σταδίων υλοποίησης των επενδύσεων, αποτυπώνουν την αρνητική επίδραση της οικονομικής κρίσης στο επενδυτικό κλίμα και στην πραγματοποίηση επενδυτικών σχεδίων στη Θεσσαλία.

Το πλαίσιο καθορισμού των ποσοστών ενισχύσεων ανά τομέα, δραστηριότητα και ζώνη εφαρμογής του ΑΝ 3299/04 στη Θεσσαλία καλείται να φανεί συνεπές προς δύο, μη συμβατούς πολλές φορές στόχους του ΑΝ, την ισόρροπη περιφερειακή ανάπτυξη και την αναδιάρθρωση της οικονομίας.

Από την ανάλυση των διαθέσιμων στοιχείων προκύπτει ότι τα ποσοστά ενίσχυσης, όπως έχουν καθοριστεί, έχουν **ελάχιστη συμβολή στην επίτευξη των δύο προαναφερόμενων στόχων**. Πολύ περισσότερο να συμβάλλουν στην ισορρόπηση των οριζόντιων παρεμβάσεων για την κλαδική αναδιάρθρωση της βιομηχανίας και αυτών καθαρά χωρικής διάστασης.

Με βάση τον Πίνακα 27 και τα στοιχεία από την κλαδική και τομεακή ανάλυση που προηγήθηκε, οδηγούμαστε στις εξής συμπεράσματα :

Όσον αφορά στο πρωτογενή τομέα :

- Οι επενδυτές έχουν στραφεί σε επενδύσεις γεωργικών επιχειρήσεων θερμοκηπιακού τύπου και βιολογικής γεωργίας, σε μονάδες τυποποίησης –συσκευασίας- συντήρησης αγροτικών προϊόντων και σε κτηνοτροφικές επιχειρήσεις. Σε δραστηριότητες δηλαδή στις οποίες οι ενισχύσεις του αναπτυξιακού νόμου προβλέπουν πρόσθετες οριζόντιες ενισχύσεις ανεξάρτητα από Ζώνη (περιοχή). Για τον λόγο αυτό σε ενδοπεριφερειακό επίπεδο η μέση ενίσχυση στους τέσσερεις νομούς κυμαίνεται από 40,72-42,60%. Η ελκυστικότητα των κινήτρων λειτούργησε οριζόντια για την πραγματοποίηση επενδύσεων σε καθοριστικούς κλάδους για την οικονομία.

Όσον αφορά στον δευτερογενή τομέα:

- Σε ενδοπεριφερειακό επίπεδο η μέση ενίσχυση στους τέσσερεις νομούς κυμαίνεται από 33,71 στον Ν. Μαγνησίας έως 39,27% στον Ν. Καρδίτσας. Ο συντριπτικός αριθμός των ενισχυόμενων επενδύσεων είναι μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις που επενδύουν κύρια σε παραδοσιακούς κλάδους, μέταλλου, μεταλλικών κατασκευών ξύλου, επίπλου καθώς και στον αγροτοδιατροφικό τομέα

- Η ανυπαρξία αυξημένων κινήτρων στον ΑΝ που ευνοούν την μετεγκατάσταση επιχειρήσεων επιδρά αρνητικά στην χωρική κατανομή των επιχειρήσεων (σε ένα βαθμό ισχύει για μετεγκαταστάσεις σε θεσμοθετημένες ΒΙΠΕ). Η παροχή πρόσθετου ποσοστού ενίσχυσης, στις περιπτώσεις μετεγκατάστασης επιχείρησης συνδυασμένης και με παραγωγικό εκσυγχρονισμό της, σε λιγότερο αναπτυγμένες περιοχές, θα μπορούσε να συμβάλει στην χωρική αναδιάρθρωση της παραγωγής
- Από τις επιχειρήσεις που εγκρίθηκαν να επιχορηγηθούν, σε όλη τη Θεσσαλία μόνο οι 29 είναι χωροθετημένες στις θεσμοθετημένες βιομηχανικές περιοχές της Μαγνησίας (20), της Λάρισας (8) και της Καρδίτσας (1). Από αυτές μόνο 3 αφορούν νέα επιχείρηση στη ΒΙΠΕ Βόλου. Τα αυξημένα ποσοστά ενισχύσεων του ΑΝ δεν κατέστησαν ικανά να προσελκύσουν νέες επιχειρηματικές δραστηριότητες καθώς και μετεγκαταστάσεις επιχειρήσεων σε οργανωμένες βιομηχανικές περιοχές και να τύχουν των ωφελημάτων τους (απρόσκοπτη λειτουργία, ορθή περιβαλλοντική διαχείριση, υπεργολαβίες, δικτύώσεις, παροχή πρόσθετων υπηρεσιών)
- Από την απεικόνιση των εγκεκριμένων επενδύσεων του ΑΝ στις ΠΕ της Θεσσαλίας σε χάρτη GIS, παρατηρούμε ότι οι ενισχυόμενες επενδύσεις είναι χωροθετημένες σε εγγύτητα με τα αστικά κέντρα ή κατά μήκος οδικών αξόνων (μεταποιητικές επιχειρήσεις), σε περιοχές του Πηλίου, της Καλαμπάκας και της ορεινής Καρδίτσας (ξενοδοχεία, καταλύματα) και σε αγροτικές περιοχές της Θεσσαλίας (επιχειρήσεις πρωτογενούς τομέα)
- Το μέγεθος της επιχείρησης, και αυτό φαίνεται στην περίπτωση του Ν. Μαγνησίας, αποτελεί σημαντικό παράγοντα στη διαμόρφωση του τελικού ποσοστού ενίσχυσης και ίσως αποτρεπτικό παράγοντα για τις μεσαίες και τις μεγάλες επιχειρήσεις να επιλέξουν την επιχορήγηση και όχι την δέσμη των φορολογικών κινήτρων του ΑΝ. Στον Ν Μαγνησίας έχει ενταχθεί ο μεγαλύτερος αριθμός μεσαίων και μεγάλων επιχειρήσεων σε σχέση με τους άλλους νομούς, γεγονός που αποτυπώνεται στο μικρότερο μέσο ποσοστό ενίσχυσης του νομού.
- Στον αγροτοδιατροφικό κλάδο και στον κλάδο του μετάλλου εντοπίζεται μικρός αριθμός επιχειρήσεων με σημαντική εξαγωγική επίδοση. Στο τελικό ποσοστό των ενισχύσεων δεν λαμβάνεται καθόλου υπόψη ο εξαγωγικός χαρακτήρας των ενισχυόμενων επενδυτικών σχεδίων.
- Η συγκεκριμένη διαδικασία κινητροδότησης με ενίσχυση των ειδικών επενδύσεων (υψηλής τεχνολογίας, καινοτομίας, προστασίας περιβάλλοντος, εξοικονόμησης

ενέργειας) δεν βοηθά στην προσέλκυσή τους. Μία μόνο επένδυση εγκρίθηκε στον τομέα της έρευνας και τεχνολογίας. Η γραφειοκρατική διαδικασία, το κόστος/όφελος και οι καθυστερήσεις απέτρεψαν επενδυτές να κάνουν χρήση του κινήτρου αυτού. Έτσι κάποιες ειδικές επενδύσεις της κατηγορίας ενδεχομένως θα υλοποιηθούν ως συμβατικές επενδύσεις, με επιλογή των ιδίων των επενδυτών.

Όσον αφορά στον τομέα του τουρισμού:

- Ο Ν. Μαγνησίας παρά τα χαμηλότερα ποσοστά ενισχύσεων (33,42% για ιδρύσεις/επεκτάσεις και 38,61% για εκσυγχρονισμούς και παραδοσιακούς ξενώνες) σε σχέση με τους άλλους νομούς της Θεσσαλίας συγκεντρώνει το 70% του συνόλου των ενισχυόμενων τουριστικών μονάδων και αυτό δικαιολογείται από την σημαντική θέση που έχει ο τουριστικός τομέας στην περιοχή.
- Το Πήλιο κατά κύριο λόγο συγκεντρώνει ιδρύσεις και την επεκτάσεις τουριστικών μονάδων όπως και ο ορεινός όγκος της λίμνης Πλαστήρα.
- Στις Σποράδες δεν παρατηρούμε νέες τουριστικές επενδύσεις ή επεκτάσεις υφιστάμενων λόγω της «απαγορευτικής» ισχύουσας νομοθεσίας. Αντίθετα έχουμε κάποιες επενδύσεις σε διακριτά τμήματα των περιοχών αυτών.
- Παρατηρούμε επίσης μια **ανεξήγητη «έξαρση» στις επενδύσεις των μικρών παραδοσιακών ξενώνων στο Πήλιο** σε συνθήκες αυξημένου κινδύνου και αβεβαιότητας για τη βιωσιμότητά τους. (μέγεθος, πληρότητα, ανταγωνισμός, φέρουσα ικανότητα περιοχής, οικονομικές συνθήκες) και σε αυτό κατά την εκτίμησή μας επέδρασε καθοριστικά η ένταση των κινήτρων.

Όσον αφορά στον τομέα των υπηρεσιών:

- **Στον τομέα των υπηρεσιών κυριαρχούν οι επενδύσεις κέντρων αποκατάστασης και αποθεραπείας (8 από 12 ενισχυόμενες επενδύσεις του τομέα). Στην Λάρισα έχουν εγκριθεί 6 επενδύσεις (μία επιχείρηση έχει πραγματοποιήσει 4 επενδύσεις) μία στη Καρδίτσα και μία στην Μαγνησία. Η δραστηριότητα αυτή συγκεντρώνει υψηλά ποσοστά πρόσθετης οριζόντιας ενίσχυσης που ανεβάζουν το τελικό ποσοστό ενίσχυση στο 45%. Έχουν εγκριθεί και 2 επενδύσεις κλειστών σταθμών αυτοκινήτων (παρκινγκ), μία στη Λάρισα και μία στην Μαγνησία, δραστηριότητα που συγκεντρώνει υψηλά ποσοστά πρόσθετης οριζόντιας ενίσχυσης, που για τις μικρές επιχειρήσεις η συνολική ενίσχυση φθάνει το 50%.**

Σημαντική είναι επίσης η ανάλυση της **επίδρασης των κριτηρίων βαθμολόγησης, της αξιολόγησης και ένταξης** των επενδυτικών προτάσεων στην επίτευξη των στόχων του AN 3299/04

Τα «υποκειμενικά» κριτήρια βαθμολόγησης συγκεντρώνουν το 60% της μέγιστης βαθμολογίας και εύκολα μπορούν να αναδιαμορφώσουν την τελική βαθμολογία που θα πρέπει ξεπερνά το 40%. Την περίοδο αυτή εφαρμογής του N3299/20014 που εξετάζουμε ο αριθμός των υποβαλλόμενων επενδυτικών σχεδίων και οι διατιθέμενες πιστώσεις διαμόρφωσαν ένα βαθμολογικό πλαίσιο το οποίο προέκρινε όλες τις επενδύσεις που συγκέντρωναν την ελάχιστη βαθμολογία 40. Επομένως δεν λειτούργησε ο «ανταγωνισμός» των επενδυτικών σχεδίων ώστε να προκριθούν επενδύσεις που συγκεντρώνουν υψηλότερη βαθμολογία, άρα πληρούν περισσότερα κριτήρια που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων του ΑΝ. Θα πρέπει να ληφθεί σοβαρά υπόψη η «ελκυστικότητα» των κινήτρων, που κινεί το ενδιαφέρον των επενδυτών και διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην λειτουργία της «ανταγωνιστικής» διαδικασίας για την πρόκριση των επενδύσεων που θα ενισχυθούν.

Όσον αφορά το **πλαίσιο της αξιολόγησης**, ειδικότερα οι προδιαγραφές των οικονομοτεχνικών μελετών και των εισηγήσεων, έχουν βελτιωθεί σημαντικά. Περιλαμβάνονται όλα εκείνα τα στοιχεία που οδηγούν στο συμπέρασμα για την βιωσιμότητα ή μη ενός επενδυτικού σχεδίου υπό έναν όρο: οι προβλέψεις, οι εκτιμήσεις των κινδύνων, τα κόστη να κινούνται σε ρεαλιστική βάση. Η «αυστηροποίηση» της διαδικασίας αυτής και η εστίαση της Διοίκησης στην βιωσιμότητα των προς ενίσχυση επενδύσεων καθίσταται επιτακτική ενέργεια, μη σχετιζόμενη με τις προς διάθεση πιστώσεις. Μία βελτιωτική πρόταση προς την κατεύθυνση αυτή είναι οι διαχρονικές οικονομικές προβλέψεις των ενισχυόμενων επενδύσεων να αποτελούν όρο προς διακρίβωση από αξιολογητές οι οποίοι θα δημιουργήσουν και σχετικό «χαρτοφυλάκιο επενδύσεων» που αξιολόγησαν. Η ανάλυση των στοιχείων που θα συγκεντρώνονται, πέραν των υποδείξεων στις επιχειρήσεις, ενδεχομένως των «ποιόνων» που θα επιβάλλονται, του χαρακτηρισμού ως «αξιόπιστη βιώσιμη επιχείρηση», θα βοηθήσει σε βελτιωτικές κινήσεις στη διαδικασία (πχ αξιολόγηση των εισηγητών αλλά και γνωμοδοτικών επιτροπών), αλλά και θα σηματοδοτήσει προς τους μελετητές και τις επιχειρήσεις να κάνουν ρεαλιστικές, τεκμηριωμένες, συντηρητικές και αξιόπιστες προβλέψεις.

Στα ανωτέρω συνεπικουρούν τα ευρήματα του ότι το σύνολο σχεδόν των 60 επενδύσεων που δεν εγκρίθηκαν, απορρίφθηκαν ή αποσύρθηκαν για τυπικούς λόγους ή αποσύρθηκαν με ευθύνη των επενδυτών. Κανένα σχέδιο δεν απορρίφθηκε για λόγους βιωσιμότητας. Το μέσο ποσοστό περικοπών προϋπολογισμών επενδύσεων κατά την έγκρισή τους κυμάνθηκε στο 18% .

Όσον αφορά στην **ανταπόκριση του συστήματος αξιολόγησης, ελέγχου και εκταμίευσης των επιχορηγήσεων** του AN 3299/2004, η επάρκεια αξιολογητών και ελεγκτών (σε αριθμό, γνωστικό αντικείμενο, εμπειρία κλπ) ήταν ικανοποιητική και αυτό προκύπτει από την έγκαιρή ανταπόκρισή του σε ακραίες καταστάσεις (ασφυκτική πίεση για την επίσπευση των εισηγήσεων και την εισαγωγή τους για έγκριση στις γνωμοδοτικές επιτροπές ή στην λήξη του οικονομικού έτους για την απορρόφηση των πιστώσεων).

Ένας λεπτομερής προκαταρκτικός έλεγχος των φακέλων των επενδύσεων, ένα δεσμευτικό «ασφυκτικό» χρονοδιάγραμμα για την πληρότητα των φακέλων, η έγκαιρη κατανομή των κονδυλίων του AN (προγραμματισμός χρηματοδότησης) καθώς και μια τακτικότητα στις συνεδριάσεις των γνωμοδοτικών επιτροπών θα έδινε λύση στο πρόβλημα αυτό που δυσχεραίνει το έργο της αξιολόγησης (χρονικές πιέσεις που επιδρούν και στην ποιότητα του αξιολογικού έργου) και εσφαλμένα αποδίδεται γενικόλογα και αποκλειστικά στην γραφειοκρατία.

Η σύνθεση του χρηματοδοτικού σχήματος και η επίδραση τους στην υλοποίηση των επενδύσεων του AN 3299/04 στην Περιφέρεια Θεσσαλίας, όπως προκύπτει από τα στοιχεία των Πινάκων 31 και 32, είναι ότι η μέση συμμετοχή των επενδυτών με ίδια κεφάλαια στις επενδύσεις του N3299/2004 στην Περιφέρεια Θεσσαλίας είναι 33% (37% στον πρωτογενή-32% στον δευτερογενή και 34% στον τριτογενή). Στις επενδύσεις αρμοδιότητας ΥΠΟΙΚ τα ίδια κεφάλαια είναι 30%.

Πίνακας 32: Ίδια Κεφάλαια στις εγκεκριμένες επενδύσεις του ΑΝ 3299/2004, ανά τομέα στην Περιφέρεια Θεσσαλίας

Τομέας	Δεδομένα	Σύνολο	% Ιδίων Κεφαλαίων
Α' ΓΕΝΗΣ	Αριθμός εγκεκριμένων επενδύσεων	117	
	Προϋπολογισμός εγκεκριμ. Επενδύσεων (σε €)	86.090.915	
	Εγκεκριμένη ενίσχυση Leasing (σε €)	0	
	Ύψος Επιχορήγησης (σε €)	35.834.551	
	Νέες θέσεις εργασίας (ΕΜΕ)	167	
	Ίδια Κεφάλαια	31.947.314	37%
Β' ΓΕΝΗΣ	Αριθμός εγκεκριμένων επενδύσεων	244	
	Προϋπολογισμός εγκεκριμ. Επενδύσεων (σε €)	197.029.654	
	Εγκεκριμένη ενίσχυση Leasing (σε €)	3.989.332	
	Ύψος Επιχορήγησης (σε €)	71.793.362	
	Νέες θέσεις εργασίας (ΕΜΕ)	624	
	Ίδια Κεφάλαια	62.661.688	32%
Γ' ΓΕΝΗΣ	Αριθμός εγκεκριμένων επενδύσεων	102	
	Προϋπολογισμός εγκεκριμ. Επενδύσεων (σε €)	89.976.000	
	Εγκεκριμένη ενίσχυση Leasing (σε €)	0	
	Ύψος Επιχορήγησης (σε €)	35.926.295	
	Νέες θέσεις εργασίας (ΕΜΕ)	350	
	Ίδια Κεφάλαια	30.263.273	34%
ΣΥΝΟΛΟ	Αριθμός εγκεκριμένων επενδύσεων	463	
	Προϋπολογισμός εγκεκριμ. Επενδύσεων (σε €)	373.096.569	
	Εγκεκριμένη ενίσχυση Leasing (σε €)	3.989.332	
	Ύψος Επιχορήγησης (σε €)	143.554.208	
	Νέες θέσεις εργασίας (ΕΜΕ)	1.140	
	Ίδια Κεφάλαια	124.872.275	33%

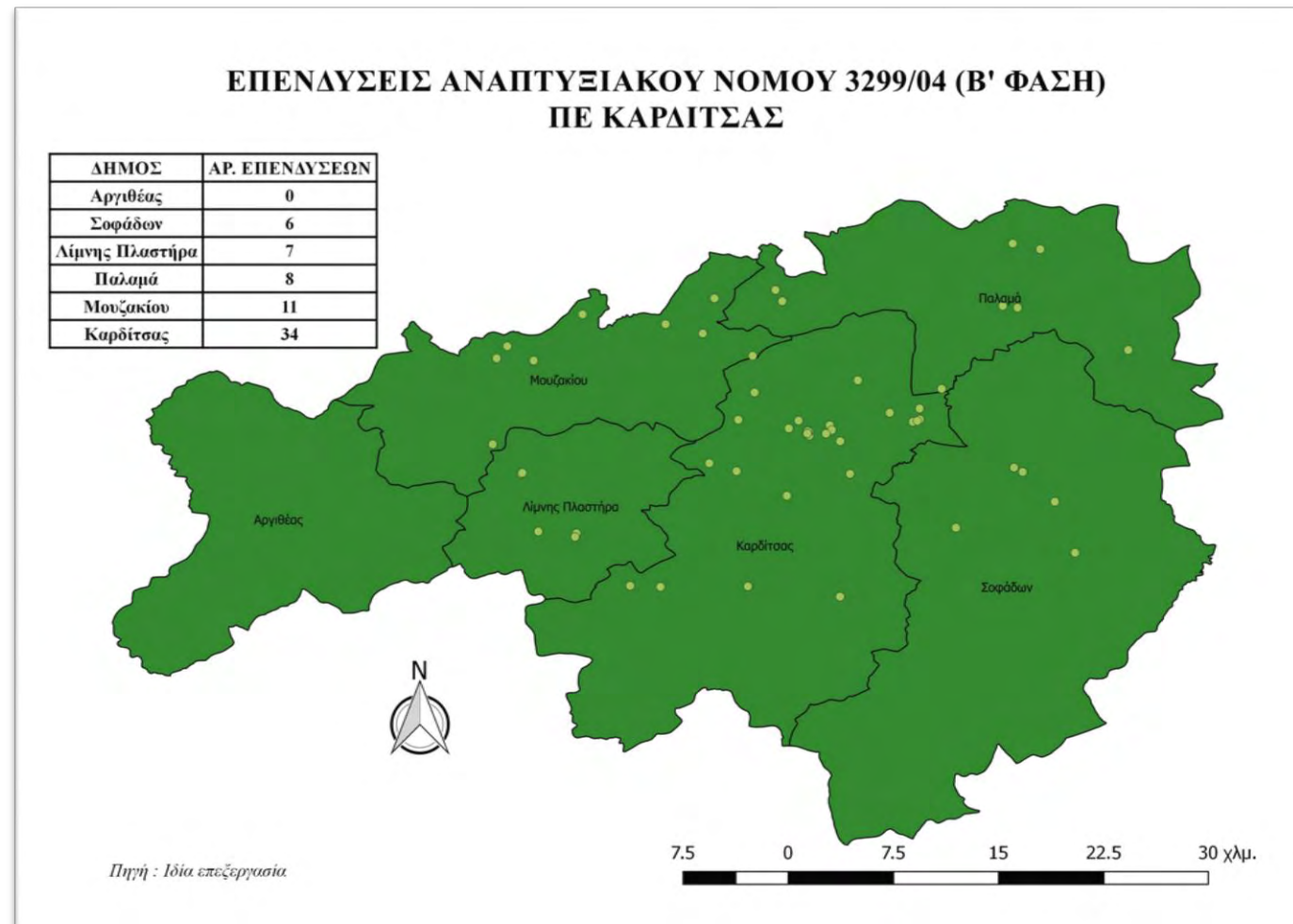
Πηγή: Διάεπεξεργασία ΟΠΣ, Αρχείο ΔΑΠ

Η μέση επιχορήγηση του δημοσίου, όπως υπαγορεύεται και από τον Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων, δεν ξεπερνά το 40%. Η ίδια συμμετοχή (ΙΣ) είναι μεγαλύτερη από την ελάχιστη προβλεπόμενη (25%) και αυτό αποδίδεται στον αυξημένη μοριοδότηση του κριτηρίου της ΙΣ καθώς και στην χρηματοδοτική στενότητα των τραπεζών.

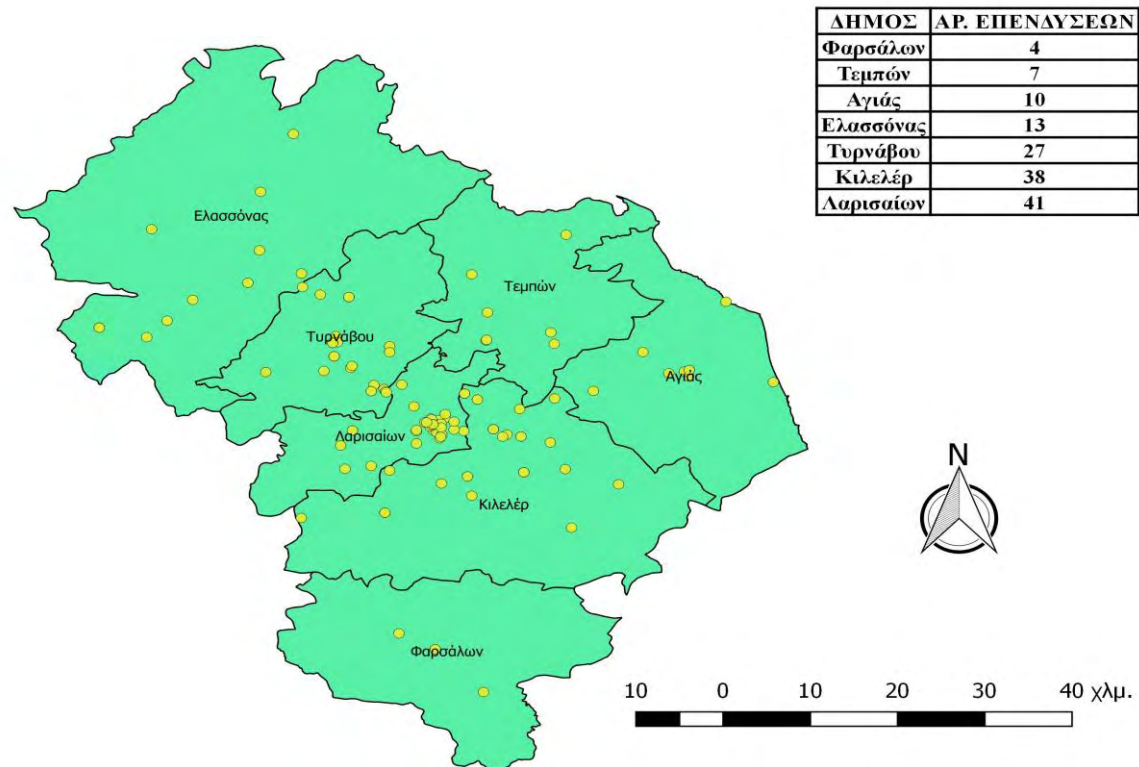
Η μη υλοποίηση των εγκεκριμένων επενδύσεων οφείλεται αφενός στην αδυναμία εξασφάλισης τραπεζικής χρηματοδότησης, αφετέρου δε στην ελαστικότητα του πλαισίου αξιολόγησης και την ευκολία της διοίκησης στην έγκριση των επενδυτικών προτάσεων μη θέτοντας αυστηρούς όρους στην πιστοποίηση της ίδιας συμμετοχής.

Πρέπει να σημειωθεί τέλος ότι με νόμους που ψηφίζονται από το 2011 (Ν.4013/2011) και έπειτα, προβλέπεται συνεχώς η παράταση της προθεσμίας υλοποίησης των επενδύσεων με τελευταία την παράταση που δόθηκε στο νομοσχέδιο του νέου ΑΝ 4399/2016, έως τις 30/06/2017 για τα επενδυτικά σχέδια που δεν έχουν υλοποιήσει έργο και έως τις 30/06/2018 για τα ολοκληρωμένα στο 50 %. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα

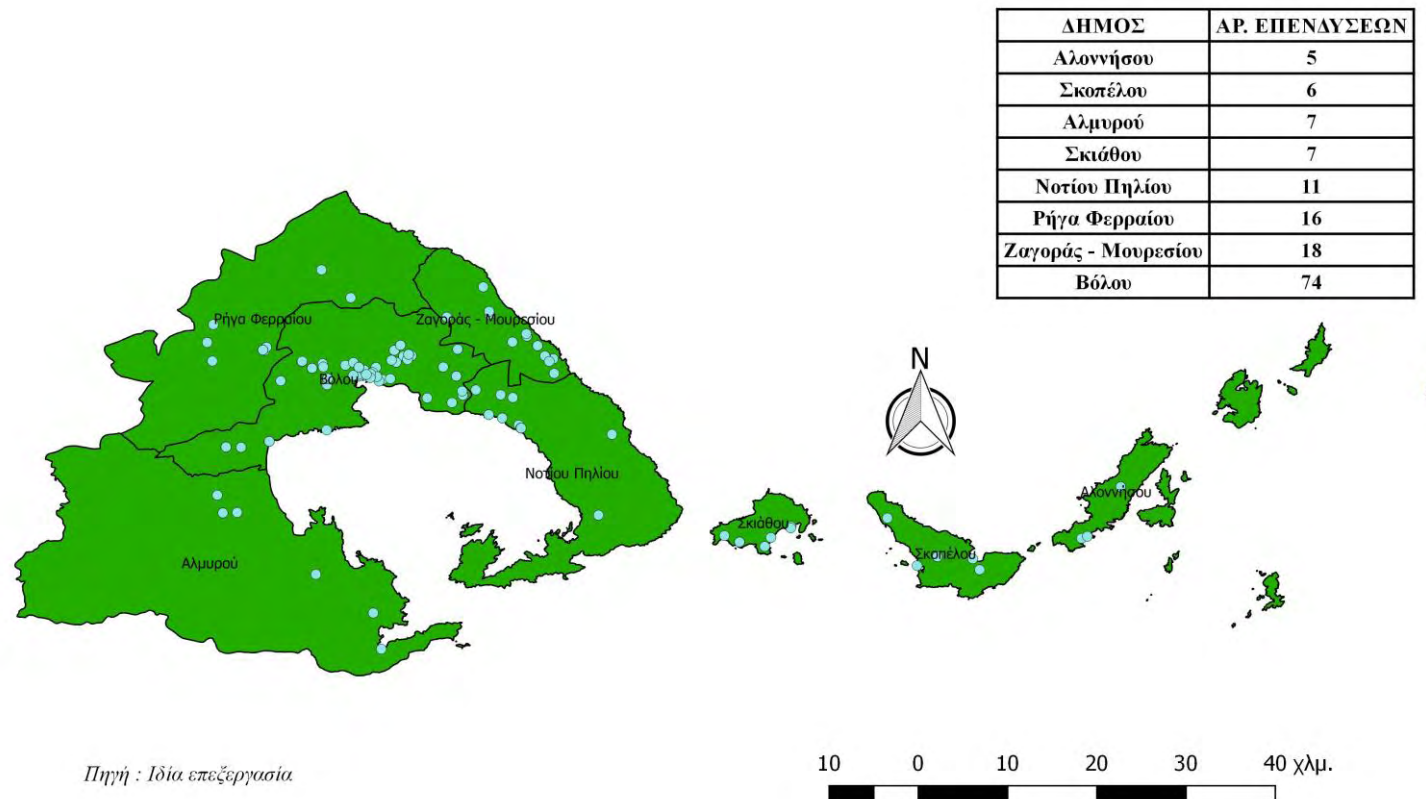
να παραμένουν σε ισχύ αποφάσεις υπαγωγής επενδύσεων που αξιολογήθηκαν πριν μια δεκαετία και ως προς την χρηματοδότηση τους και ως προς το φυσικό τους αντικείμενο. Τίθενται έτσι σε άμεση αμφισβήτηση πολλές παράμετροι των επενδυτικών σχεδίων, όπως το κατά πόσο είναι διαθέσιμα τα ίδια κεφάλαια που θα χρηματοδοτούσαν την συμμετοχή των επενδυτών, οι προεγκρίσεις δανείων, ο μηχανολογικός εξοπλισμός που είχε σχεδιαστεί να εγκατασταθεί αλλά και ολόκληρος σχεδιασμός που έγινε με διαφορετικά οικονομικά δεδομένα.

ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΥ ΝΟΜΟΥ 3299/04 (Β' ΦΑΣΗ) ΠΕ ΛΑΡΙΣΑΣ

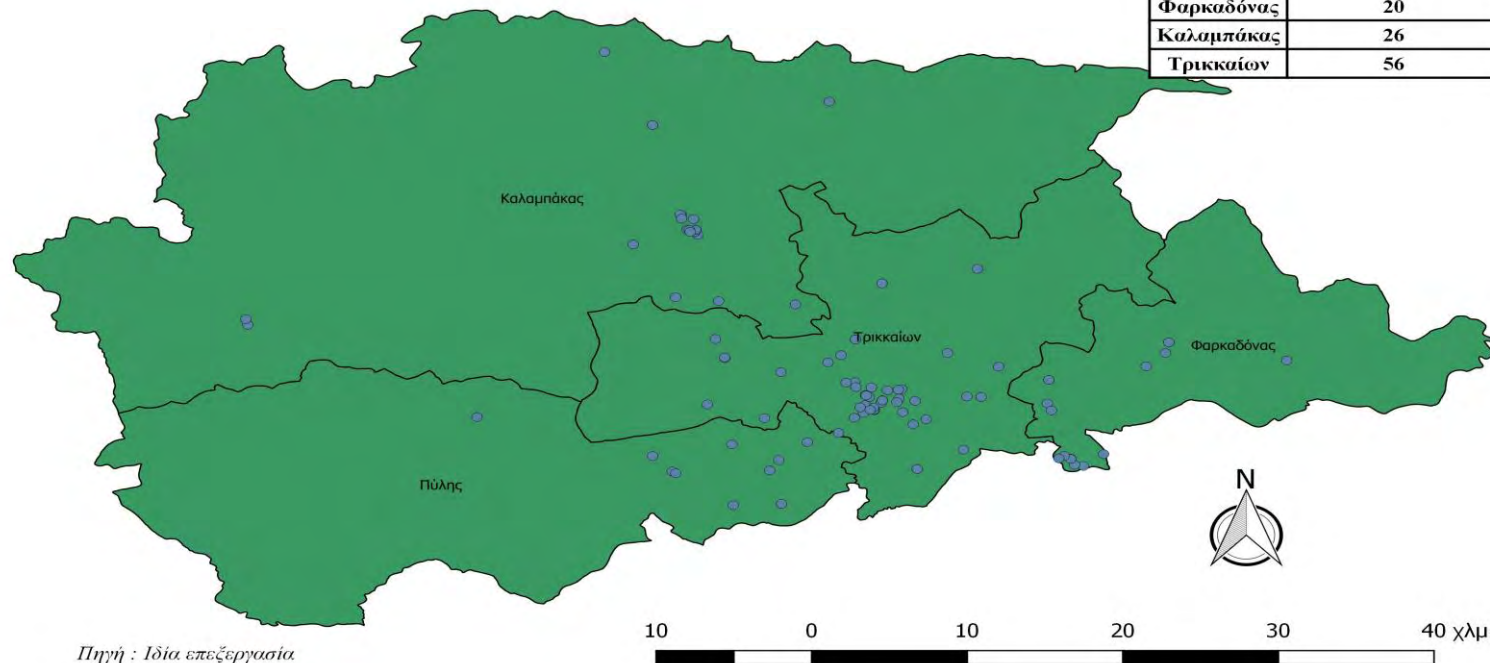

ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΥ ΝΟΜΟΥ 3299/04 (Β' ΦΑΣΗ) ΠΕ ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ

**ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΥ ΝΟΜΟΥ 3299/04 (Β' ΦΑΣΗ)
ΠΕ ΤΡΙΚΑΛΩΝ**

ΔΗΜΟΣ	ΑΡ. ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ
Πύλης	11
Φαρκαδόνας	20
Καλαμπάκας	26
Τρικκαίων	56

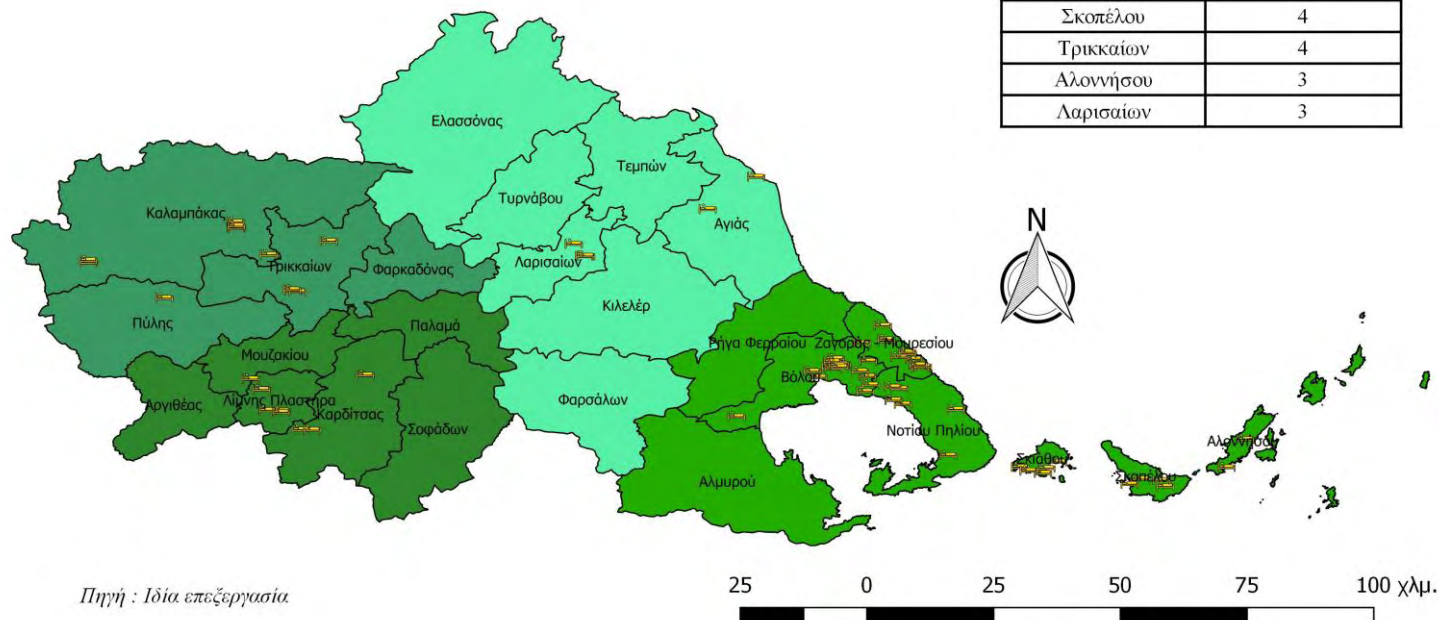

Πηγή : Ιδία επεξεργασία

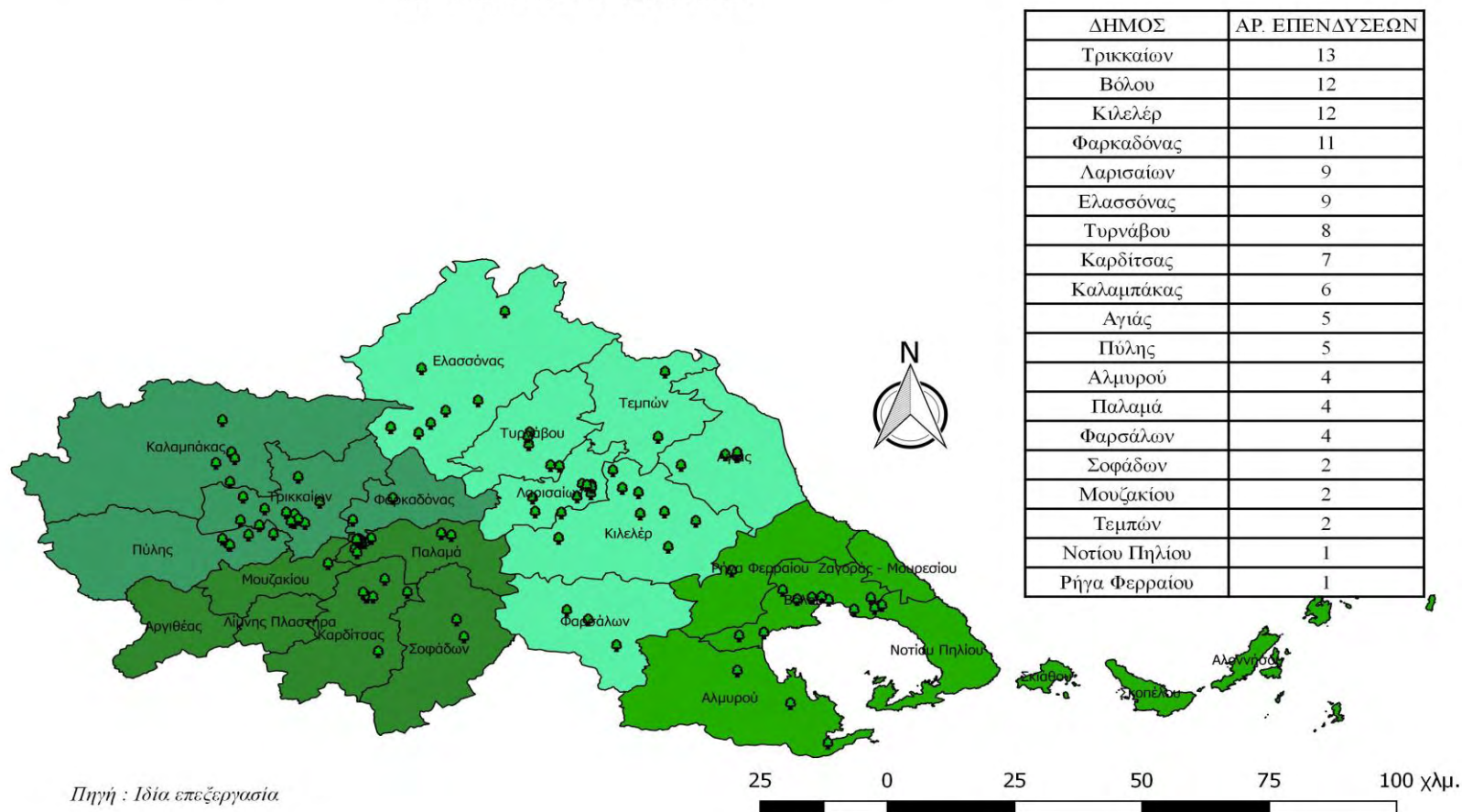

ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΥ ΝΟΜΟΥ 3299/04 (Β' ΦΑΣΗ) ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ

ΔΗΜΟΣ	ΑΡ. ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ
Βόλου	26
Ζαγοράς - Μουρεσίου	15
Νοτίου Πηλίου	7
Καλαμπάκας	7
Λίμνης Πλαστήρα	7
Σκιάθου	6
Καρδίτσας	4
Σκοπέλου	4
Τρικκαίων	4
Αλοννήσου	3
Λαρισαίων	3

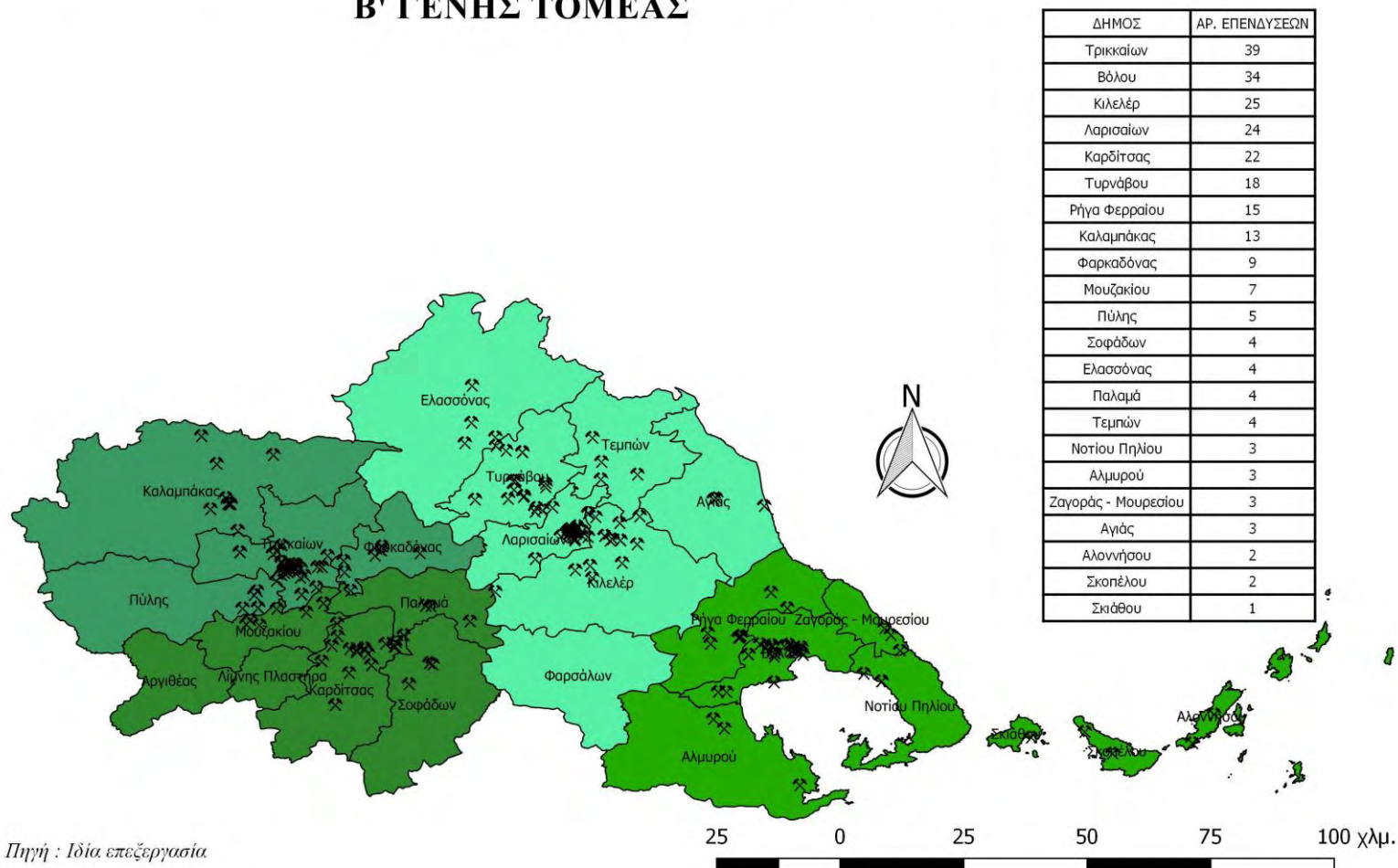

ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΥ ΝΟΜΟΥ 3299/04 (Β' ΦΑΣΗ) Α' ΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ

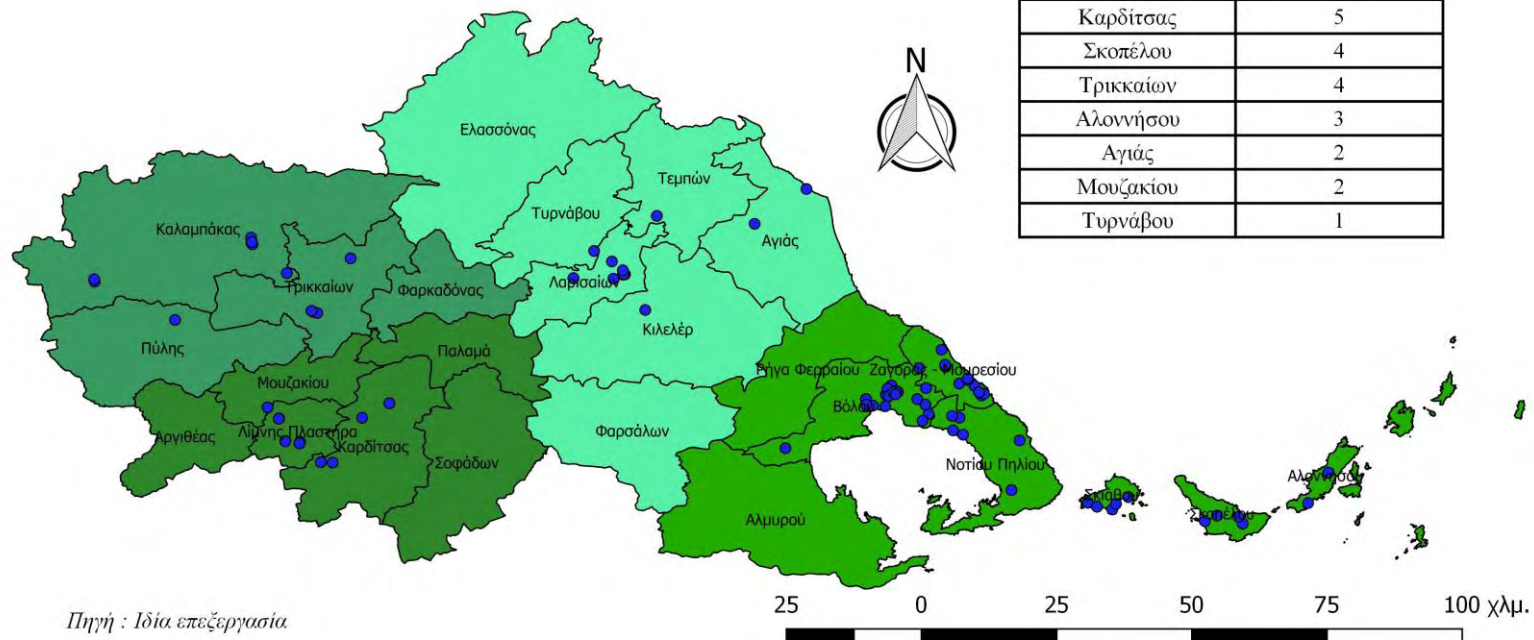

ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΥ ΝΟΜΟΥ 3299/04 (Β' ΦΑΣΗ) Β' ΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ

ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΥ ΝΟΜΟΥ 3299/04 (Β' ΦΑΣΗ) Γ' ΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ

BIBΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Αθανασίου, Λ. κα, (1995) Σύγκλιση, Απόκλιση και Περιφερειακή Πολιτική, ΚΕΠΕ
- Αθανασόπουλος, Κ. (1993) Τα χρηματοδοτικά Κίνητρα στο Θεσμικό Πλαίσιο της Περιφερειακής Ανάπτυξης στην Ελλάδα, Αθήνα
- Αργύρης, Α. (1986), Περιφερειακή Πολιτική στην Ελλάδα: 1950-1981, Θεσσαλονίκη
- Αργύρης, Α. (1998), “Η στρατηγική περιφερειακής ανάπτυξης της Ελλάδος στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Ένωσης”, Πρακτικά 1ου Συμποσίου Περιφερειακής Ανάπτυξης, Θεσσαλονίκη
- Βαγιονής, Ν. (1994) “Συνολική παραγωγικότητα συντελεστών στις περιφέρειες της Ελλάδας”, Οικονομικά Χρονικά, Ιούνιος-Ιούλιος , Αθήνα
- Βολουδάκης, Ε., Πανουργιάς, Ε. (1984) “Η περιφερειακή κατανομή του εθνικού εισοδήματος το 1981: διαχρονικές μεταβολές και διεθνείς συγκρίσεις (1961-81)”, Ελληνική Οικονομία, τόμος ΠΙ, σελ.62-97 , Τράπεζα της Ελλάδος.
- Γιαννίτσης, Τ. (1995) “Τα κίνητρα ως εργαλείο αναπτυξιακής πολιτικής, Πρακτικά Ευρωπαϊκού Συνεδρίου Κινήτρων Προσέλκυσης Παραγωγικών Επενδύσεων, Θεσσαλονίκη
- Δεληθέου, Β. (1996) “Το νομικό καθεστώς προστασίας ξένων κεφαλαίων και επενδύσεων αναπτυξιακού χαρακτήρα στην Ελλάδα”, Αθήνα
- Ευρωπαϊκή Επιτροπή, (2001) Στην υπηρεσία των περιφερειών, Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων
- Καυκαλάς, Γ., Ανδρικοπούλου, Ε. (2000) Χωρικές Επιπτώσεις των Ευρωπαϊκών Πολιτικών-Η Ελληνική εμπειρία 1989-1999, Θεσσαλονίκη
- Κιντής, Α.Α., (1966) “Η Περιφερειακή Βιομηχανική Ανάπτυξις εις τα Πλαίσια του 5ετούς Προγράμματος Αναπτύξεως της Ελλάδος”, 1966-1970, ΚΕΠΕ, Αθήνα, σελ. 145.

- Κομνηνίδης, Ν. κα (1991) “Περιφερειακή Πολιτική”, Εκθέσεις για το Πρόγραμμα 1988-1992, ΚΕΠΕ
- Κότιος, Α. (2000) “Η Ελλάδα στον ‘Ευρωχώρο’ – Από την ονομαστική στην πραγματική σύγκλιση”, στο «Χωροταξία, Πολεοδομία και Περιφερειακή Ανάπτυξη», Επιστημονική Επετηρίδα για τα δέκα χρόνια λειτουργίας του Τμήματος Μηχανικών Χωροταξίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, Βόλος 2000, σελ. 341-365
- Κόνσολας, Ν. (1995), “Αξιολόγηση του υφιστάμενου συστήματος κινήτρων προσέλκυσης επενδύσεων”, Πρακτικά Ευρωπαϊκού Συνεδρίου Κινήτρων Προσέλκυσης Παραγωγικών Επενδύσεων, Θεσσαλονίκη
- Κουζέλης, Α. (2000) Ελληνική Οικονομία και Τουρισμός, Ινστιτούτο Τουριστικών Ερευνών και Προβλέψεων
- Κρητικού, Χ. (2002) “Οι επενδυτικές δραστηριότητες που πραγματοποιήθηκαν στην περιφέρεια της Θεσσαλίας, βάσει του αναπτυξιακού νόμου 2601/98 και οι επιπτώσεις αυτών ως προς την ανάπτυξη της συγκεκριμένης περιφέρειας”, Βόλος
- Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή (ΟΚΕ) της Ελλάδος, (2001) “Μικρές και Μεσαίες Επιχειρήσεις, Το παρόν και το Μέλλον”, Αθήνα
- Παπαδούλης Α., Πετράκος Γ., Ψυχάρης Ι. (2004), “Πολιτικές επενδυτικών κινήτρων και περιφερειακή ανάπτυξη: επισκόπηση και πρώτη αξιολόγηση”, Επιθεώρηση Οικονομικών Επιστημών
- Πετράκος, Γ. και Ψυχάρης, Ι. (2004) “Περιφερειακή Ανάπτυξη στην Ελλάδα”, Εκδόσεις Κριτική
- Ευστράτογλου Κ., (1995) “Τα αποτελέσματα από την εφαρμογή των Νόμων 1262/82, 1892/90 και των ΜΟΠ”, Πρακτικά Ευρωπαϊκού Συνεδρίου Κινήτρων Προσέλκυσης Παραγωγικών Επενδύσεων, Θεσσαλονίκη
- Παπαδάκη, Ο., Ψυχάρης, Ι. (1996) "Αναπτυξιακά κίνητρα και περιφερειακή ανάπτυξη στην Ελλάδα - τάσεις κατά την τρέχουσα δεκαετία", Επιθεώρηση αποκέντρωσης τοπικής αυτοδιοίκησης και περιφερειακής ανάπτυξης, τ. 5, σελ. 84-97
- Ψυχάρης, Ι. (2000), “Περιφερειακές ανισότητες και κρατικός παρεμβατισμός: επισκόπηση των εξελίξεων μιας εικοσιπενταετίας”, Δεκαεπτά Κείμενα για το Σχεδιασμό, τις Πόλεις και την Ανάπτυξη, Συλλογικός Τόμος, ΤΜΧΠΑ

ΞΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Geenhuizen, M. & Nijkamp, P. (1996) 'Progress in regional science. A European perspective' *International Regional Science Review*, vol 19, no. 3, pp. 223-245

Louri, H. (1988). Urban Growth and Productivity: The Case of Greece. *Urban Studies*, 25(5), pp.433-438.

Louri, H. (1989). Regional Policy and Investment Behaviour: The Case of Greece, 1971–1982. *Regional Studies*, 23(3), pp.231-239.

Schuurman, F. (1997) The decentralisation discourse: Post-Fordist paradigm or neo-liberal cul-de-sac?. *The European Journal of Development Research*, 9(1), pp.150-166.

Vanhove, N. and Klaassen, L. (1987) *Regional Policy: a European Approach*. Avebury

ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Ν.Δ. 2687/53 «Περί επενδύσεως και. προστασίας Κεφαλαίων εξωτερικού» (ΦΕΚ 317 Α~/53)

Ν. 3213/55 «Περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως των διατάξεων περί μέτρων προστασίας της επαρχιακής βιομηχανίας» (ΦΕΚ 108/Α/55)

Ν.Δ. 4002/1959 «Περί λήψεως φορολογικών και άλλων τινών μέτρων προς ενίσχυσιν των παραγωγικών επενδύσεων» (ΦΕΚ 233/Α/59)

Ν. 4171/61 «Περί λήψεως γενικών μέτρων για την υποβοήθηση της ανάπτυξης της οικονομίας» (ΦΕΚ 93/Α/61)

Ν. 4458/65 « Περί Βιομηχανικών Περιοχών» (ΦΕΚ 33/Α/27-2-65)

Ν. 89/1967 «Περί εγκαταστάσεως εν Ελλάδι Αλλοδαπών Εμποροβιομηχανικών Εταιρειών» (ΦΕΚ 132/Α/1-8-1967)

Α.Ν 147/67 «Περί συμπληρώσεως της περί κινήτρων δια βιομηχανικές επενδύσεις κειμένης. νομοθεσίας»

Α.Ν. 148/67 «Περί μέτρων προς ενίσχυσιν της Κεφαλαιαγοράς» (ΦΕΚ 148/Α/67)

Ν.Δ. 1078/71 «Περί λήψεως φορολογικών και άλλων μέτρων προς ενίσχυση της περιφερειακής ανάπτυξης» (ΦΕΚ 273/Α/71)

- N.Δ. 1313/72 «Περί μέτρων ενίσχυσης της τουριστικής ανάπτυξης» (ΦΕΚ 232/Α/72)
- N.1297/72 «Περί παροχής φορολογικών κινήτρων δια την συγχώνευσιν ή μετατροπήν επιχειρήσεων προς δημιουργίαν μεγάλων οικονομικών μονάδων» (ΦΕΚ 217/Α/72)
- N.Δ. 1312/72 «Περί νέων μέτρων προς ενίσχυση της περιφερειακής ανάπτυξης» (ΦΕΚ 232/Α/72)
- N. 289/76 «Περί παροχής κινήτρων για την ανάπτυξη παραμεθόριων περιοχών και ρυθμίσεως συναφών θεμάτων» (ΦΕΚ 76/Α/76)
- N. 849/78 "Περί παροχής κινήτρων για την ενίσχυση της περιφερειακής και οικονομικής ανάπτυξης της χώρας" (ΦΕΚ 232/Α/78)
- N. 742/77, «Περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως του Ν. 4458/65 «περί Βιομηχανικών Περιοχών» (ΦΕΚ 319/Α/77)
- N.1116/81 «Περί παροχής κινήτρων για την ενίσχυση της περιφερειακής και κοινωνικής ανάπτυξης της χώρας και τη ρύθμιση συναφών θεμάτων» (ΦΕΚ 8/Α/81)
- N.1262/82 «Για την παροχή κινήτρων ενίσχυσης της Οικονομικής και Περιφερειακής ανάπτυξης της χώρας και τροποποίηση συναφών διατάξεων» (ΦΕΚ 70/Α/82)
- N. 1892/90 «Για τον εκσυγχρονισμό και την ανάπτυξη και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 101/Α/90)
- N.2234/94 Τροποποίηση και συμπλήρωση του Ν. 1892/1990 «Για τον εκσυγχρονισμό και την ανάπτυξη και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 142/Α/94)
- N.2601/98 «Περί Ενισχύσεων Ιδιωτικών Επενδύσεων για την Οικονομική & Περιφερειακή Ανάπτυξη της Χώρας» (ΦΕΚ 81/Α/98)
- N.3299/04 «Κίνητρα Ιδιωτικών Επενδύσεων για την Οικονομική Ανάπτυξη και την Περιφερειακή Σύγκλιση» (ΦΕΚ 261/Α/04)
- N.3522/06 «Μεταβολές στη φορολογία εισοδήματος, απλουστεύσεις στον Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων και άλλες διατάξεις». (ΦΕΚ 276/Α/06)
- N.4146/2013 «Διαμόρφωση Φιλικού Αναπτυξιακού Περιβάλλοντος για τις Στρατηγικές και Ιδιωτικές Επενδύσεις και άλλες διατάξεις.» (ΦΕΚ 90/Α/13)
- N. 4399/2016 «Θεσμικό πλαίσιο για τη δημιουργία καθεστώτων Ενισχύσεων Ιδιωτικών Επενδύσεων για την περιφερειακή και οικονομική ανάπτυξη της χώρας- Σύσταση Αναπτυξιακού Συμβουλίου και άλλες διατάξεις.» (ΦΕΚ 117/Α/16)

ΥΑ 8356/2005 «Στοιχεία αξιολόγησης, λειτουργία, βαθμολόγηση, αριθμός και τρόπος εφαρμογής των κριτηρίων υπαγωγής των επενδυτικών σχεδίων στις διατάξεις του Ν. 3299/2004» (ΦΕΚ350/Β/17-3-2005)

ΥΑ 33017/2007 «Καθορισμός των δικαιολογητικών και των τεχνοοικονομικών στοιχείων με τα κίνητρα της επιχορήγησης, της επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης και της επιδότησης του κόστους της δημιουργούμενης απασχόλησης, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.3299/2004» (ΦΕΚ 1292/Β/07)

ΥΑ 33021/2007 «Τροποποίηση της υπ'αριθμ. 8356/3-3-2005 απόφασης του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών για τα «Στοιχεία αξιολόγησης, λειτουργία, βαθμολόγηση, αριθμός και τρόπος εφαρμογής των κριτηρίων υπαγωγής των επενδυτικών σχεδίων στις διατάξεις του Ν. 3299/2004». (ΦΕΚ 1292/ Β/07)

ΥΑ 45806/2008 «Καθορισμός τμημάτων της Επικράτειας στα οποία δεν έχουν εφαρμογή οι ενισχύσεις της επιχορήγησης, της επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης και της επιδότησης του μισθολογικού κόστους του Ν. 3299/2004, για τα επενδυτικά σχέδια ίδρυσης ή επέκτασης ξενοδοχειακών εγκαταστάσεων.» (ΦΕΚ 2141/Β/08)